Student Manual for Individualized Instruction

Advanced Polish 2

Units 26-30

Jerry R. Krzyzanowski,
The Ohio State University

The Ohio State University Foreign Language Publications No. 10

Copyright 1984
College of Humanities
The Ohio State University

Published by

The Ohio State University
Foreign Language Publications & Services
33 W. Eleventh Ave., Room 311
Columbus, OH 43201-2013
(800) 678-6999
(614) 292-3838

ISBN 0-87415-007-8

Student Manual for Individualized Instruction

Advanced Polish 2

Units 26-30

Jerry R. Krzyzanowski,
The Ohio State University

The Ohio State University Foreign Language Publications No. 10

****
POLISH INDIVIDUALIZED INSTRUCTION
****

ADVANCED POLISH 2

Jerzy R. Krzyzanowski, The Ohio State University

OSU SLAVIC PAPERS NO. 10

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to thank four individuals who functioned as consultants for this project: Jan Perkowski, Robert Rothstein, Oscar Swan and Anelya Rugaleva. I would like to thank Anna M. Morawiec and Zbigniew K. Mirski for doing the taping, Anne R. Robinson for doing the artwork, and Leslie Gerry and Randi Svanoe for typing these materials. I would also like to thank the Department of Slavic and East European Languages and Literatures, The Ohio State University, for making this project possible.

Drawings on title pages of Units by Feliks Topolski were made for "Popiot i wiatr" (1942) by Antoni Slonimski.

Permission given by the U.S. Departent of State - Foreign Service Institute to print some materials from Communication in Polish is herewith gratefully acknowledged.

Any omissions to the above are unintentional.

Copyright by the College of Humanities, The Ohio State University, Columbus, Ohio 1984.

The development and production of these materials was made possible by a grant from the National Endowment for the Humanities.

TABLE OF CONTENTS

Required Materials. vii

Unit 26 1

Answer Key 63

Unit 27 67

Answer Key 137

Unit 28 141

Answer Key 213

Unit 29 217

Answer Key 283

Unit 30 287

Answer Key 346

Review: Lessons 26-30. 349

Required Materials, Advanced Polish 2, Individualized Instruction

Learning Materials:

Polish Individualized Instruction, Advanced Polish 2

Recommended Materials:

Oscar E. Swan, A Concise Grammar of Polish, American University Press, 1982.

Polish-English and English-Polish Dictionary

Tapes: (You may make your own copies or use the ones in the Slavic Learning Center or in the Listening Center.)

Unit 26

Pol 06 Tape 01A
Pol 06 Tape 01B

Unit 27

Pol 06 Tape 02A
Pol 06 Tape 02B

Unit 28

Pol 06 Tape 03A
Pol 06 Tape 03B

Unit 29

Pol 06 Tape 04A
Pol 06 Tape 04B

Unit 30

Pol 06 Tape 05A
Pol 06 Tape 05B

*Tapes for Advanced Polish 2 are marked as Pol 606.51.

(Tape Scripts are available for use in the Slavic Learning Center and in the Listening Centers.)

Optional Materials: 3" X 5" index cards.

UNIT TWENTY-SIX

Student-Instructor Checklist

- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 1
- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 2
- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 3
- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 5
- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 7
- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 8
- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 9
- [ ] Answer questions, Packet 26, No. 10
- [ ] Tell a story, Packet 26, No. 11
- [ ] Do the dictation, Packet 26, No. 12
- [ ] Unit 26 Pretest

	Grade	
Written		
Oral		Total

Unit 26 Test

Student Signature: _____

Instructor Signature: _____

Date: _____

Main Objectives of Unit Twenty-Six

Unit Twenty-Six covers a wide spectrum of the mass media: from TV programs (printed schedules), to accident reports - both found in newspapers. It consists of four readings (three regular and one additional), a number of TV programs, and the reading of both a press ad and several accident reports. All are accompanied by grammar explanations and exercises. This unit also contains a student-instructor checklist, an activity schedule and answer keys.

After completing Unit Twenty-Six you will be able to:

Vocabulary	-use an extensive vocabulary on mass media. -use vocabulary necessary to read TV programs. -read short accident reports.
Grammar Concepts:	-use some new verbs of motion. -decline brand names. -expand on impersonal forms. -use the names of regions. -understand the concept of *kraj*.
Speaking and Listening	-write a dictation. -tell a story about an accident. -converse about mass media.
Reading:	-read and explain TV programs. -read about newspapers. -read short news items in the papers.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary 1. Read the vocabulary in Packet 26, No. 1, 2, and 3. Beginning with this Unit there will be no Vocabulary List and no Vocabulary Quiz. Instead you will have to read and master the vocabulary provided after each reading in the packet. You will have to learn the vocabulary in order to understand the readings. Some words in the vocabulary are new, some just refresh your memories of the preceeding lesssons.
	2. As the vocabularies provided with the readings are incomplete, i.e., they do not list every new word, you will have to use your dictionary quite frequently. This will give you the opportunity to practice using it as necessary tool - a requirement while studying any foreign language. A Polish-English, English-Polish dictionary is available at the Learning Center, but it is highly recommended that you purchase your own copy for the work you will be doing, not only with this unit, but with any Polish you study from now on. (You may want to refer to Unit 21 - Packet 21, No. 13 - for some useful tips on using the dictionary.)
	*3. Listen to the new vocabulary on Pol 06 Tape 01A. This vocabulary will be read immediately following each new reading in the Packet, and will be marked Part I, Part II and Part III respectively. The vocabulary will be read twice: once without and once with pauses for you to repeat after the speaker, imitating his pronunciation as closely as possible. There are two series of tapes used in this course: Pol 06 Series A, and Pol 06 Series B. Series A tapes contain new readings in the Packet followed by the new vocabulary in Parts IA, IIA and IIIA, and a series of questions called *Rozmawiajmy* in Parts IB, IIB, and IIIB respectively. The new vocabulary after each reading is marked C in your packet.
	Series B tapes contain exercises in the packet and a dictation for listening comprehension. A script for both series is available at the Learning Center. Note: An * (asterisk) means that you cannot do the activity at home alone: you need either a tape or an instructor for these activities.

Student Checklist	Activities
	4. Optional. Make and use flashcards. Note: Flashcards are available at the Learning Center, but you will probably want to make your own to enable you to work at home. Suggestions for using flashcards: a. Translate the words aloud from Polish to English. As you study the vocabulary, set asi the items you know and practice the rest until you have learned them all. See back of cards for answers. Shuffle and repeat. b. Do the same, translating aloud from English to Polish. c. Write the Polish equivalent for the English word or phrase. See back of card for answers Shuffle and repeat.
	B. Reading I 1. Read Reading I (Packet 26, No. 1) A. *Środki masowego przekazu: Przed kioskiem Ruchu.* For words and phrases marked with numbers check the vocabulary list Part C.c. on the opposite pag Remember that the explanations are in Polish; you may want to look up some new words in your dictionary.
	*2. Listen to the story read on Pol 06 Tape 01A Part The story will be read twice, once at normal speed, the second time with pauses for you to repeat after the speaker. Try to imitate the speaker closely. Listen to the reading at least twice, once with the text, the second time witho it to improve your listening abilities.
	3. Do exercises 1, 2 and 3 in Packet 26, No. 1, Part (Exercises). See Answer Key.
	*4. Listen to exercises 4, 5 and 6 in the same Packe on Pol 06 Tape 01B. First do the exercises oral then write the answers on the lines provided. A cue word and model response will be given on tape.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	C. Grammar 1. Read "Ruch and ruszać się" in Packet 26, No. 1, Part C 1. Go back to Reading I and find out how these two related words are used in the context on the story.
	2. Read "Brand names of cigarettes" in Packet 26, No. 1, Part I C 2. Check back in Unit 25 (Packet 29, No. 17) and compare how the rule of Facultative Animate Nouns can be applied here.
	3. Read "Newspapers names" in Packet 26, No. 1 Part C Part C 3. Go back to Reading I and see how these names have been used there. Read Section C.c. in the vocabulary on Reading I and learn more about Polish periodicals.
	D. Reading Skills/Newspapers 1. Turn to Packet 26, No. 9 (Reading Skills/Newspapers Read the advertisment of a Vatican newspaper, "L'Osservatore Romano." Follow the instructions in that section of the Packet:
	a. read the ad following the paragraphs numbered on the margin.
	b. read the new vocabulary in section 2 and 3.
	c. answer the questions in section 4.
	d. see Answer Key.
	* e. go to an instructor and have him check your work.
	E. Conversation: Rozmawiajmy (I) 1. Return to Packet 26, No. 1, Part D, *Rozmawiajmy*. Read Section B.a. printed just under the story.
	2. For the new vocabulary check section C.b. Check your dictionary for new words not found in the vocabulary.
	*3. Listen to the questions on Pol 06 Tape 01A Part IB read just after the vocabulary. Listen to the second reading at least twice, with and without the text.
	4. Answer questions in section 3.
	5. Read questions in set b. of *Rozmawiajmy I*. Mentally formulate brief answers.

Student Checklist	Activities
	*6. Rewind the tape according to instructions and answer questions in set b.
	7. Write answers to the questions in section 6.
	*8. Go to an instructor and have him check your work.
	F. Reading II and Conversation: Rozmawiajmy (II)
	1. Read Reading II in Packet 26, No. 2 *"Środki masowego przekazu: W telewizyjnym studio"*.
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I
	a. check the vocabulary.
	*b. listen to the story on Pol 06 Tape 01A Part IIA.
	c. Do exercises 1, 2, 3 in Packet. See Answer K
	*d. listen to and do exercises 4, 5, 6 on Pol 06 Tape 01B
	e. read section C(Grammar) 1, 2, 3 and 4. Compa it with the reading.
	f. do section B Rozmawiajmy II in Packet 26, No. 2 in the same manner you covered Rozmawiajmy I above.
	*g. go to an instructor and have him check your work.
	G. Reading III and Conversation: Rozmawiajmy III
	1. Read III in Packet 26, No. 3 *"Środki masowego przekazu: Kluby Międzynarodowej Książki i Prasy*
	2. Repeat the same steps you followed in Readings I and II above:
	a. check the vocabulary.
	*b. listen to the story on Pol 06 Tape 01A Part IIIA.
	c. do exercises 1, 2, 3 in the Packet. See Answer Key.
	*d. listen to and do exercises 4, 5 and 6 on Pol Tape 01B.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	e. read grammar secton C and apply it to the story.
	f. do section B, Rozmawiajmy III in Packet 26, No. 3 in the same manner you did in Rozmawiajmy II above.
	*g. go to an instructor and have him check your work.
	H. Additional Reading 1. Read Additional Reading in Packet 26, No. 4.
	* 2. Listen to the story read on Pol 06 Tape 01A which follows the vocabulary.
	3. Using your dictionary answer the questions in Packet 26, No. 5. See Answer Key.
	4. Turn the page and compare your answers with the translation.
	*5. Go to an instructor and have him check your work.
	I. Culture 1. Read "Cultural Note: Publishing and Mass Media in Poland," Its explanation of some of the peculiarities existing in Poland's mass media should enable you to more intelligently compare it ot America's. You will not be tested on this material.
	J. Dictation *1. Using the space provided in Packet 26, No. 12, write the dictation which follows the grammar exercises on Pol 06 Tape 01B.
	*2. Show your work to an instructor.
	K. Reading Skills/Newspapers 1. Read Packet 26, No. 7 on TV programs, making sure to read the introductory note first.
	2. With the aid of your dictionary, do all the exercises in this packet, making sure to follow all instructions, step by step. See Answer Key.
	*3. Go to an instructor and have him check your work.

Unit 26

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	4. Read Packet 26, No. 8. Following the instructions in the packet, do all of the exercises. See Answer Key.
	*5. Go to an instructor and have him check your work.
	6. Read Packet 26, No. 9. Following the instructions in the packet, do all of the exercises. See Answer Key.
	*7. To to an instructor and have him check your work
	8. Read Packet 26, No. 10. Following the instructions in the packet, do all of the exercises. See Answer Key.
	*9. Go to an instructor and have him check your work
	L. Oral Exercises
	1. Look at the picture story in Packet 26, No. 11. Orally make up a story about 12 sentences long.
	*2. Go to an instructor and tell him the story.
	M. Take Self-test in Packet 26, No. 13. See Answer Key
	*N. Take Unit 26 Pretest. Have it check by an instructo Go over your mistakes. If you score 80% on this pass-fail test, you may go on to:
	*O. Take Unit 26 Test. Have it checked by an instructor

Polish Proverb:

Wypadki chodzą po ludziach.

Accidents happen to people.

A. Reading I

1. Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary for new words.

For terms marked with reference numbers 1-7, see footnotes under the new vocabulary, marked C.c.

A. ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU: PRZED KIOSKIEM RUCHU[1]

Przed kioskiem Ruchu jest zawsze ruch.
-Proszę o październikowy zeszyt "Nowych Dróg".
-Jeszcze nie przysłali.
-To niech pani da mi paczkę Giewontów[3] i pudełko zapałek.

Aha i "Stolicę"[4] i "Przegląd Sportowy".[5]
-"Przeglądu" już nie ma. Zabrakło.
-Panie, niech się pan pośpieszy - przynagla sąsiada w kolejce pan z łysinką. Kupuje "WIK"[6] i paczkę biletów autobusowych.
Pani w jasnym płaszczu czeka na nowy numer "Ameryki".[7]
Jest stałą klientką. Codziennie tu przychodzi.
Sprzedawczyni poszła po schowany pod ladą egzemplarz.
Trzeba z nią dobrze żyć i umieć pozyskać jej sympatię.
Bez tego mowy nie ma o zdobyciu bardziej poczytnego pisma.
Przechodnie rozchwytują je w oka mgnieniu.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Czym zajmuje się przedsiębiorstwo Ruch?
Na co ma ono monopol?
Co prowadzi to przedsiębiorstwo na ulicach polskich miast?
Czy nazwa tego przedsiębiorstwa dobrze obrazuje jego charakter?
Dlaczego klient nie mógł dostać "Nowych Dróg"?
A propos, co to jest za pismo, "Nowe Drogi"? Kto je wydaje?
O co prosił a czego nie dostał klient pytający o "Nowe Drogi"?
Jak zachowywał się jego sąsiad?
Po co przyszedł pan z łysinką do kiosku?
Dlaczego sprzedawczyni znikła, kiedy przyszła kolej pani w płaszczu?
Dlaczego właśnie dla tej pani był schowany egzemplarz "Ameryki"?
Dlaczego niektóre pisma w Polsce szybko się rozchodzą?

b. Czy w Ameryce czytelnicy też w oka mgnieniu rozchwytują pewne pisma?
Jeżeli tak, to które, kiedy i dlaczego?
Gdzie normalnie kupuje się gazety w Stanach?
Kto zajmuje się kolportażem gazet?
Czy kolportaż jest dobrze prowadzony, to znaczy czy odpowiada potrzebom rynku?
Które gazety i pisma pan najczęściej czyta?

C. VOCABULARY

a. środki masowego przekazu - (lit. means of mass transmission), mass media
kiosk - newstand
zabrakło - (we) ran short, we're out (zabraknąć, perf.)
przynagla - urges, rushes (przynaglać, imp.)
łysinka - bald spot, baldness
numer - issue
schowany - hidden
lada - counter
egzemplarz - copy, issue
z nią dobrze żyć - (idiom.) to be on good terms with her
nie ma mowy - it's out of question, it's impossible
zdobycie - acquisition, purchase
poczytny - widely read, of wide circulation
rozchwytują - grab up, snatch up, buy like hot cakes (rozchwytywać, imp.)
w oka mgnieniu - (lit. in the twinking of an eye) fig. in a split second

b. przedsiębiorstwo - firm, enterprise
wydaje - publishes, issues (wydawać, imp.)
zachowywał się - behaved, acted (zachowywać się, imp.)
rozchodzą się - sell well, disperse, spread (rozchodzić się, imp.)
znikła - disappeared, vanished (zniknąć, perf.)
czytelnik - reader
kolportaż - distribution (of newspapers, magazines)
wydawnictwo - publication
rozprowadza - distributes (rozprowadzać, imp.)
abonament - subscription
na zasadzie - on the basis

c. [1]Ruch - Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, państwowe przesiębiorstwo, które rozprowadza prasę, abonamenty i sprzedaż kioskową po całym kraju.

[2]"Nowe Drogi" - miesięcznik, organ teoretycznopolityczny KC PZPR.

[3]Giewonty - nazwa papierosów, pochodząca od tatrzańskiego szczytu Giewont.

[4]"Stolica" - ilustrowany tygodnik warszawski.

[5]"Przegląd Sportowy" - czołowe pismo sportowe.

[6]"WIK" - "Warszawski Informator Kulturalny" /dwutygodnik/, rodzaj nowojorskiego "Cue".

[7]"Ameryka" - ilustrowane pismo, wydawane przez Amerykańską Agencję Informacyjną na Polskę, na zasadzie wymiany z pismem "Poland", przysyłanym z PRL do Stanów Zjednoczonych.

2. Listen to the story *Środki masowego przekazu: Przed kioskiem Ruch* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 01A. Remember that beginning with this Unit, tape A will begin with the reading, followed by the vocabulary, not as in Polish 101.51-605.51, where the opposite order was used.

3. The story will be read twice. The first time it will be read straight through. The second time there will be a pause after each phrase or sentence so that you may repeat it. Try to imitate the speaker closely. You should listen to this second part at least twice - once with the text and once without it - to sharpen your reading and and listening abilities.

4. Listen to the vocabulary following the second reading. The speaker will read aloud each word or phrase twice, pausing after each. In the pauses repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading I

1. Change the prepositions of location:

Model: *przed kioskiem Ruchu, za kioskiem Ruchu*

a. above _____

b. under _____

c. at _____

d. near _____

e. in _____

Note the cases governed by different prepositions.

2. Using the adjectival form, change the name of the months.

Model: *październikowy numer, wrześniowy numer*

a. February _____

b. May _____

c. December _____

d. July _____

e. January _____

f. March _____

g. November _____

B. Exercises on Reading I (cont.)

3. Change the colors and types of clothing:

Model: *pani w jasnym płaszczu, pan w brązowym ubraniu*

a. a boy in black shoes _____

b. a man with a red tie _____

c. a coed in blue jeans _____

d. a soldier in a gray cap _____

e. a lady in a white dress _____

f. a sisten in a green blouse _____

g. a young man in a yellow jacket _____

h. a grandma in a dark skirt _____

See Answer Key.

4. The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 01B. Listen to and answer them, first orally. Then write your answers in the spaces provided below. A cue word and a model response will be given. You should do these exercises both with and without the text.

Cue: *on* Response: *trzeba z nim dobrze żyć*

ona _____

oni _____

ja _____

wy _____

one _____

ty _____

my _____

5. Cue: *codziennie przychodzi* Response: *wczoraj przyszedł*

she came (by car) _____

they came in _____

he stopped by _____

we arrived on foot _____

B. (cont.)

5. (cont.)

you (man) left _____

they (fem.) came close _____

you (pl.) came out _____

6. Cue: *sprzedawczyni poszła* Response: *sprzedawczyni idzie*

przyszła _____

odszedł _____

wyszliśmy _____

podeszły _____

zaszliście _____

wszedłem _____

C. Grammar

1. *Ruch* and *ruszać (się)*

The noun *ruch* has several meanings, each of which is closely related to the others:

Na ulicy był duży ruch	There was a lot of traffic in the street.
Co za ruch!	What a commotion!
Stał bez ruchu	He stood without moving.
To dobry ruch	That's a good move.

There is a difference though between the between the verbs *ruszać* (to move, to touch) and *ruszać się* (to move - only)

Nie ruszaj radia!	Don't touch the radio!
Auto szybko ruszyło	The car started (moving) fast.
Auto ruszyło się z miejscą	The car moved from a place.
Nie ruszaj się!	Don't move!

D. Rozmawiajmy! (I)

1. Read section B *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just below the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the story's vocabulary by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.
2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 01A Part IB, just after the vocabulary. Each question will be read twice: the first time straight through, the second time with pauses for repetition. Listen to the second reading at least twice- once with and once wihout the text - to sharpen your reading and listening skills.
3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Czym się zajmuje przedsiębiorstwo Ruch?

   _____

   b. Kto wydaje pismo Nowe Drogi?

   _____

   c. Kto wydaje pismo Ameryka?

   _____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about publishing in the U.S. In some cases your answer could be just tak or nie.
5. Rewind the tape to the beginning of Part IB., and in the pauses provided, try to answer questions in set b about publications in the U.S.
6. On the lines below answer the following questions:

   a. Które gazety i pisma pan/pani najczęściej czyta?

   _____

   b. Gdzie pan/pani zwykle kupuje gazety?

   _____

   c. Czy nasz uniwersytet ma swoją gazetę? Jak się ona nazywa?

   _____

D. Rozmawiajmy! (I) (cont.)

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises and the questions. Have him check your work in Part b (Exercises) Nos. 4 and 5, and Part D (Rozmawiajmy), Nos. 3 and 6 above.

A. Reading II

Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary for new words.

A. ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU: W TELEWIZYJNYM STUDIO

O godz. 19.30 kilka milionów Polaków zasiada przed telewizorami.
Rozpoczyna się półgodzinny dziennik wieczorny.
Wszyscy słuchają wiadomości.
Dziennik wieczorny to najpopularniejsza audycja telewizyjna w kraj
Przed kamerami siedzi spiker. Czyta teksty komunikatów państwowyc
Informuje o wydarzeniach w kraju i na świecie-
o starciach wojskowych, rozmowach i wizytach przywódców politycznyc
Tam dziś był zamach stanu, gdzieś indziej rozruchy czy katastrofa.
W kieleckiem chłopi kończą wykopki, a huta X wykonała już 90% planu.
Dziennik kończą wiadomości z dziedziny kultury i oświaty.
Całość ilustrowana jest bogatym serwisem zdjęciowym.
Do studia zapraszani są często znani komentatorzy polityczni.
Przeprowadza się wywiady ze słynnmi osobistościami.
Dziennik transmitowany jest na żywo.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Co robi wielu Polaków o 19.30?
Jak długo trwa dziennik wieczorny?
Jaką opinią cieszy się ta audycja?
Kogo widzimy przed kamerami?
Jakie tematy poruszane są w programie?
O czym mówi spiker w dzisiejszej audycji?
Jaki rodzaj wiadomości zamyka dziennik?
Czy dziennik jest dobrze ilustrowany?
Kto często występuje w tej audycji?
Jak dziennik jest transmitowany?

b. O której w Stanach jest najciekawszy dziennik wieczorny?
Kto go prowadzi? Jak nazywa się czołowy komentator?
Kiedy pan słucha wiadomości? Na którym kanale?
Czy wiadomości są najpopularniejszą audycją telewizyjną w Ameryce
Jaki rodzaj wiadomości podawany jest przy końcu dziennika?
Gdzie był ostatnio zamach stanu?
Czy były ostatnio jakieś katastrofy, rozruchy czy strajki?
Czy dużo ukazuje się wiadomości z dziedziny ekonomii i rolnictwa?
Co można powiedzieć o serwisie zdjęciowym amerykańskich dzienników
Czy wszystkie audycje dzienników są transmitowane na żywo?

C. VOCABULARY

a. wiadomości - (pl.) news
dziennik - news, journal
audycja - broadcast, program
komunikat - news (bulletin), announcement
wydarzenie - event
starcie - encounter, conflict
przywódca - leader
zamach stanu - coup d'etat
rozruchy - (pl.) disturbances, riots
wykopki - potato harvest
huta - steelmill, ironworks
wykonała - fulfilled, achieved (wykonać, perf.)
oświata - education
przeprowadza się - one conducts (przeprowadzać, imp.)
wywiad - interview
słynna osobistość - famous personality
na żywo - live

b. poruszane są - are touched on (upon), are taken up
występuje - appears (wystepować, imp.)
dziedzina - field, area

2. Listen to the story *Środki masowego przekazu: w telewizyjnym studio* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 2 01A, Part II A.

3. As in Part IA of the same tape the story will be read twice - the first without pauses, the second with pauses for you to repeat after the speaker. The second reading should be listened to at least twice, with and without the text to develop your reading and listening abilities.

4. Listen to the vocabulary following the second reading of the story. Repeat the new vocabulary after the speaker.

B. Exercises on Reading II

1. Change the following adjectives and nouns into the Locative case:

Model: *wiadomości sportowe - o wiadomościach sportowych*

a. przywódca polityczny _____

b. audycje telewizyjne _____

c. dziennik wieczorny _____

B. (cont.)

1. (cont.)

d. komentator polityczny _____

e. słynne osobistości _____

f. komunikaty państwowe _____

g. serwis zdjęciowy _____

h. półgodzinne dzienniki _____

2. Change the nouns into plural and the verbs into Imperfective past tense:

Model: *spiker siedzi - spikerzy siedzieli*

a. Polak zasiada _____

b. dziennik się rozpoczyna _____

c. każdy słucha _____

d. reporter informuje _____

e. chłop kończy _____

f. komentator zaprasza _____

g. osobistość przeprowadza _____

h. telewizja transmituje _____

B. (cont.)

3. Change the nationalities and write numbers in words:

Model: *1,000,000 Poles - milion Polaków*

a. 5 Englishmen _____

b. 25 Frenchmen _____

c. 11 Americans _____

d. 52 Italians _____

e. 73 Russians _____

f. 68 Spaniards _____

g. 24 Japanese _____

h. 98 Russian women _____

See Answer Key.

4. The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 01B Listen to them and answer them orally first and then write your answers in the spaces provided below. A cue word and a model response will be given. You should do these exercises both with and without the text.

Cue: *wiadomości* Response: *słuchają wiadomości*

dziennik _____

telewizja _____

spiker _____

teksty _____

komentatorzy _____

słynni ludzie _____

przywódca polityczny _____

B. (cont.)

5. Cue: *Kielce* Response: *kieleckie*

Warszawa _____

Kraków _____

Gdańsk _____

Toruń _____

Szczecin _____

Wrocław _____

Łódź _____

Poznań _____

6. Cue: *godzina 19.30* Response: *pół do ósmej*

11.15 _____

3.45 _____

7.20 _____

12.00 _____

4.10 _____

9.55 _____

3.30 _____

22.45 _____

C. Grammar

1. *Godzina - godzinny*

When a duration of time is indicated the adjectival form of the time unit is used; the same is used for multiple time units or fractions thereof.

1 godzina - godzinny
1/2 godziny - półgodzinny
3 godziny - trzygodzinny
tydzień - tygodniowy
miesiąc - miesięczny
rok - roczny
trzy lata - trzyletni.

Such compound words are always spelled together.

C. Grammar (cont.)

2. Mass media terminology

While reading the story about TV, you probably noticed that the mass media terminology used in Polish differs very little from that used in English. As a matter of fact many terms have been either borrowed and Polonized (such as *spiker, serwis, kamera*) or adapted from Latin (*audycja, studio*). But there also is a special official terminology strictly adhered to whenever references are made to political events and personalities. Because mass media in Poland are state owned (see Cultural Note: Publishing and Mass Media, Packet 26, No.6) all programs must be officially approved and censored, and must follow the official political line expressed in approved terms and language. Hence you have such standard expressions as:

przywódca polityczny	political leader
komentator polityczny	political commentator
słynna osobistość	famous personality
komunikat państwowy	state communique, announcement

Such strict adherence to the offcial terminology often results in a rather dry, uninteresting language and style, different from the colorful, vivid and often colloquial language encountered in newspaper articles, literature and in the streets.

3. Adjectives derived from regions and districts place names.

In Part B, No. 2 in this Packet you had to change the place names into adjectives (*Warszawa - warszawski*). When it comes to the names of regions and districts (*województwa*) these adjectives adapt a special form resulting from the neuter gender of *województwo:*

a. the adjective is always neuter - *Warszawa - warszawskie*

b. in the Locative case for regional names, that neuter quality is maintained by preserving the *-e* before the case ending:

warszawskie - w warszawskiem

kieleckie - w kieleckiem.

Thus although you say:

w województwie warszawskim - in the Warsaw district (regular adj.)

refering to a region you say:

w warszawskiem - in the Warsaw region (special adj.)

Adjectival names are never capitalized.

C. Grammar (cont.)

c. Some place and district names form irregular adjectives

Lublin - lubelskie (not "lublinskie")

Mazowsze - mazowieckie (not "mazowszanskie")

Łowicz - łowickie (not "łowiczańskie")

Zakopane - zakopiańskie (not "zakopanskie")

It is therefore advisable to check the dictionary before changing a place name into an adjective.

4. Impersonal forms and Passive voice

In the story about TV you met some impersonal expressions (*przeprowadza się*) and the passive voice forms (*jest ilustrowana, zapraszani są*). Such expressions are used less frequently than in English; nevertheless they can be encountered quite often in the official language. These expressions underscore the impersonal character of the article, its official tone.

Compare:

spiker informuje - the announcer informs

komentatorzy są zapraszani - the commentators are invited

In the second example the commentators are merely subjects of an action undertaken by TV as an institution.

D. Rozmawiajmy! (II)

1. Read section B *Rozmawiajmy* marked B.a., and printed just below the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the story's vocabulary by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 01A Part IIB, just after the vocabulary. Each question will be read twice: first straight through, then with pauses so that you may repeat them. Listen to the second reading at least twice, once with and once without the text.

a. O której jest polski dziennik wieczorny w telewizji?

_____

b. Jaka jest najpopularniejsza audycja w Polsce?

_____

C. (cont.)

3. (cont.)

c. Gdzie chłopi kończą wykopki?

_____

D. Rozmawiajmy II

4. Read questions in set b. Mentally formulate answers to these questions. They need not be actual, but must be logically and grammatically correct.

5. Rewind the tape to the beginning of Part II B and in the pauses provided try to answer questions in set b. about American TV news.

6. On the lines below answer the following questions:

a. Kto jest pana/pani ulubionym komentatorem telewizyjnym?

_____

b. Czy woli pan/pani słuchać wiadomości krajowych czy stanowych i miejskich?

_____

c. Ile razy dziennie słucha pan/pani wiadomości telewizyjnych?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, exercises and questions. Have him check your work in Pt. B (Exercises), Nos. 4, 5 and 6 and Pt. D (Rozmawiajmy), Nos. 3 and 6 above.

A. Reading III

1. Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary for new words.

A. ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU: KLUBY MIĘDZYNARODOWEJ KSIĄŻKI I PRASY

W dużych miastach popularne są kluby Międzynarodowej Książki i Prasy.
Tylko tutaj, oprócz wielkich hoteli, można dostać prasę zachodnią.
Z dzienników szczególnie cenią londyńskiego Times'a.
Szeroko reprezentowana jest prasa radziecka i
z krajów demokracji ludowej.
Z krajowych tygodników ilustrowanych na czoło wysuwają się "Przekrój"
z katolickich - "Tygodnik Powszechny", a z satyrycznych - "Szpilki".
Dużą popularnością cieszy się prasa sportowa i turystyczna.
Nie sposób wprost wymienić wszystkich tytułów i specjalności.
Nie wszystkie pisma mają dostatecznie wysokie nakłady, toteż wiele z nich trudno już kupić w godzinę po ich ukazaniu się.
Szczęśliwie w wielu klubach można je przejrzeć na miejscu, przy filiżance doskonałej pół czarnej.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Dokąd przeważnie się idzie, by przeczytać prasę zagraniczną?
Co Polacy szczególnie cenią z pism zachodnich?
Jakim pismem jest "Polityka"?
A "Tygodnik Powszechny"?
W którym piśmie można znaleźć najwięcej dowcipów i satyry?
Co najchętniej czytają sportowcy?

b. Czy w Stanach istnieją instytucje podobne
do klubów międzynarodowej Książki i Prasy?
Czy nakłady gazet w Ameryce są wystarczająco wysokie
i dostosowane do popytu?
Które pisma zagraniczne są najchętniej czytywane i przez kogo?
Gdzie je można dostać?
Czy Amerykanie raczej prenumerują dzienniki i czasopisma
czy wolą je kupować z dnia na dzień?
Ile pism pan prenumeruje?
Czy pan kupuje zagraniczne pisma i gdzie?

C. VOCABULARY

a. czoło - forehead
wysuwa się na czoło - takes the lead, comes to the fore (wysuwać się, imp.)
społeczny - social
powszechny - for all, universal, widespread, current
wymienić - to mention, to cite (perf.)
dostatecznie - sufficiently
nakład - circulation
przejrzeć - look over, glance through (perf.)
filiżanka - cup

b. dowcip - joke
wybór - selection
istnieją - exist (istnieć, imp.)
popyt - demand
prenumerują - subscribe to (prenumerować, imp.)

2. Listen to the story Środki masowego przekazu: *Kluby Międzynarodowej Książki i Prasy*, followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 01A, Part IIIA.

3. As in Parts IA and IIA of the same tape, the story will be read twice: the first time straight through, and the second time with pauses for you to repeat after the speaker. The second reading should be listened to at least twice - once with and once without the text - to sharpen your reading and listening skills.

4. Listen to the vocabulary following the second reading of the story. Repeat after the speaker.

B. Exercises on Reading III

1. Change nationalities and the frequency of peridicals where necessary:

Model: *Polacy czytają tygodniki, Amerykanie czytają dzienniki*

a. Frenchmen read weeklies _____

b. Americans read monthlies _____

c. Russian read dailies _____

d. Englishmen read bi-weeklies _____

e. Italians read bi-monthlies _____

f. Germans read morning papers _____

g. Czechs read evening news _____

h. Spaniards read afternoon dailies _____

B. (cont.)

2. Add adjectival characteristics of periodicals:

a. Catholic weekly _____

b. social monthly _____

c. political daily _____

d. Soviet newspaper _____

e. satirical magazine _____

f. tourist bi-monthly _____

g. London periodical _____

h. illustrated press _____

3. Use impersonal expressions instead of the active voice:

Model: *on może przejrzeć - można przejrzeć*

a. ona mogła czytać _____

b. my będziemy mogli słuchać _____

c. muszę pić _____

d. nie może mówić _____

e. on chce tańczyć _____

f. nie powinien pan wierzeć _____

g. musiały spać _____

h. powinni jeść _____

See Answer Key.

4. The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 01B. Listen to and answer these exercises, first orally. Then write your answers on the lines provided below. A cue word and model response will be given. You should do these exercises both with and without the text.

Cue: *duże miasto* Response: *w dużych miastach*

klub prasowy _____

środki masowego przekazu _____

B. (cont.)

magazyn ilustrowany _____

satyryczne tygodniki _____

prasa społeczna _____

katolickie pisma _____

francuski miesięcznik _____

radzieckie gazety _____

5. Cue: *popularny dziennik* Response: *interesuję się popularnym dziennikiem*

niemiecka prasa _____

londyński tygodnik _____

amerykański dziennik _____

polskie gazety _____

międzynarodowy klub _____

pismo satyryczne _____

radzieckie miesięczniki _____

turystyczny magazyn _____

6. Cue: *polityczny i społeczny* Response: *polityczno-społeczny*

polski i amerykański _____

sportowy i turystyczny _____

popularny i naukowy _____

artystyczny i literacki _____

biała i czerwona _____

czarna i zielona _____

katolickie i społeczne _____

klubowy i kawiarniany _____

C. Grammer

1. *Z* + Genitive Plural

As you have noticed in the text of the story, the preposition *z* followed by the Genitive Plural is used there in the sense "out of..."; "from among":

z dzienników krajowych - from among the domestic dailies

wiele z nich - many of them

This form should not be confused with the more commonly used *z* + Gen. Pl. or Sing. in the sense of "from":

z krajów - from the countries

z klubu - from a club

2. *Krajowy* vs. *zagraniczny*

The adjective *krajowy* (from: *kraj* - a country) is mostly used in the sense of "domestic" or "local," in opposition to *zagraniczny*, "foreign."

Wolę prasę krajową od zagranicznej
I prefer the local press rather than foreign.

But Polish publications abroad use this term with reference to Poland rather than the country of publication:

Prasa krajowa jest cenzurowana
The Polish (domestic) press is censored.

In the broad sense *kraj* is always associated with Poland, no matter in what context it is used. Thus, when it appears e.g., in a Polish daily published in New York, it should be interpreted as a reference to Poland rather than the U.S. The countries of settlement are almost invariably referred to by their proper or adjectival names.

Amerykański tygodnik pisze o kraju
An American weekly reports on Poland.

3. *Zachód* vs. *Demokracje Ludowe*

Because of her political rather than geographical location, Poland belongs to East Central Europe, and since 1944 to the Soviet block, collectively called *kraje demokracji ludowej* (People's Republics). Also included in this block are the Soviet Union, Czechoslovakia, Hungary, Rumania, Bulgaria, and East Germany. The western countries, including the United States, are often called by the collective name *Zachód* (the West).

C. (cont.)

3. (cont.)

Staś wczoraj wyjechał na zachód
Stas left yesterday for the West.

Na wakacje jedziemy do krajów demokracji ludowych
We are going to spend our vaction in the East European countries (the peoples' democracies).

Colloquially and somewhat jokingly these countries are often called *demoludy*.

D. Rozmawiajmy! (III)

1. Read section B. *Rozmawiajmy!* marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary located on the page opposite that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Consult your dictionary for words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a and b) in Rozmawiajmy on Pol 06 Tape 01A Part IIIB (which follows the vocabulary on Part IIB), and also to the vocabulary marked C.b. As in the preceeding Parts I and II of the same tape, each question will be read twice: once straight through and once with pauses so that you may repeat them. Listen to the second reading at least twice, both with and without the text.

3. Answer the following questions on *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Co to jest Klub Międzynarodowej Książki i Prasy?

   _____

   b. Z jackich krajów są pisma w Klubie?

   _____

   c. Co można pić czytając pisma?

   _____

4. Read the questions in set b. Mentally formulate answers to these questions. In some cases your answer could be just tak or nie.

D. (cont.)

5. Rewind the tape to the beginning of Part IIIB and in the pauses provided try to answer questions in set b. about American press.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Czy pan/pani czyta zagraniczne pisma? Jakie?

   _____

   b. Jakie pan/pani zna polskie pisma?

   _____

   c. Czy pan/pani czytał/-ła kiedyś "Politykę"?

   _____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, exercises and questions. Have him check your work in Pt. B (Exercises), Nos. 4, 5, and 6, and in Part D (Rozmawiajmy) Nos. 3 and 6 above.

Additional Reading

Będąc na Kubie, ciekaw byłem tamtejszej prasy. Wielki dziennik, który poszedłem odwiedzić, miał wówczas, w 1926 roku, 65.000 nakładu, to znaczy więcej niż jeszcze w pięć lat potem "Ilustrowany Kurier Codzienny", największy dziennik w trzydziestomilionowej Polsce. Ludność zaś czytająca Kuby stanowiła wówczas 1 200 000 białych - poza tym liczyła 1 800 000 Murzynów, przeważnie analfabetów.

Znalazłem się w duplice fabryki cygar: w wielkiej hali żelbetowej dwadzieścia sześć biurek, na każdym maszyna do pisania i elektryczny młynek. Po środku wzniesienie cementowe z biurkiem naczelnego redaktora, ogrodzone żelazną sztachetą.

Melchior Wańkowicz, Tędy i owędy (1961)

Exercises on Additional Reading

Read the excerpt from a journalistic story by Melchior Wańkowicz, the dean of Polish journalism in the 1930s-1960s. Using your dictionary answer the following questions in Polish:

1. Co robił autor na Kubie?

2. Który dziennik miał większy nakład, kubański czy polski?

3. Kim byli mieszkańcy Kuby?

4. Który kraj był większy, Polska czy Kuba?

5. Ilu mieszkańców miała Polska w 1931 roku?

6. Ile było biurek w kubańskiej hali?

7. Co stało na każdym biurku?

8. Kto siedział na wzniesieniu?

See Answer Key. Now turn the page for the English translation and compare it with your reading of the story.

Go to an instructor and ask him any questions you have on the story and the questions above. Have him check your work.

Additional Reading: Translation

While in Cuba I was curious about the local press. A big daily I went to visit at that time (1926) had a circulation of 65,000 copies, more than "Illustrowany Kurier Codzienny," the largest daily in Poland (which had a population of 30 million five years later). At that time, the reading public of Cuba consisted of 1,200,000 whites and 1,800,000 blacks, the latter of which were mostly illiterate.

I was in a duplicate of a cigar factory; in a huge reinforced concrete hall there were 26 desks, each of which contained a typewriter and an electric fan. In the middle of the room there was a cement elevation, fenced in with iron pickets, on which was located the desk of the editor-in-chief.

Melchior Wańkowicz, Here and There

Cultural Note: Publishing and Mass Media

Polish publications are divided between publishing houses (*wydawnictwa*) for books, and press concerns run by political parties and organizations. There are no private publications, but some publishing enterprises are owned by cooperatives such as Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik." Mass media such as radio and TV are state owned. All publications and broadcasts are subject to state censorship.

Publishing houses are diversified according to their respective fields of specialization. Among publishers of literature, "Czytelnik" and PIW (Państwowy Instytut Wydawniczy), both in Warsaw, are the largest. Their publications include both original and translated literary works ranging from classics to the most contemporary authors. Academic and scientific publications are mostly centered in PWN (Państwowe Wydawnictwo Naukowe) in Warsaw and Ossolineum in Wrocław. Books are distributed and sold by "Dom Książki" and also "Ruch".

Press publications - newspapers, magazines, periodicals - are published by various political organizations and professional associations. "Trybuna Ludu", the official newspaper of the Polish United Workers Party (PZPR - Polska Zjednoczona Partia Robotnicza) appears daily. Among the most popular newspapers is "Życie Warszawy".

Polish radio and TV are state-owned, and most of the programs are broadcast from Warsaw but regional stations have their local programs too. There are two TV channels and the programs vary: while Program I broadcasts from 8 A.M. till midnight, Program II, the so called "cultural channel," can be seen only in the afternoon and throughout the evening.

New Books from PIW

New Books from KiW

Books from Czytelnik

New Books from PWN

New Books from "Interpress"

Books from Ossolineum

Polish emigré groups in virtually every country have their Polish language publications, newspapers, magazines and periodicals as well as radio programs in larger cities. "Nowy Dziennik" published in New York is widely read throughout the United States, while monthly "Kultura" (Paris) has a world-wide circulation.

Thirtieth Anniversary Books

XXX LECIE PRL

Reading Skills/Newspapers

In this unit you have learned a great deal about Poland's mass media, including the most popular among them, television. But before you can learn more about it, you may want to learn how to read a TV program (schedule) in Polish. For this reason, you are being given a sample of such a program of the American networks, in this case a New York program published in "Nowy Dziennik" for its Polish readers.

For your convenience, the days and shows listed in the program have been numbered in the margin and will be referred to according to their respective numbers.

1. Read the program printed on the opposite page. Notice that times are accompanied by the letters *r*, *p*, or *w* (see explanation at the top of the program), while channels are indicated by the letter *k*.

2. You have probably noticed that the titles of the movies are given in English: there is no reason to translate them for the viewers who will watch them in their original version anyway. But the pages of the next section (Packet 26, No. 8) contain a program of Warsaw TV which lists movies in their Polish version, with their titles translated accordingly to meet the needs of the viewers in Poland.

3. The names of actors or performers are given in their original spelling, except where such a spelling corresponds with the rules of Polish declensions: there they are declined. In 1c. you have z udziałem Alana Aldy (Genitive of Alan Alda), 1d. tragedia Eurypidesa, in the same way as in 2d. jeden z filmów Polańskiego, in 3b. ze Steve McQueenem, 3c. z Rudolfem Nuriejewem (Instr. of Rudolf Nuriejew).

First names, although they may not be Polish, are often declined, as in 2a. z udziałem Michaela Caine, Cliffa Robertsona i Henry Fondy (compare in 2c, młody Henry Fonda). In this last case the last name "Fonda" has the ending common to Polish feminine nouns and is declined accordingly.

nowy dziennik

tydzień w telewizji ● tydzień w telewizji ●

r — rano; p — po południu; w — wieczorem; k — kanał.

1. **Sobota, 16 lipca**

a. 6.30w k7 — Senility: Remember, there's hope. Program poświęcony problemom starzenia się organizmu ludzkiego i najnowszym osiągnięciom medycznym w zwalczaniu amnezji starczej.

b. 8.30w k11 — French Connection Part II - doskonały film kryminalny, osnuty na autentycznych [illegible] przestępstwach międzynarodowej szajki handlarzy narkotyków. Efektowne zdjęcia filmowe Marsylii. W roli głównej Gene Hackman.

c. 9w k2 — Film Same Time, Next Year z udziałem Ellen Burstyn i Alana Aldy. Komedia obyczajowa, ekranizacja głośnej sztuki wystawianej na Broadwayu. Temat raczej dla dorosłych.

d. 9.30w k31 — Transmisja tragedii Eurypidesa Medea z centrum im. Kennedy'ego w Waszyngtonie. W tytułowej roli świetna Zoe Caldwell.

2. **Niedziela, 17 lipca**

a. 6p k11 — Too late the Hero. Dramat z czasów II wojny światowej z udziałem Michaela Caine, Cliffa Robertsona i Henry Fondy. Misja brytyjsko-amerykańska na Pacyfiku przeciwko Japończykom.

b. 9w k13 — Trzeci odcinek filmu A Town like Alice, osnutego na wątkach głośnej powieści australijskiej. Historia brytyjskich kobiet zmuszonych przez japońskie siły okupacyjne do morderczego marszu na Malajach.

c. 12w k9 — Film z 1940 Chad Anna - barwna opowieść o chłopcu stajennym z połowy ub. wieku, który dołącza do trupy cyrkowców. Znani aktorzy; w roli głównej młody Henry Fonda.

d. 12w kWHT — Makbet. Adaptacja filmowa tragedii szekspirowskiej. Reżyseria: Roman Polański (1971). W rolach głównych: John Finch, Francesca Annis. Jeden z mniej udanych filmów Polańskiego, zawierający jednak sporo ciekawych scen.

3. **Poniedziałek, 18 lipca**

a. 8w k4 — Sophia Loren: Her Own Story. Portret znanej gwiazdy filmowej, Liczne wywiady, zdjęcia z albumu rodzinnego, migawki z jej ról filmowych.

b. 8w k9 — Nevada Smith. Western ze Steve McQueenem. Mściciel, wymierzający sprawiedliwość zabójcom swoich rodziców.

c. 10w k13 — Magic of Dance. Program poświęcony baletowi klasycznemu. Opowiada Margot Fonteyn. Fragmenty jej *pas de deux* z Rudolfem Nuriejewem z baletu Korsarz.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

4. Notice that terms such as program, *film, rola, tragedia, dramat, adaptacja, balet,* etc., are international and as such have been adopted by Polish; they are therefore declineable. In 3b. you have one of the newcomers to Polish, the word *western,* which has been adopted very recently in the same manner as its predecessors, and has become a part of the language. Thus you say:

   To jest dobry western - This is a good Western

   Nie znam tego westernu - I don't know this Western

   But some more technical terms, as a ballet *pas de deux,* preserve their original spelling (in this case French) and are not declined.

5. If they are well known to a Polish reader, names are either Polonized (in 1d. w Waszyngtonie, 2d. szekspirowskiej), or they have Polish endings added to them. (If they end in a vowel the endings are set off by an apostrophe: 1c. na Broadway'u. The same rule applies to personal names, i.e., in 1d. Kennedy'ego.)

6. Now that you have examined the program, you may want to refer to your dictionary for new words to help you understand the contents of each entry more fully. This is optional; you will not be tested on the entire vocabulary, but you may do it for your own satisfaction and enrichment.

7. Answer the following questions:

   a. Kto gra tytułową rolę w tragedii Eurypidesa?

   _____

   b. W jakim filmie gra Gene Hackman?

   _____

   c. Na jakim oceanie misja brytyjsko-amerykańska walczy przeciwko Japończykom?

   _____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

7. d. Czyim filmem jest filmowa adaptacja Makbeta?

_____

e. Jak się nazywa program poświęcony baletowi klasycznemu?

_____

f. Którego dnia, o której godzinie i na którym kanale można zobaczyć dobry western?

_____

g. W ilu filmach widzowie mogą zobaczyć Henry Fondę?

_____

h. Na jakiej powieści osnuty jest film A Town Like Alice?

_____

i. Który film jest programem naukowym?

_____

j. W jakim balecie tańczy Margot Fonteyn z Rudolfem Nuriejewem?

_____

Check Answer Key.

8. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this TV program, grammar and questions. Have him check your work in No. 7 a-j above.

Reading Skills/Newspapers

Now that you have learned how to read a TV program in Polish, you can turn to reading a program of the Polish TV, broadcast in Warsaw. Remember that everything shown there is in Polish, including the titles of movies which are of foreign origin. You will, of course, encounter many shows which are entirely new to your experience as an American viewer, but with a little imagination and ingenuity you should be able to figure out rather easily what these shows are all about.

Remember that Polish TV has goals different from your friendly local station: it has to first serve political and social purposes, then educate and inform; only then can it entertain. With this approach in mind you should be able to read and understand the Polish program quite well.

As you read in Packet 26, No. 6, Polish TV broadcasts on two channels only, *Program I* and *Program II*, with Program I broadcasting Programy oświatowe (educational programs) in the morning.

A program for a typical day is presented on the opposite page. For your convenience, programs and shows have been numbered in the margin and references will be made to these numbers.

1. Read the program on the opposite page. It is reprinted from "Trybuna Ludu" but the same program can be found in any newspaper, usually on the last page. Once a week the newspapers publish cummulative programs for the entire week to come. Do not bother with the acronyms in Program I: they refer to educational programs for schools. Notice that hours are given in the standard official way, i.e., according to a 24-hour clock.

„Trybuna Ludu", środa 29.IX.1982 r.; Nr 231

Środa, 29.IX.

TELEWIZJA

I. PROGRAM I

A.

6.00 — TTR, RTSŚ Matematyka sem. III
6.30 — Fizyka, sem. III
8.50 — Jesień 82
9.00 — Chemia kl. VII
11.00 — Praca — Technika kl. III
12.30 — Reforma po starcie
13.30 — TTR, RTSŚ Język polski sem. I
14.00 — Matematyka sem. I
15.27 — Program dnia
15.30 — NURT — Matematyka
16.00 — Dla młodych widzów: Kino waszych rodziców — Dyskusja nad filmem „Tajemnica dzikiego szybu"
16.30 — Dla przedszkolaków: „Kleks"

B.

17.00 — Dziennik
17.20 — Puchary Europy w piłce nożnej Lech Poznań — Westmaanjer (Islandia) Widzew Łódź — Hibernian (Malta)
19.00 — Dobranoc
19.10 — Losowanie Ekspres i Małego Lotka
19.30 — Dziennik

C.

20.15 — „Wielkie nadzieje" angielska adaptacja pow. K. Dickensa
22.15 — Rolnicze rozmowy
22.25 — Program publicystyczny
23.25 — Dziennik

II. PROGRAM II

D.

17.27 — Program dnia
17.30 — Kino Dwójki: „Śledztwo" rumuński film społ.-obycz.
19.00 — Program lokalny — w Warszawie — Telewizyjny Kurier Warszawski
19.30 — Dziennik

E.

TELEWIZJA WROCŁAW NA ANTENIE DWÓJKI

20.00 — Dzieci głogowskie — reportaż
20.25 — Szymanowskiego czwarta koncertująca relacja z 4 Festiwalu Muzyki Polskiej w Jeleniej Górze
20.35 — „Opowiem ci moje życie" Wspomnienia byłych więźniarek hitlerowskich obozów zagłady
20.35 — „Portret miasta" — progr. publicystyczny ze Środy Śląskiej
21.15 — „Talent bez pieczątki"
21.35 — Dynamo Moskwa — Śląsk Wrocław — transmisja z Moskwy
22.25 — Hard rock — program muzyczny

Reading Skills/Newspapers (cont.)

2. Let us begin with Program I (marked I). As you notice it consists of three distinctive parts:

   A. educational programs for schools and children
   B. prime time - information, sports
   C. entertainment, public service, cultural events.

   Program II (marked II) begins late in the afternoon and in this case consists of two parts:

   D. prime time - information, a movie
   E. cultural program (music, literature, history, journalism and sport) originated in a regional station but broadcast nationwide.

3. In Part IA you have a number of school subjects, such as *matematyka, fizyka, chemia,* etc., followed by the abbreviation *sem.* which means semester. These courses are also supposed to be studied at home with special text books, which can be purchased in any "Ruch" kiosk. And if you wonder why there is a course on *język polski* remember that people study their own language too; courses in English are routinely offered in the U.S.

4. As the working hours end more and more viewers turn on their TV sets and that accounts for giving them *program dnia* at 3:27 P.M. But for another one and a half hour TV plays the role of a baby-sitter with programs intended for young viewers and pre-school children. Notice a show *Kino waszych rodziców* at 4 P.M.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

5. You may correctly conclude that real nationwide broadcast begins at 5:00 p.m. (Part IB) with *dziennik*. Do not be surprised to find that two hours later a short program called *debranoc* is scheduled. This is the time children go to bed, so the programs for the remainder of the evening are intended for adults - not because they could be offensive to young audiences, but rather because they are made for a different group of viewers.

6. As you can see, *dziennik* is repeated three times in the program, with 7:30 news being the most important and most widely seen on both channels. This is the time when, as you read in Packet 26, No. 2, (Środki masowego przekazu: W telewizyjnym studio) political, economic and international news are presented. Two remaining broadcasts of *dziennik* are mostly local, such as Telewizjny Jurier Warszawski (IID).

7, Most movies are shown on both channels and usually last about two hours. Remember that a state-owned TV does not show commercials interrupting the show. Instead there are special commercial shows on some days. For that convenience the Polish viewers have to pay a monthly fee, such as you pay for cable services in the U.S. Polish movies are quite frequent and foreign movies are shown either in a Polish language adaptation or with captions in Polish. A special TV theater presents its programs live.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

8. On some days, Program II (colloquially called *dwójka*), broadcasts program which originate from a regional station, but are shown nationwide, as here in IIE. Such programs are usually related to the particular region but have a broad cultural character: they include music, literature, journalism and sports.

9. Polish TV signs off around midnight and ends its broadcast with the national anthem "Jeszcze Polska nie zginęła."

10. Now that you have examined the program, you may want to look up some new words in the dictionary. This is optional though, because you will not be tested on the specific vocabulary in this reading. However, you now have a general understanding of what is shown and how to find an item of interest in the program.

11. Answer the following questions:

    a. W którym programie i o której godzinie można nauczyć się fizyki?

    _____

    b. O której telewizja nadaje najważniejszy dziennik?

    _____

    c. W którym programie można obejrzeć rumuński film?

    _____

    d. W którym programie i o której jest transmisja z Wrocławia?

    _____

    e. O której jest mecz piłki nożnej Polska-Malta?

    _____

    f. Czy o pół do dziesiątej jest piłka nożna w telewizji?

    _____

    g. Skąd jest relacja z Czwartego Festiwalu Muzyki Polskiej?

    _____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

11.

h. O której jest jest warszawski program lokalny na dwójce?

_____

i. Czy polska telewizja nadaje muzykę zachodnią? Kiedy?

_____

j. O której jest w telewizji losowanie loterii?

_____

See Answer Key.

12. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this Polish TV program, grammar and questions. Have him check your work in No. 11 a-j above.

Reading Skill/Newspapers

In spite of your interest and skills in reading TV programs, the newspapers remain the basic source of information. You mastered some of the skills required in newspaper reading in the previous course (Polish 605.51, Units 21-25). This has prepared you for the next section, where you will learn more about newspapers in general, as well as about the reading of more sophisticated news and articles.

On the opposite page, you see before you an ad for the Polish edition of the Vatican publication "L'Osservatore Romano," one of the major newspapers in the world. This ad will give you some pertinent information on the newspaper business and some important technical vocabulary.

For your convenience, consecutive paragraphs have been numbered in the margin; references below will be made to these numbers.

1. Read the ad "L'Osservatore Romano" on the opposite page. As you can see, it advertises the Polish edition, but it also gives you some vital information on press publications in general.

2. Remember important press terminology:

tytuł	title
dziennik	daily
zamieszczać	to print
przemówienie	speech
tygodnik	weekly
miesięcznik	monthly
czasopismo	periodical
nakład	circulation
egzemplarz	copy
strona	page
wydawać	to publish
przekład	translation
redakcja	editorial office
prenumerata	subscription
numer	issue
przesyłka	mailing
kolportaż	distribution
zniżka	rebate, discount
wpłata	payment
przekaz pocztowy	money order
wydanie	edition

3. For specific vocabulary related to the Vatican consult your dictionary. Here are the most important terms:

Ojciec święty	The Holy Father = The Pope
Stolica Apostolska	Apostolic See = Vatican
Papież	the Pope

„L'Osservatore Romano"

1. "L'OSSERVATORE ROMANO" to wspólny tytuł ośmiu czasopism wydawanych przez Watykan.

2. "L'OSSERVATORE ROMANO" to przede wszystkim dziennik, który zamieszcza wszystkie przemówienia Ojca świętego, dokumenty Stolicy Apostolskiej, informacje o działalności papieża i życiu Kościoła.

3. "L'OSSERVATORE ROMANO" to także sześć tygodników i jeden miesięcznik: "L'OSSERVATORE ROMANO" W JĘZYKU POLSKIM, który ukazuje się od roku 1980. Jego nakład wynosi obecnie ok. 140 tysięcy egzemplarzy, w przeważającej części wysyłanych do Polski.

4. "L'OSSERVATORE ROMANO" W JĘZYKU POLSKIM przynosi na 32 stronach polski przekład niemal wszystkich przemówień Ojca świętego, szczegółową informację o jego działalności, opisy podróży papieskich, wszystkie wypowiedzi Ojca świętego odnoszące się do Polski i skierowane do Polaków, teksty encyklik i innych dokumentów papieskich, Stolicy Apostolskiej i Episkopatu Polski.

5. "L'OSSERVATORE ROMANO" W JĘZYKU POLSKIM jest łatwo dostępne dla wszystkich, którzy pragną je posiadać; w Polsce za pośrednictwem każdej parafii, poza Polską poprzez prenumeratę, której warunki podajemy niżej. Redakcja posiada jeszcze pewną ilość numerów wcześniejszych i wysyła je na zamówienie.

6. WARUNKI PRENUMERATY

Przesyłka zwykła: $13.00 U.S. ZNIŻKA: Księgarniom i innym instytucjom zajmującym się kolportażem prasy udzielamy 10-procentowej zniżki.

7. Przesyłka lotnicza: Europa i kraje basenu Morza Śródziemnego — $15.00 U.S.; Afryka — $18.50 U.S.; Ameryka — $20.00 U.S.; Azja — $20.00 U.S.; Australia i Oceania — $25.00 U.S. ADRES: Korespondencję i wpłaty na prenumeratę (czeki lub pieniężne przekazy pocztowe) prosimy kierować pod adres: "L'Osservatore Romano", Wydanie Polskie, Via del Pellegrino, 00120 Citta del Vaticano.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

3. (cont.)

Kościół	The Church = Catholic Church
encyklika	encyclical = The Pope's message
Episkopat	the episcopate = assembly of bishops
parafia	parish

4. Referring to the numbers in the brackets which correspond to the numbers in the ade, answer the following questions.

a. Ile czasopism wydaje Watykan (1.)?

_____

b. Jak często wydawany jest "L'Osservatore Romano" (2.)?

_____

c. Co ten dziennik zamieszcza (2.)?

_____

d. Jak często wydawany jest "L'Osservatore Romano" po polsku (3.)?

_____

e. Od kiedy pismo ukazuje się po polsku (3.)?

_____

f. Jaki jest nakład pisma po polsku (3.)?

_____

g. Ile ma stron pismo po polsku (4.)?

_____

h. Gdzie można to pismo kupić w Polsce (5.)?

_____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

4.

i. Jak można kupić wcześniejsze numery pisma (5.)?

_____

j. Ile kosztuje przesyłka zwykła (6.)?

_____

k. Jaka jest zniżka dla księgarni (6.) ?

_____

l. Ile kosztuje przesyłka lotnicza do Ameryki (7.)?

_____

m. Czym można zapłacić za prenumeratę (7.)?

_____

n. Do kogo należy kierować korespondencję (7.)?

_____

See Answer Key.

5. Go to an instructor. Ask him any questions you have on the text, vocabulary, grammar and questions in No. 4 a-n above. Have him check your work.

Reading Skills/Newspapers

When leafing through the pages of a newspaper you may often catch a glimpse of some "small news" -- accidents for example. They are short and easy to read, their vocabulary is limited, their scope even more so. But reading in "Życie Warszawy" columns such as *W reporterskim skrócie* or *Kronika wypadków* gives you good practice in grasping the news at a glance, almost effortlessly once you know just a few morbid words such as:

wypadek	accident
ranny	wounded (from: *rana* - wound), injured
zabity	killed
zderzyć się	to collide
wpaść pod	to fall under
szpital	hospital

On the opposite page you have three such short columns. They have been numbered for your convenience and for further references in the exercises.

For more complicated expressions check your dictionary.

1. Read No. 1 *W reporterskim skrócie* from "Życie Warszawy". Notice that the age of the victim is always given with the suffix *-letni*.

   To express somebody's age ("he is...years old") cardinal numerals with the ending *-o* are used in most cases, with just a few exceptions:

   jednoletni
   dwuletni
   trzyletni
   czteroletni
   pięcioletni, etc...

   ---

   dwudziestojedno-letni
   dwudziestodwu-letni, etc...

   ---

   trzydziestopięcio-letni, etc...

   ---

   stuletni
   dwustoletni
   trzystoletni, etc...

   ---

   tysiącletni

1.a.

b.

W reporterskim skrócie

POD TRAMWAJ linii „25" na rondzie Nowy Świat dostali się: 19-letnia Ewa Nawrocka i 43-letni Jan Perkowski. Rannych przewieziono do szpitala.

W JANÓWKU k. Czosnowa wywrócił się motocykl prowadzony przez 22-letniego Grzegorza Jankowskiego. Motocyklista oraz jego pasażer, 24-letni Bogdan Wasilewski przebywają w szpitalu w Nowym Dworze. (CAD)

ŻYCIE WARSZAWY

2. a.

b.

c.

Kronika wypadków

● Na ul. Basztowej autokar „Lotu" zderzył się z tramwajem linii „3". Ogólnych obrażeń ciała doznało troje pasażerów. ● Na ul. Beskidzkiej tramwaj potrącił dziecko — 10-letniego Artura Ml. W stanie ciężkim przewieziono je do szpitala. ● Ambulatorium Chirurgiczne Pogotowia Ratunkowego udzieliło pierwszej pomocy 90 osobom. (d)

3.

a.

b.

6 osób zginęło, 40 rannych

Katastrofa samolotu radzieckiego w Luksemburgu

BRUKSELA (PAP). Samolot pasażerski „Aerofłotu" typu „Ił-62" z 78 osobami na pokładzie uległ katastrofie w środę wieczorem podczas lądowania na lotnisku Findel w Luksemburgu.

Według czwartkowych doniesień agencyjnych, zginęło 6 osób, a 40 odniosło rany. Stan czterech rannych jest ciężki. Samolot leciał z Moskwy do Limy, stolicy Peru. (W)

Reading Skills/Newspapers (cont.)

2. Refering to the numbers in brackets answer the following questions:

   a. Co to znaczy "dostali się pod tramwaj" (1.a.)?

   _____

   b. Dokąd przewieziono rannych (1.a.)?

   _____

   c. Kto prowadził motocykl (1.b.)?

   _____

   d. Gdzie przebywają motocyklista i jego pasażer (1.b.)?

   _____

   e. W jakim stanie był Artur Mł. (2.b.)?

   _____

   f. Co to jest "pierwsza pomoc" (2.c)?

   _____

   Note that *Pogotowie Ratunkowe* is the ambulance service.

3. Read item No. 3. For new words consult your dictionary. Here are some special terms:

zginąć	to die a violent death, perish
Aerofłot	the Soviet airline
Ił-62	a Soviet passenger plane
na pokładzie	on board
katastrofa	serious accident
agencja	wire service

Reading Skills/Newspapers (cont.)

4. Answer the following questions in Polish:

   a. How many passengers there were on board the plane?

   _____

   b. When did the crash occur?

   _____

   c. Where did it occur?

   _____

   d. How many people died?

   _____

   e. How many were injured?

   _____

   f. How many injured are in critical condition?

   _____

   g. Where did the flight originate and where was it going?

   _____

   See Answer Key.

5. Go to an instructor: ask him any questions you have on the reading and questions in 4. a-g. Have him check your work.

Oral Exercises

Look at the story in pictures below. Using the vocabulary from Packet 26, No. 10, make up a story. Use your imagination: provide the name of the town, street names, time, name of the man, his age, etc. Your story should be ca. 12 sentences long.

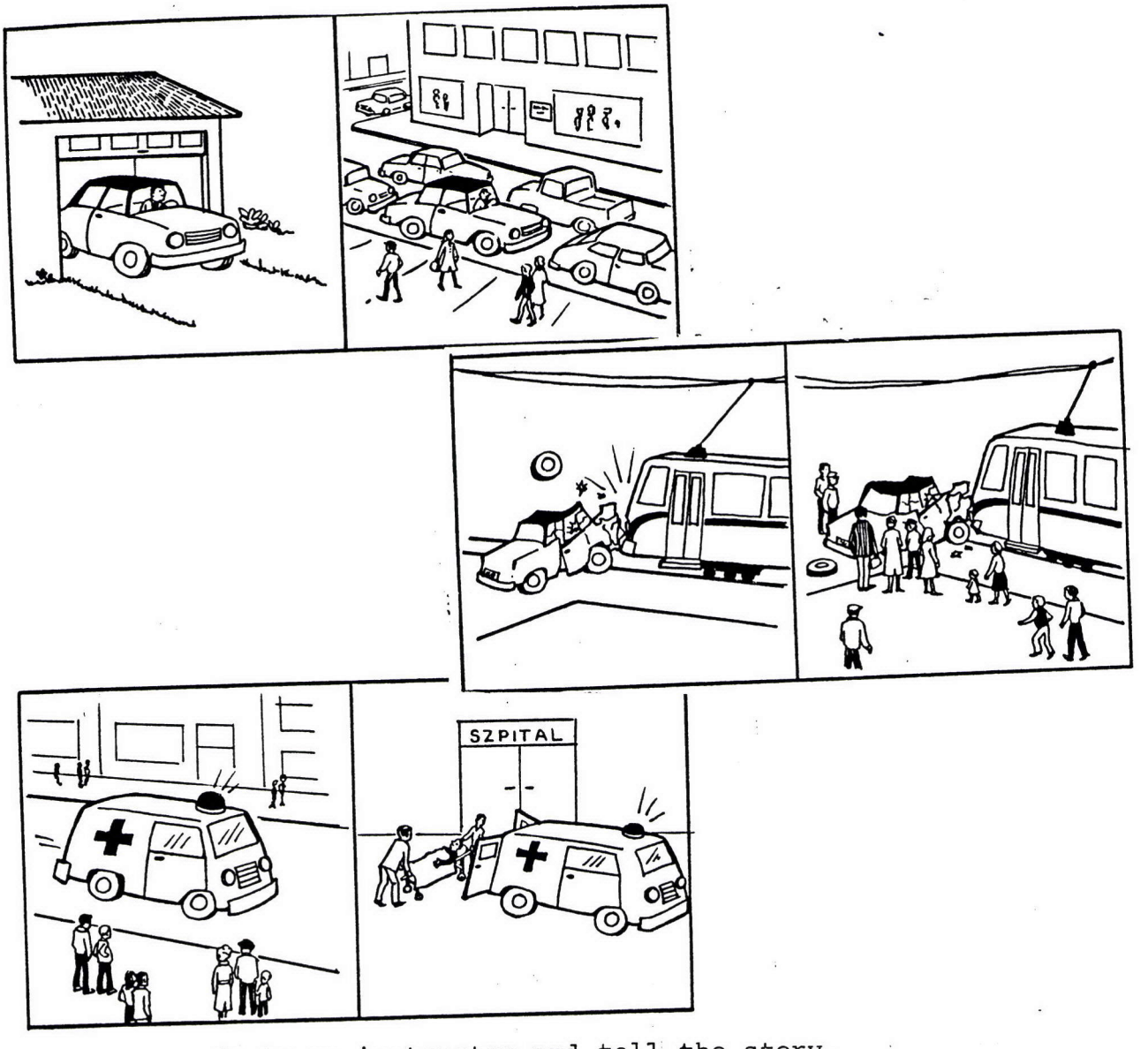

Go to an instructor and tell the story.

Dictation

Using the lines provided below, do the dictation exercises (which follow the grammar) on Pol 06 Tape 01B. Show your work to an instructor.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

Self-test

1. Four meanings of the noun *ruch* are: a. _____

   b. _____ c. _____ d. _____

2. Brand names in the Accusative singular take the ending _____.

3. Newspaper names are declinable: yes -- no

4. When a duration of time is indicated, the name of the time unit is given in the form of _____.

5. Such forms are spelled _____.

6. The names of regions take the form of _____ with the ending _____.

7. English "from among" is rendered by the preposition _____ with the _____ case.

8. The term *krajowy* almost always refers to _____.

9. Two meanings of *zachód* are: a. _____, b. _____.

10. When the spelling of foreign names corresponds with the rules of Polish, spelling such names is _____.

11. Foreign names ending with *-y* add Polish case endings separated by an _____.

12. Polish TV programs give hours according to a _____-hour clock.

Self-test (cont.)

13. Polish TV has _____ channels, called _____ and _____.

14. News is presented on Polish TV _____ times a day.

15. The Polish edition of "L'Osservatore Romano" is published every _____.

16. Subscriptions can be paid for either by _____ or _____.

17. When age is given in a newspaper it is given as a number + _____.

18. Give another Polish term for *wpaść pod tramwaj* _____.

19. *Pogotowie Ratunkowe* means _____.

Answer Key

Packet 26, No. 1

B. 1. a. nad kioskiem "Ruchu"
b. pod kioskiem
c. przy kiosku
d. koło kiosku
e. w kiosku

2. a. lutowy
b. majowy
c. grudniowy
d. lipcowy
e. styczniowy
f. marcowy
g. listopadowy

3. a. chłopiec w czarnych butach
b. mężczyzna w czerwonym krawacie
c. studentka w granatowych dżinsach
d. żołnierz w szarej czapce
e. pani w białej sukience
f. siostra w zielonej bluzce
g. młody człowiek w żółtej marynarce
h. babcia w ciemnej spódnicy

Packet 26, No. 9

a. Osiem czasopism pod wspólnym tytułem "L'Osservatore Romano"
b. Dziennik jest wydawany codziennie
c. Dziennik zamieszcza wiadomości o papieżu i Kościele
d. To jest miesięcznik, wydawany co miesiąc
e. Od 1980 roku
f. 140.000 egzemplarzy
g. 32 strony
h. W każdej parafii i przez prenumeratę
i. Można je zamówić w redakcji
j. Kosztuje 13 dolarów
k. Zniżka dla księgarni jest 10%
l. Kosztuje 20 dolarów
m. Czekiem albo pieniężnym przekazem pocztowym
n. Do wydania polskiego "L'Osservatore Romano".

Packet 26, No. 2

B. 1. a. o przywódcy politycznym
b. o audycjach telewizyjnych
c. o dzienniku wieczornym
d. o komentatorze politycznym
e. o słynnych osobistościach
f. o komunikatach państwowych
g. o serwisie zdjęciowym
h. o półgodzinnych dziennikach

Packet 26, No. 2 (cont.)

2. a. Polacy zasiadali
   b. dzienniki się rozpoczynały
   c. wszyscy słuchali
   d. reporterzy informowali
   e. chłopi kończyli
   f. komentatorzy zapraszali
   g. osobistości przeprowadzały
   h. telewizje transmitowały

3. a. pięciu Anglików
   b. dwudziestu pięciu Francuzów
   c. jedenastu Amerykanów
   d. pięćdziesięciu dwóch Włochów
   e. siedemdziesięciu trzech Rosjan
   f. sześćdziesięciu ośmiu Hiszpanów
   g. dwudziestu czterech Japończyków
   h. dziewięćdziesiąt osiem Rosjanek

Packet 26, No. 3

B. 1. a. Francuzi czytają tygodniki
   b. Amerykanie czytają miesięczniki
   c. Rosjanie czytają dzienniki
   d. Anglicy czytają dwutygodniki
   e. Włosi czytają dwumiesięczniki
   f. Niemcy czytają gazety poranne
   g. Czesi czytają wiadomości wieczorne
   h. Hiszpanie czytają dzienniki popołudniowe

2. a. katolicki tygodnik
   b. społeczny miesięcznik
   c. polityczny dziennik
   d. radziecka gazeta
   e. satyryczny magazyn
   f. turystyczny dwumiesięcznik
   g. londyńskie czasopismo
   h. ilustrowana prasa

3. a. można czytać
   b. będzie można słuchać
   c. trzeba pić
   d. nie można mówić
   e. chce mu się tańczyć
   f. nie trzeba wierzyć
   g. trzeba było spać
   h. trzeba jeść

Packet 26, No. 5

1. Był ciekaw tamtejszej prasy.
2. Kubański dziennik miał większy nakład
3. Mieszkańcami Kuby byli biali i Murzyni
4. Polska była większa, miała 30 milionów a Kuba 3 miliony
5. 30 milionów
6. 26 biurek
7. Maszyna do pisania i elektryczny młynek (wentylator)
8. Na wzniesieniu siedział naczelny redaktor dziennika.

Packet 26, No. 7

7. a. Świetna Zoe Caldwell
   b. Gene Hackman gra w filmie French Connection
   c. Misja brytyjsko-amerykańska walczy przeciw Japończykom na Pacyfiku
   d. Filmowa adaptacja Makbeta jest filmem Romana Polańskiego
   e. Program nazywa się Magic of Dance
   f. Dobry western Nevada Smith można zobaczyć dnia 18 lipca w poniedziałek, o godzinie dziewiątej wieczorem na kanale dziewiątym
   g. Widzowie mogą zobaczyć Henry Fondę w dwóch filmach
   h. Ten film jest osnuty na głośnej powieści australijskiej
   i. Film Senility jest programem naukowym
   j. Margot Fonteyn tańczy z Rudolfem Nuriejewem w balecie Korsarz.

Packet 26, No. 8

a. W programie pierwszym o pół do siódmej rano
b. O pół do ósmej wieczorem
c. W pierwszym programie o ósmej wieczorem
d. Na dwójce o ósmej wieczorem
e. Dwadzieścia po piątej
f. Tak, pięć po pół do dziesiątej
g. Z Jeleniej Góry
h. O siódmej wieczorem
i. Tak, hard rock o godzinie za pięć pół do jedenastej
j. Dziesięć po siódmej

Answer Key (cont.)

Packet 26, No. 10

2. a. To znaczy wpadli pod tramwaj
   b. Do szpitala
   c. 22-letni Grzegorz Jankowski
   d. Przebywają w szpitalu w Nowym Dworze
   e. Artur był w stanie ciężkim
   f. Po angielsku - first aid

4. a. Na pokładzie samolotu było 78 osób
   b. w środę wieczorem
   c. Podczas lądowania na lotnisku Findel w Luksemburgu
   d. Zginęło sześć osób
   e. Czterdzieści osób odniosło rany
   f. Stan czterech rannych jest ciężki
   g. Samolot leciał z Moskwy do Limy, stolicy Peru.

Packet 26, No. 13 (Self-test)

1. a. traffic, b. motion, c. comotion, d. move
2. -a
3. yes
4. adjective
5. together with the time unit
6. adjectives ending with -ie
7. z + Genitive
8. Poland
9. a. West, b. west
10. declined
11. apostrophe
12. 24-hour clock
13. two channels, Program I and Program II
14. three times
15. every month
16. check or money order
17. -letni
18. dostać się pod tramwaj
19. Ambulance Service (First Aid)

UNIT TWENTY-SEVEN

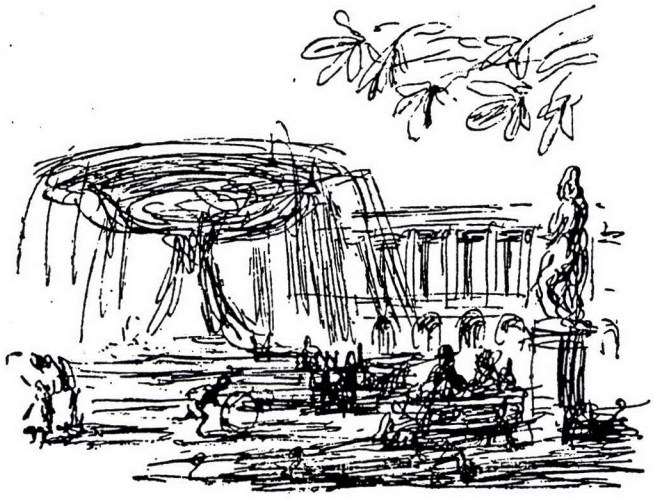

Student-Instructor Checklist UNIT 27

Name: _____

[ ]	Do exercise 6 orally. (Packet 27, No. 1 B)
[ ]	Answer questions (Packet 27, No. 1)
[ ]	Answer questions (Packet 27, No. 2)
[ ]	Answer questions (Packet 27, No. 3)
[ ]	Answer questions (Packet 27, No. 4)
[ ]	Answer questions (Packet 27, No. 8)
[ ]	Read (Packet 27, No. 9)
[ ]	Answer questions (Packet 27, No. 10)
[ ]	Read (Packet 27, No. 11)
[ ]	Unit 27 Pretest

	Grade	
Written		
Oral		

Total

Unit 27 Test

Student Signature: _____

Instructor Signature: _____

Date: _____

Main Objectives of Unit Twenty-Seven

Unit Twenty-Seven develops the theme of sports and sports-related activities. It consists of four readings (three regular and one additional), as well as sports news and feature articles from the press, all of which are accompanied by grammar explanations and exercises. It also contains a student-instructor checklist, an activity schedule and answer keys.

After completing Unit Twenty-Seven you will be able to:

Vocabulary:

- -Use a basic vocabulary on sports activities
- -Expand your ability to use some idiomatic forms and expressions
- -Read short sports articles

Grammar Concepts:

- -Use some compound nouns
- -Make up numerals denoting numbers and sizes
- -Use various prepositions with different cases
- -Make up new nouns denoting professions
- -Make up verbal nouns
- -Decline Polish names

Speaking and Listening:

- -Tell a story using numbers
- -Answer questions on listening comprehension
- -Talk about various sports

Reading:

- -Read short articles without a dictionary
- -Read about the Olympics and international competitions
- -Read about Polish athletes

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary 1. Read the vocabulary in Packet 27, Nos. 1, 2 and 3. You will have to learn the vocabulary provided after each reading in the Packet in order to understand some new expressions.
	2. As the vocabularies provided with the readings are not complete, i.e., they do not list every new word, you will have to use your dictionary. Polish-English and English-Polish dictionaries are available at the Learning Center.
	*3. Listen to the vocabulary on Pol 06 Tape 02A. The vocabulary will be read immediately following each new reading in the Packet, and will be marked Part I, Part II and Part III respectively. It will be read twice: once straight through and once with pauses for you to repeat after the speaker. The new vocabulary after each reading is marked C. in your packet.
	4. Optional: make and use flashcards. They are available at the Learning Center but you may want to have your own set.
	B. Reading I 1. Read Reading I in Packet 27, No. 1A *Sport: Królowa sportu.*
	*2. Listen to the story on Pol 06 Tape 02A Part IA. The story will be read twice, once at a normal speed, and the second time with pauses for you to repeat after the speaker. Try to imitate his pronunciation closely. Listen to the reading at least twice - once with, and once without the text - to sharpen your listening abilities.
	3. Do exercises 1 and 5 in Packet 27, No. 1, Part B (Exercises). See Answer Key.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	*4. Listen to exercises 2, 3 and 4 in the Packet on Pol 06 Tape 02B. First do the exercises orally, then write the answers on the lines provided. A cue word and a model response will be given on tape.
	*5. Go to an instructor and orally do exercise 6 in the packet for him.
	C. Grammar
	1. Study section C (Grammar) in Packet 27, No. 1. It consists of 9 grammar problems, each of which is related to and based on the reading. Compare the examples in this section with their original usage in the reading.
	2. Do grammar exercises 1, 2 and 3 in Packet 27, No. 1E (Grammar exercises). See Answer Key.
	D. Conversation: Rozmawiajmy (I)
	1. Read Packet 27, No. 1 D *Rozmawiajmy I* printed below the reading.
	2. For new vocabulary check section C.b. on the opposite page. Consult your dictionary for new words.
	*3. Listen to the questions on Pol 06 Tape 02A. Part IB read just after the vocabulary. Listen to the second reading at least twice, with and without the text.
	4. Answer questions in section 3.
	5. Read questions in set b. of Rozmawiajmy I. Mentally formulate brief answers.
	*6. Rewind the tape following the instructions in the Packet and answer questions in set b.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	7. Write answers to the questions in section 6.
	*8. Go to an instructor and have him check your work.
	E. Reading II and Conversation Rozmawiajmy II
	1. Read Reading II in Packet 27, No. 2 *Sport: Plebiscyt Przeglądu Sportowego.*
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I:
	a. Check the vocabulary. For items marked with reference numbers, see footnotes marked C.d. in the vocabulary on the page opposite the reading.
	*b. Listen to the story on Pol 06 Tape 02A Part IIA.
	c. Do exercises 1 and 6 in the Packet. See Answer Key.
	*d. Listen to and do exercises 1, 3, 4 and 5 on Pol 06 Tape 02B.
	e. Read section C (Grammar) 1-4. Compare it with the reading.
	*f. Do Section B Rozmawiajmy in Packet 27, No. 2 the same way you did Rozmawiajmy I above.
	*g. Go to an instructor and have him check your work.
	F. Reading III and Conversation Rozmawiajmy III
	1. Read Reading III Packet 27, No. 3 *Sport: W sezonie zimowym.*

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I and Reading II above:
	a. Check the vocabulary.
	*b. Listen to the story on Pol 06 Tape 02A Part IIIA.
	c. Do exercises 3, 4 and 6 in the Packet. See Answer Key.
	*d. Listen to and do exercises 1, 2 and 5 on Pol 06 Tape 02B.
	e. Read Grammar section C and apply it to the reading.
	f. Do Exercises on Polish last names in Packet 27, No. 3 E (Exercises). See Answer Key.
	*g. Do section B Rozmawiajmy III in the same manner you worked on Rozmawiajmy I and II above.
	*h. Go to an instructor and have him check your work.
	G. Additional Reading
	1. Read the Additional Reading in Packet 27, No. 4.
	*2. Listen to it read on Pol 06 Tape 02A just after the vocabulary.
	3. Using your dictionary do exercises in Packet 27, No. 5. See Answer Key.
	4. Turn the page and compare your answers with the translation.
	*5. Go to an instructor and have him check your work.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	H. Culture
	1. Read Cultural Note: The Tatra Mountains, in Packet 27, No. 6. You will not be tested on the material.
	I. Listening Comprehension
	*1. Do Listening Comprehension Exercises in Packet 27, No. 7. Listen to it on Pol 06 Tape 02B just after the grammar exercises. Mark your answers in the Packet.
	J. Reading Skills/Newspapers
	1. Read Packet 27, No. 8. First read introductory remarks about sports in Poland.
	2. Using your dictionary follow the instructions in the Packet step by step. Do all exercises in the Packet. See Answer Key.
	*3. Go to an instructor and have him check your work.
	4. Read Packet 27, No. 9. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*5. Go to an instructor and read the first paragraph on the story as an oral exercise.
	6. Read Packet 27, No. 10. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*7. Go to an instructor and have him check your work.
	8. Read Packet 27, No. 11. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*9. Go to an instructor and read the second paragraph of the story as an oral exercise.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	K. Self-test *1. Take the self-test in Packet 27, No. 12. See Answer Key.
	*L. Take Unit 27 Pretest. Have it checked by an instructor. Go over your mistakes. If you score 80% on this pass-fail test, you may go to:
	*M. Take Unit 27 Test. Have it checked by an instructor.
	A Polish Proverb: Robota nagła warta diabła. *Fast work is worth nothing.*

A. Reading I

1. Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary for new words.

A. SPORT: KRÓLOWA SPORTU

Królowa sportu to nie dziewczyna, ale dyscyplina sportowa.
Tak się nazywa w Polsce lekkoatletykę i tak się ją traktuje.
Jesteśmy na lekkoatletycznych mistrzostwach Polski w Krakowie.
Obserwujemy ich najbardziej emocjonujący moment: finał biegu na 100 m. - Na miejsca. Gotowi - brzmi komenda sędziego. Rozlega się strzał. Sprinterzy podrywają się z bloków. Do przodu wysuwa się Wagner.
Tuż za nim Nowosz i weteran Maniak. Maniak mija Nowosza. Zbliża się do Wagnera. Tak. Już go ma.Rzuca się na taśmę. Wygrywa o pierś.
Tymczasem na środku stadionu inna sensacja. Miotacz Komar pchnął kulą 20 m 80 cm. Brawo. W oszczepie, dysku i młocie padły słabsze wyniki. Podobnie w tyczce, w skoku wzwyż i w dal. Natomiast w trójskoku Jachimowicz poprawił należący do niego rekord Polski.
Na średnich i długich dystansach i w 10-boju triumfowali faworyci.
Z kobiet najlepiej wypadła Sukniewicz na 80 m przez płotki.
W sumie ustanowiono trzy nowe i wyrównano dwa rekordy Polski.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Jak w Polsce traktuje się lekkoatletykę? Czy po macoszemu?
W jakim biegu startuje Maniak? Jak wygląda moment startu?
Kiedy zawodnicy podrywają się z bloków?
Jak wyglądał przebieg finału setki?
Kto z miotaczy uzyskał najlepszy wynik i w czym?
A ze skoczków? Kto z nich pobił rekord i jaki?
W których biegach zabrakło niespodzianek?
Kim jest Teresa Sukniewicz?
Jaki był plon mistrzostw Polski w lekkoatletyce?

b. Czy w Stanach przeprowadza się oficjalne mistrzostwa krajowe w l.a.?
Czy oglądał pan kiedyś takie mistrzostwa bezpośrednio czy w telewizji? Czy były one interesujące?

Czy w szkole pan może biegał, skakał, pchał kulą, czy rzucał dyskiem, oszczepem lub młotem?
Który bieg uważany jest za najklasyczniejszy? A który jest najdłuższy? Czy pan zna jego historię?
Czy pan się orientuje, na jakich dystansach startuje się w chodzie?
Proszę wymienić wszystkie rodzaje skoków. A teraz rzutów.
Które biegi należą do krótkich, które do średnich, a które do długich?

C. VOCABULARY

a. mistrzostwa lekkoatletyczne - track and field championships

bieg - race, run
gotowi - ready
brzmi - sounds, is heard (brzmieć, imp.)
sędzia - referee, umpire
rozlega się - resounds, reverberates, is heard (rozlegać się, imp.)
strzał - shot, pistol shot
podrywają się z bloków - spring from the blocks, start (podrywać się, imp.)
wysuwa się do przodu - takes the lead (wysuwać, imp.)
rzuca się na taśmę - throws himself on the tape (rzucać, imp.)
pierś - breast
miotacz - thrower, putter
pchnął kulą - put the shot
oszczep, dysk, młot - javelin, discus, hammer
tyczka i trójskok - pole (vault) and triple jump
skok wzwyż i w dal - high and broad jump
10-bój - decathelon
najlepiej wypadła - came out (was) the best (wypaść, perf.)
bieg przez płotki - hurdle-race
ustanowiono rekord - a record was set, established (ustanowić, perf.)
wyrównano rekord - a record was tied (wyrównać, perf.)

b. po macoszemu - (lit. stepmother style) harshly, unfairly
startuje - takes part, starts (startować, imp.)
przebieg - course, run
uzyskał - got, gained, obtained (uzyskać, perf.)
bezpośrednio - directly (to the stadium)
skakał - jumped (skakać, imp.)
chód - walk

2. Listen to the story *Sport: Królowa sportu* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 02A Part IA.

3. The story will be read twice. The first time it will be read straight through. The second time each phrase or sentence will be followed by a pause so that you may repeat after the speaker. Try to imitate the speaker closely. You should listen to this part at least twice - once with and once without the text - to sharpen your reading and listening abilities.

4. Listen to the vocabulary following the second reading. The speaker will read aloud each word or phrase twice, pausing after each. In the pauses repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as you can.

B. Exercises on Reading I

Exercises 2, 3 and 4 are recorded on Pol 06 Tape 02B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers in the spaces provided below. A cue word and a model response will be given. You should do these exercises both with and without the text.

1. Form adjectives from nouns given.

Lekkoatletyka --- lekkoatletyczne mistrzostwa Polski

a. boks _____

b. narty _____

c. piłka _____

d. tenis _____

e. baseball _____

f. football _____

g. koń _____

2. Say that you are attending those sporting events:

Lekkoatletyka --- jestem na lekkoatletycznych mistrzostwach Polski.

a. narty _____

b. baseball _____

c. koń _____

d. football _____

e. tenis _____

f. piłka _____

g. boks _____

3. Form superlative forms of the adjectives given below:

wymagający moment --- najbardziej wymagający moment

a. piękna dziewczyna _____

b. słone ogórki _____

c. wielka miłość _____

d. chore dziecko _____

e. zarozumiały profesor _____

f. dobra kolacja _____

4. Form comparative forms of the adjectives given below:

wymagający moment --- bardziej wymagający moment.

a. interesujący film _____

b. zarozumiały profesor _____

c. piękna dziewczyna _____

d. chore dziecko _____

e. wielka miłość _____

f. słone ogórki _____

5. Form adjectival participles from verbs given below:

rekord Polski należy do niego --- należący do niego rekord Polski.

a. Marysia wraca z pola

_____

b. Sędzia obserwował ich uważnie

_____

c. Sprinter podrywał się z bloku

_____

d. Wagner wysuwa się na taśmę

_____

e. Dyrektor Woźniak idzie do biura

_____

Go to an instructor and do these exercises orally for him:

6. Using sentences from the previous exercise , form verbal participles, finishing every sentence logically.

Józek mówił bardzo wolno
Mówiąc bardzo wolno, Józek palił papierosa.

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

e. _____

See Answer Key for exercises 1, 4 and 5.

C. Grammar

1. Compound nouns

In your reading you have a word *lekkoatletyka* (English: track and field) which is a noun composed of two words - the adjective *lekki* and at the noun *atletyka*. Although such forms are not very common, you should remember that when they occur the adjective takes the ending -o and is spelled together with the accompanying noun making it a compound word. Previously you had similar compound adjectives made of colors (*białoczerwony*, *niebieskożółty*, etc.). Notice that the first segment of such words is not declined:

Lubię lekkoatletykę - I like track and field.

Nie lubię lekkoatletyki - I don't like track and field.

Nie znam białoczarnych fordów - I don't know any white and black Fords.

2. *Emocjonujący* vs. *emocjonalny*

Both adjectives come from a common noun *emocja* but have a slightly different meaning. While *emocjonujący* means as much as "exciting," *emocjonalny* means "emotional." In cases as close as this you have to look the word up in your dictionary and then select a proper meaning according to the context.

To był emocjonujący dzień - It was an exciting day.

Nie bądź taka emocjonalna - Don't be so emotional.

3. Nouns ending in *-ostwo*

A large group of nouns can be formed from other nouns by adding a suffix *-stwo*, thus making them collective in character, a process resembling the English forms ending with *-hood* (state - statehood, neighbor - neighborhood) or *-ship* (craftsman - craftsmanship, champion - championship). Such collective nouns are declinable.

Mistrzostwo Polski - The championship of Poland

Byli na mistrzostwach - They were at the championships.

4. Masculine nouns ending in *-er* and *-arz*

Masculine nouns ending with the suffix *-er* are less common than those ending with *-arz*, although both usually denote a profession or a trade. The former are usually made of foreign words (sprint - *sprinter*) while the latter ones can be formed from almost any Polish noun (*piłka* - *piłkarz*). Both form their feminine counterparts by either adding the ending *-ka* to the *-er* suffix (*szofer* - *szoferka*) or changing the masculine suffix *-arz* into *-arka*. Notice that this rule does not apply to many professions in which women traditionally have not been often encountered. You may say

malarz - *malarka*

and the distinction between a male and a female painter is clearly understood, but when you add the feminine suffix to certain professions traditionally restricted to men, such an ending in colloquial Polish is understood as equal to the *-stwo* ending for collective nouns.

murarz - a bricklayer

murarka = *murarstwo* - bricklaying

stolarz - carpenter

stolarka = *stolarstwo* - carpentership

In the field of sports though, both endings *-er* and *-arz* normally indicate male athletes and *-erka*, *-arka* females.

5. *o* + Accusative

In your reading you have the phrase

wygrywa o pierś - he wins by a breast (length).

Such usage of *o* + Accusative is quite common in expressions of winning, competing, betting, etc., similar to the English "winning by" and "competing for."

Zakładam się o 100 dolarów - I bet you (for) a hundred dollars

Sportowcy walczą o mistrzostwo - The athletes are competing for a championship

Przegrał o włos - He lost by a hair.

You may want to review this construction in Unit 14, Packet 17, No. 6.

6. Common usage of *w* + Locative

It is a common practice in sports terminology to use a noun denoting a particular sport object instead of a noun denoting the field or branch or sport. Rather than saying

oszczepnictwo - javeline throw

rzut dyskiem - discus throw

rzut młotem - hammer throw

skok o tyczce - pole vault, etc.

sportscasters and sport fans commonly say

w oszczepie - in the javelin

w dysku - in the discuss

w młocie - in the hammer

w tyczce - in the pole vault, etc.

7. Idiomatic usage of *wyjść, wypaść,* etc.

Verbs of motion such as *wyjść, wypaść* followed by an adverb are often used with adverbs to denote an achievement or failure:

Sukniewicz wypadła najlepiej - Sukniewicz was the best

Źle na tym wyszedł - He came off badly on that

Compare the idiomatic use of *idzie* with impersonal expressions in Unit 22, Packet 26, No. 4, section 5.

8. Numerals as units and numbers

Unit 14 Packet 17, No. 2 provided you with a summary of Polish numerals used to count things. But when numerals are used to indicate either a unit or a number, they take yet another form (made from an ordinal numeral with the feminine ending *-ka*):

Ordinal	Unit or Number
pierwszy	*jedynka*
drugi	*dwójka*
trzeci	*trójka*
czwarty	*czwórka*
piąty	*piątka*
szósty	*szóstka, etc.*

Compound numerals change both parts of the numeral:

dwudziesty drugi	*dwudziestka dwójka*
trzydziesty piąty	*trzydziestka piątka*
setny	*setka*
sto czterdziesty siódmy	*sto czterdziestka siódemka*

These new forms are used to indicate a unit such as a grade (the Polish uses numeral rather than letter grades), a unit made of a definite number of objects or people, a unit containing a definite number of smaller parts, a number of a bus line, a number of meters in a sporting event, a size, room number, etc.

Janek dostał w szkole piątkę - Janek got an A at school.

Tam były setki ludzi - There were hundreds of people

Proszę o setkę wódki - Give me a 100 c glass of vodka

Jedzie trójka - Street car No. 3 is coming.

Finał setki - The finish of a 100 m. dash.

Moja żona nosi ósemkę - My wife wears size eight.

Mieszkam w trójce - I am staying in room number 3.

Since these are very common in colloquial Polish it is imperative that you learn and drill them extensively.

9. *po* + Dative

When referring to speaking a foreign language, you learned how to use the preposition *po* + *-u* suffix (mówię po polsku) very early in Unit 8, Packet 9, No. 2. You have also learned such expressions as *po prostu* (simply). Now in your reading (Section B. Rozmawiajmy) you have a rather colloquial expression

po macoszemu - harshly, unfairly

which takes the preposition *po* + Dative of a masculine adjective. Such expressions are adverbial in character, i.e., they answer the question "how" (jak) rather than "what kind" (jaki) answered with adjectives. To form those Datives however, you take adjectives and use them after the preposition *po*.

stary - old

po staremu - in the old way

nowy - new

po nowemu - in the new way

And since the number of expressions of "ways" is somewhat limited, so is the number of expressions involving *po* + Dative. Nonetheless they are used quite frequently in conversational language.

Co słychać? - What's new?

Nic nowego. Po staremu - Nothing new. Things are as they have always been, the old way.

Żyjemy po Bożemu - We live in the Lord's way.

But notice the irregular:

Po jakiemu pan mówi? - What language do you speak?

Po francusku - (I speak) French.

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B: *Rozmawiajmy* marked B.a. and printed just below the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the story's vocabulary by a double space). Check your dictionary for new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 02A, Part I B just after the vocabulary. Each question will be read twice. You should listen to this section of the tape twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Jak nazywa się w Polsce lekkoatletykę?

   _____

   b. W jakiej dyscyplinie sportowej startuje Teresa Sukniewicz?

   _____

   c. W jakim biegu startuje Maniak?

   _____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about sports in America as well as in general.

5. Rewind the tape to the beginning of Part I B and in the pauses provided try to answer questions in set b. about sport.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Jaki rodzaj biegu jest obecnie najpopularniejszy w Stanach Zjednoczonych?

   _____

b. Dlaczego jest on tak popularny?

_____

c. Czy pan/pani go uprawia? Jeżeli tak, to na jakich dystansach?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, exercises and questions. Have him check your work in Part B (Exercises), Nos. 1, 5 and 6, and part D (*Rozmawiajmy*), Nos. 3 and 6 above.

E. Grammar Exercises

1. Change the following words into numerals denoting units or numbers:

a. jedenaście _____

b. pięć _____

c. pięćdziesiąt _____

d. sto pięć _____

e. jeden _____

f. siedemdziesiąt dwa _____

g. dziewięćdziesiąt _____

h. siedemdziesiąt osiem _____

i. czterdzieści _____

j. siedemnaście _____

k. dziesięć _____

l. osiem _____

m. osiemdziesiąt trzy _____

n. osiemnaście _____

o. trzy _____

p. dziewięć _____

2. Translate into Polish:

a. Bus No. 104 has arrived.

_____

b. What number is this - seven or seventeen?

_____

c. Give him two 100 cc glasses of cognac.

_____

d. I have won at the lottery - numbers 8, 9 and 10 won.

_____

e. No. 55 is the best line in town.

_____

f. This is my size of shoes, No. 11.

_____

g. What size do you wear, Christine, twelve or fourteen?

_____

h. Sixteen is too large for me.

_____

i. Are you in room No. 17?

_____

3. Provide captions for the pictures below:

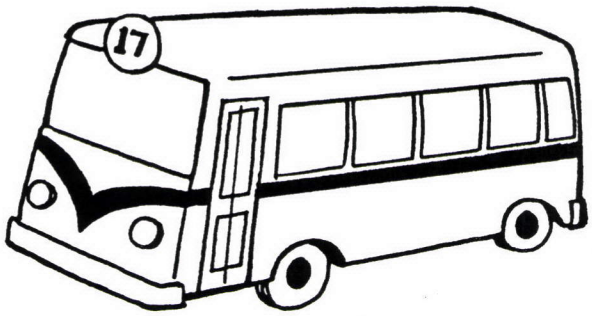

a

b

c

d

See answer key.

A. Reading II

1. Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary for new words. For terms marked with reference numbers 1-4, see footnotes under the new vocabulary marked C.d.

A. SPORT: PLEBISCYT "PRZEGLĄDU SPORTOWEGO"

Od 1927 r. "Przegląd Sportowy"[1] ogłasza plebiscyt na najlepszego sportowca. Na kuponach pisma każdy może głosować kolejno na 10-ciu zawodników, których najwyżej ocenia w danym roku. Zdobycie nawet ostatniego miejsca w "10-tce" - to ceniony zaszczyt. W ciągu 36-ciu lat, 20 razy tytuł przypadł lekkoatletom, po trzy razy zdobyli go bokserzy i szermierze, po dwa-ciężarowcy i tenisiści. Zwycięzcy z 67 i 69 r. - rajdowiec Zasada[2] i ciężarowiec Baszanowski[3]. Nikt jednak dotąd nie dorównał wspaniałej sprinterce-Walasiewiczównej, którą w latach 30-tych społeczeństwo czterokrotnie wysunęło na pierwsze miejsce. Ta wielokrotna rekordzistka świata i mistrzyni olimpijska jako dziecko wyemigrowała do Ameryki.
Tam w "Sokole"[4] zabłysnął jej talent.
W pełni rozwinął się w rodzinnym kraju. Do 1938 r. Walasiewicz stale doń powracała i wiernie występowała w jego barwach.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Kto i od kiedy organizuje w Polsce plebiscyt sportowy?
Na kogo się w nim głosuje? Kogo się wybiera? Ilu ludzi? Za co?
Kto decyduje o ostatecznym zwycięstwie w plebiscycie?
Jak sami sportowcy cenią sobie plebiscyt "Przeglądu Sportowego"?
Co pan dowiedział się o tym piśmie? Czy jest nań duży popyt?
Kto najczęściej wygrywa plebiscyt "Przeglądu", czy piłkarze?
Jakie wnioski można wyciągnąć o lekkoatletach z wyników plebiscytu?
Które dziedziny sportu szczycą się kilkoma najlepszymi sportowcami?

Kogo i co podziwiamy? Czego dokonali ci sportowcy? Pod jakim względem nikt nie dorównał jeszcze Walasiewiczównej?
Kim ona była? Gdzie się urodziła? Gdzie mieszkała?

Kiedy i gdzie błysnęła talentem? W czym?
Gdzie i kiedy startowała? W czyich barwach?
Jaką rolę odegrał "Sokół" w Polonii przed I Wojną Światową?

b. Czy w Stanach organizowane są podobne plebiscyty czy inne konkursy na najlepszych sportowców? Jeżeli tak, to jakie?
Czy też głosują w nich szerokie rzesze entuzjastów sportu czy raczej specjaliści i znawcy?
Kogo pan uważa za najlepszego sportowca Ameryki ub. roku?

C. VOCABULARY

a. przegląd - review
plebiscyt - popular survey, plebiscite
głosować - vote (imp.)
kolejno - in succession, one after another
zaszczyt - honor
tytuł przypadł - the title was won by, awarded to, gained by (przypaść, perf.)
lekkoatleta - athlete (track and field only)
szermierz - fencer
ciężarowiec - weight lifter
zwycięzca - winner
rajdowiec - rally racer
imponująco - (adv.) impressively
wysunęło - put forward, advanced, proposed, (wysunąć, perf.)
rekordzistka i mistrzyni - (fem.) record-holder and champion
sokół - falcon
zabłysnął - began to shine (zabłysnąć, perf.)
barwa - color

b. zwycięstwo - victory
cenią sobie - appreciate, value, prize (cenić sobie, imp.)
popyt - demand
piłkarz - soccer player
wyciągnąć wniosek - to draw a conclusion (perf.)
szczycą się - take pride, are proud, boast (szczycić się, imp.)

c. dokonali - achieved, accomplished (dokonać, perf.)
pod jakim względem - in what respect
rzesza - multitude, mass (of people)
kultura fizyczna - physical culture (education, fitness)
sztanga - weight (for weight lifting)

d. [1]"Przegląd Sportowy" - najpopularniejsze pismo sportowe w Polsce. Istnieje od 1921 roku, naturalnie z przerwą wojenną.
[2]Zasada, Sobiesław. Najlepszy polski automobilista, zwycięzca wielu międzynarodowych rajdów, między innymi w 67 r. Grand Prix w Argentynie.

[3]Baszanowski, Waldemar. Mistrz olimpijski w wadze lekkiej w Tokio i Meksyku.

[4]"Sokół" - organizacja o bardzo bogatym programie kultury fizycznej, popularna w Stanach Zjednoczonych, szczególnie wśród Polonii, jak również i do 1939 r. w Polsce.

B. Exercises on Reading II

Exercises 1, 3, 4 and 5 are recorded on Pol 06 Tape 02B. Listen to and answer them, first orally. Then write your answers in the spaces provided below. Both a cue word and model response will be given. You should do these exercises both with and without the text.

1. Change the given numerals into adverbs of repetition.

   2 --- dwukrotnie

   a. 1 _____

   b. 28 _____

   c. 36 _____

   d. 7 _____

   e. 99 _____

   f. 66 _____

2. Change the given adjectives of repetition into ordinal numerals.

   dwukrotny --- dwa razy
   drugi raz

   a. czterokrotny _____

   b. dziewięciokrotny _____

   c. pięćdziesięciojednokrotny _____

   d. siedmiokrotny _____

   e. stujedenastokrotny _____

   f. trzydziestosześciokrotny _____

3. Follow the model: sport, przyjaciel --- jego przyjaciel jest sportowcem.

   a. boks, brat _____

   b. lekkoatletyka, córka _____

   c. ciężary, kolega _____

   d. szermierka, student _____

   e. rajd, znajomy _____

   f. piłka, syn _____

4. Change the following sentences into the passive voice.

   pisarz napisał książkę --- książka została napisana przez pisarza.

   a. "Przegląd Sportowy" ogłosił plebiscyt.

   _____

   b. Amerykański turysta zwiedził Warszawę.

   _____

   c. Przedsiębiorstwo zaangażowało pracownika.

   _____

   d. Nauczyciel nauczył ucznia.

   _____

   e. Syn zepsuł samochód.

   _____

5. Change the following sentences into the active voice.

książka została napisana --- napisałem/am książkę

a. wnioski zostały wyciągnięte

_____

b. film został polecony

_____

c. kolacja została zrobiona

_____

d. podręczniki zostały znalezione

_____

e. talent został rozwinięty

_____

6. Translate the following sentences.

a. Szerokie rzesze społeczeństwa amerykańskiego uprawiają sport.

_____

b. This honorable title was won by a Polish tennis player.

_____

c. His victory was, in many respects, impressive.

_____

C. Grammar

1. *na* + Accusative

In Unit 18, Packet 21, No. 3 and Unit 23, Packet 27, No. 4 you dealt extensively with the preposition *na* used with reference to location and motion. Now you have to look at this preposition in the sense of the English "for" which takes the Accusative case. Since you remember that the Accusative is different for animate nouns (= Genitive) and inanimate nouns (= Nominative) you will easily understand such expressions as those found in the reading:

plebiscyt na najlepszego sportowca - plebiscite for the best athlete

głosować na zawodników - vote for competitors

as compared with

plebiscyt na najlepszy dziennik - plebiscite for the best newspaper

głosować na miejsca - vote for places

2. *10-ciu* vs. *10-tka*

For clarity's sake Polish numerals often are written with endings for pronunciation. While

10-ciu reads *dziesięciu*

the unit or number numerals (see Packet 27, No. 1 B 8 above) take the *-ka* ending characteristic of such nouns; these endings are declined according to cases:

pierwsza dziesiątka - the first ten

w drugiej dziesiątce - in the second ten

3. *razy* and *-krotnie*

The number of times something occurs can be expressed in two ways: either by adding the word *razy* to the numeral, or by changing the ending of a cardinal numeral to *-o* and spelling it together with the word *-krotnie* (adj. *krotny*):

Lekkoatleta dostał tytuł 5 razy - The athlete won the title five times

Dostał tytuł pięciokrotnie - He won the title five times.

The adjectival form *-krotny* can be translated as the English *-fold*:

Dwukrotny mistrz oszczepu - A twofold champion of javelin

Szurkowski był wielokrotnym mistrzem Polski - Szurkowski was a champion of Poland many times over.

4. Abbreviated forms of personal pronouns

In your Reading II you have a sentence:

Walasiewicz stale doń powracała.

Doń contains an abbreviated form of the personal pronoun *niego*, contracted into one single letter with the softening *i* preserved in the form of *ń*.

Such forms are common both in older literary works and in colloquial speech, involving various prepositions of motion followed by various forms of the pronouns *on* and *ono* which, as you remember, always take a prefix *n-* after preceding prepositions.

doń = do niego
zeń = z niego
przezeń = przez niego, przez nie
odeń = od niego
nań = na niego, na nie

In correct Polish these forms should be avoided.

5. World Wars I and II

World War I is referred to as either

Wojna Światowa or *I Wojna Światowa*

in order to distinguish it from World War II

II Wojna Światowa.

Sometimes the Roman numerals are replaced by the ordinals *Pierwsza* and *Druga* respectively. In either case capital letters are always used and there is no abbreviation like the English WW I or WW II.

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just below the story. For new words check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the story's vocabulary by a double space). Check your dictionary for new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 02 B Part IIB, just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Przez kogo i od kiedy organizowany jest plebiscyt na najlepszego sportowca?

   _____

   b. Kto najczęściej wygrywa ten plebiscyt?

   _____

   c. Które dziedziny sportu szczycą się kilkoma najlepszymi sportowcami?

   _____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about sport in America and in general.

5. Rewind the tape to the beginning of Part II B, and in the pauses provided try to answer questions in set b. about sport.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Kto jest, według pana/pani najlepszym lub najpopularniejszym sportowcem w Stanach Zjednoczonych?

   _____

b. Na jakiego sportowca głosowałby/ałaby pan/pani w plebiscycie?

_____

c. Oprócz popularności ważne są także pieniądze. Którzy sportowcy amerykańscy zarabiają najwięcej według pana/pani?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, exercises and questions. Have him check your work in *Pt. B* (*exercises*) Nos. 4 and 5, and Part D (*Rozmawiajmy*), Nos. 3 and 6 above.

A. Reading III

1. Read the following story using the vocabulary on the opposite page and your dictionary for new words. For terms marked with reference numbers 1 and 2, see footnotes on the opposite page marked C.c.

A. SPORT: W SEZONIE ZIMOWYM

Główne sporty zimowe to narty, hokej, saneczki i bobsleje, bojery oraz łyżwiarstwo, w którym rozróżniamy jazdę figurową i szybką. Poza tym wszystkie te dyscypliny, które można uprawiać na hali. Niewątpliwie największą popularnością cieszy się narciarstwo. W pierwszym rzędzie konkurencje tak zw.[1] kombinacji alpejskiej. Składają się na nią bieg zjazdowy, slalom specjalny i slalom gigant. Polacy silniejsi są jednak w specjalnościach norweskich, w skokach, biegach płaskich, sztafetach oraz kombinacji norweskiej[2]. Wśród narciarzy przodują górale. Przede wszystkim ci z Zakopanego, o takich głównie nazwiskach jak Gąsienica, Marusarz czy Wawrytko. Na otwarte konkursy skoków pod Krokwią ściągają tysiące entuzjastów "białego szaleństwa" z całego kraju. Największy wyczyn Polaka oglądali oni jednak tylko w telewizji. 19-letni Wojciech Fortuna, skacząc w pięknym stulu 111 m w Sapporo, zdobył dla Polski w narciarstwie w 1972 r. pierwszy złoty olimpijski medal.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Proszę wymienić główne sporty zimowe rozgrywane na powietrzu?
Czy pan wie, jak wygląda bojer a jak bobsleje?
Jakie mistrzostwa i rozgrywki prowadzone są w zimie na hali?
Które konkurencje w narciarstwie noszą nazwę alpejskich?
Z czego składa się tak zw. kombinacja norweska?
W których specjalnościach Polacy mają większe szanse?
Skąd rekrutuje się czołówka polskich narciarzy?
Jaki konkurs skoków i gdzie ściąga widzów z całego kraju?
Jaką rolę odegrał Fortuna w historii polskiego narciarstwa?
Kiedy to było i gdzie? Ile wtedy Wojtek miał lat?
Czy widział pan jego skok w telewizji lub w pismach?

b. Które ze sportów zimowych są najbardziej popularne w Stanach?
Czy Amerykanie odnoszą w nich światowe sukcesy?
Który kraj jest kolebką hokeja? Czy nadal w nim przoduje?
W czym wybijają się amerykańscy narciarze? Czy od dawna?
Czy słyszał pan kiedyś o narciarskiej rodzinie Cochran?
Czy w zimie tylko w hokeju istnieją imprezy zawodowców?
Które ze sportów zimowych państwo uprawiają?
Czy jest to droga przyjemność i trudno sobie na nią pozwolić?

C. VOCABULARY

a. narty - (pl.) skis, skiing (s., narta)
łyżwy - (pl.) ice-skates, ice-skating (s., łyżwa)
płoza - runner (of a sled)
saneczki - (pl.) sled, luge
bojer - ice boat
bojery - (pl.) ice boating
łyżwiarstwo - ice-skating
jazda figurowa i szybka (na lodzie) figure skating and speed skating
uprawiać - to practice (imp.)
hala - hall, sports hall
na hali - indoors
narciarstwo - skiing
w pierwszym rzędzie - in the first place, primarily, essentially
bieg zjazdowy - down-hill race
bieg płaski - cross-country race (in skiing)
sztafeta - relay
przodują - excel, lead (przodować, imp.)
góral - mountaineer
otwarty konkurs skoków - open ski jump competition
skocznia - ski jump
ściągają - come, gather, assemble (ściągać, imp.)
"białe szaleństwo" - "white madness, folly craze, frenzy"
wyczyn - achievement, feat, performance

b. noszą nazwę - bear the name (nosić, imp.)
czołówka - leading group
odnoszą sukcesy - achieve gain, win successes (odnosić, imp.)
kolebka - cradle
wybijają się - distinguish themselves (wybijać się, imp.)
tak zwany - so-called
przeprowadzane są - are carried out, executed organized (przeprowadzać, imp.)
osobno - separately
niezależnie - independently, beside, apart from

c. [1]tak zw. - skrót od "tak zwany".
[2]Obejmuje ona specjalny bieg płaski i konkurs skoków do kombinacji norweskiej, które przeprowadzane są osobno, niezależnie od otwartego konkursu skoków i otwartych biegów.

B. Exercises on Reading III

Exercises 1, 2, and 5 are recorded on Pol 06 Tape 02B. Listen to and answer them, first orally. Then write your answers in the spaces provided below. A cue word and model response will be given. You should do these exercises both with and without the text.

1. Say that you practice following sports.

hokej --- uprawiam hokej
startuję w hokeju

a. narciarstwo _____

b. bieg zjazdowy _____

c. łyżwiarstwo szybkie _____

d. lekkoatletyka _____

e. kombinacja alpejska _____

f. slalom specjalny _____

2. Practice the locative case.

my, nowy dom --- rozmawialiśmy o nowym domu
rozmawialiśmy o nowych domach

a. ja, takie nazwisko

_____

b. studenci, interesujący film

_____

c. wy, trudna lekcja

_____

d. ojciec, przedmiot ścisły

_____

e. my, region przemysłowy

_____

f. ona, malarstwo abstrakcyjne

_____

3. Practice the locative case. Say that you have visited the following places in Poland.

Warszawa --- byłem/am w Warszawie
byłem/am w okolicach Warszawy

a. Poznań _____

b. Łódź _____

c. Biała Podlaska _____

d. Rzeszów _____

e. Kraków _____

f. Białystok _____

g. Zakopane _____

4. Choose between *na* and *w*.

stół --- na stole

biurko, tablica, mistrzostwa, czołówka, sufit, uniwersytet, szkoła

5. Give the locative case of the following personal pronouns:

ty, on --- co wiesz o nim?
co on wie o tobie?

ona, my ---

---

wy, oni ---

---

profesor, ja ---

---

państwo, on ---

---

6. Translate the following sentences.

a. Polscy narciarze przodują w kombinacji norweskiej.

_____

b. Speed skating and figure skating are practiced all over Poland.

_____

c. You can engage in skiing and skating in Zakopane, which is in the mountains.

_____

d. Ustanowiono nowy rekord świata w trójskoku.

_____

C. Grammar

1. Polish names

As one of the first topics in learning Polish you covered the problem of Polish last names (Unit 2, Packet 2, No. 7). As you recall they may be divided into two basic types: those ending with *-ski* and *-cki* (adjectival) and those ending with a consonant or a vowel (nouns). While the former change according to the gender like any adjective, the latter make the distinction between a man's name and its feminine counterpart by adding the *-owa* ending for a married woman, and the *-ówna* for an unmarried woman. These forms are used only in colloquial speech, never in official documents.

In Reading II you had the name of a famous Polish female athlete used in both forms - Walasiewicz and Walasiewiczówna.

In Reading III you find three names of Polish skiers, each of which grammatically belongs to a different declension type:

Marusarz - declined like a masculine noun

Gąsienica - declined like a feminine noun

Wawrytko - declined like a feminine noun

although all three are men's names. Thus you decline them as inanimate masculine, feminine and neuter nouns respectively while keeping in mind that because they refer to masculine persons, you must use appropriate pronouns, adjectives, ect.

Widziałem Stanisława Marusarza (like: murarza)

Znam Jana Gąsienicą (like: stolicę)

Nie ma tu Andrzeja Wawrytki

Feminine counterparts of such names are either

a. not declined: *znam Stanisławę Walasiewicz,*

b. declined like adjectives when they end with *-owa*: *podziwiam Hankę Gąsienicową,*

or

c. declined like nouns when they end with *-ówna*: *zawody imienia Marusarzówny* (not: Marusarzównej).

Most foreign last names ending with consonants follow this pattern, although feminine endings are never added as a rule. When they end with a pronounceable vowel the case endings are used after an apostrophe.

Tam nie ma Joanny Smith.

Czy pan rozmawiał z Tomem Rule?

Bardzo lubiłem Johna Kennedy' ego.

To piosenka Franka Sinatry.

Nowy film Barbary Streisand.

Check back in Unit 26, Packet No. 7, parts 3 - 5.

2. Prepositions *na* and *w* in special usage.

You have worked extensively on these two prepositions (Unit 21, Packet 21, No. 3 and Unit 23, Packet 27, No. 5) used to indicate either a location or motion. Thus you can easily recognize a form

można je uprawiać na hali - one can practice them in a hall.

But what about the expression *na powietrzu*?

Because there is a notion of an open space involved here, the preposition *na* is used in the same sense as in *na hali*. Thus when you say *na powietrzu* you actually mean "in the open." But notice that there also exists a form *w powietrzu* "in the air" used to describe e.g., birds flying, aerial acrobatics, etc.

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just below the story. For new words, check the vocabulary printed on the page opposite that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (set a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 02 B, Part III B just after the vocabulary. Each question will be read twice: The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Które konkurencje składają się na t. zw. kombinację alpejską?

   _____

   b. Skąd pochodzą najlepsi polscy narciarze?

   _____

   c. Jaki konkurs skoków jest bardzo popularny w Polsce?

   _____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about winter sports in the United States.

5. Rewind the tape to the beginning of Part III B and in the pauses provided try to answer questions in set b. about winter sports.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Gdzie odbędą się najbliższe zimowe Igrzyska Olimpijskie?

   _____

b. Czy w miejscowości, z której pan/pani pochodzi są szerokie możliwości uprawiania sportów zimowych?

_____

c. Które ze sportów zimowych najchętniej państwo uprawiają?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, exercises and questions. Have him check your work in Part B (Exercises) Nos. 4 and 5, and Part D (*Rozmawiajmy*), Nos. 3 and 6 above.

E. Exercises on Polish Last Names

1. Using the names of Wojciech Jaruzelski and Lech Wałęsa fill in those names in the cases required by the context:

Generał Wojciech_____ przyjął wczoraj

Lecha _____ w Pałacu Belwederskim w Warszawie.

Lech_____ powiedział generałowi _____

o sytuacji związków zawodowych. Przemówienie Lecha

_____ do generała _____ było krótkie.

Odpowiadając Lechowi _____ generał _____

oświadczył, że sprawy te są dla niego, generała _____

bardzo interesujące i że spotkanie z Lechem _____

było bardzo potrzebne. Prasa krajowa pisze o spotkaniu

generała _____ z Lechem _____ bardzo

dużo, przy czym więcej pisze o generale _____

niż o Lechu _____.

See Answer Key.

Additional Reading

Sport był moim fachem. Czymś więcej nawet. Miałem prawo uważać się za wybitnego fachowca. Upoważniał mnie do tego zdobyty tytuł wicemistrza Europy. Byłbym pewnie nawet mistrzem, gdybym wieczoru poprzedzającego bieg nie siedział do późna z fordanserkami w nocnej knajpie, przy bardzo eleganckiej ulicy miasta, w którym odbywały się mistrzostwa. Nie wiadomo, po co tam siedziałem. Te fordanserki były głupie, pretensjonalne i nie bawiły mnie ani trochę. Mniejsza zresztą o te tytuły, nagrody i inne głupstwa. Z tego punktu widzenia sport mnie nudził i nie byłem jego entuzjastą. Ale zastąpił mi dom, rodzinę, dzieciństwo. To ojciec zrobił ze mnie sportowca. Nie czułem za to dla niego wdzięczności. Przeciwnie.

Stanisław Dygat, Disneyland
(1965)

Exercises on Additional Reading

1. Read an excerpt from the novel Disneyland (translated into English as A Cloak of Illusion) by Stanisław Dygat.

2. Use your dictionary for the new vocabulary.

3. Answer the following questions:

   a. Jaki tytuł on zdobył?

   _____

   b. Jaki rodzaj rodzaj sportu on uprawiał?

   _____

   c. Co robił wieczorem przed biegiem?

   _____

   d. Po co tam siedział?

   _____

   e. Czy tytuły i nagrody były dla niego ważny?

   _____

   f. Dlaczego sport był dla niego ważny?

   _____

   g. Kto zrobił z niego sportowca?

   _____

   h. Czy on był mu za to wdzięczny?

   _____

   See Answer Key.

4. Turn the page and compare your understanding of the text with the translation provided in the Packet.

5. Go to an instructor; show him your answers. Have him check your work.

Additional Reading. Translation.

Sport was my profession. Moreover, I had every right to consider myself an outstanding professional. The title of a vice-champion of Europe entitled me to it. I would probably have been the champion if I did not sit with bar-girls in a night club the evening preceding the race, in a very elegant street of the city where the competitions were held. It was not clear why I was sitting there. Those bar-girls were stupid, phony and they didn't amuse me at all. But those titles, prizes and other trifles do not matter. From that point of view sports bored me and I was not enthusiastic about it. But it substituted for my home, family and childhood. It was my father who made an athlete out of me. I did not feel any gratitude toward him for that. To the contrary.

Stanisław Dygat, Disneyland (A Cloak of Illusion)

Cultural Note: The Tatra Mountains

Located on the southern Polish border with Czechoslovakia, the Tatra Mountains (Tatry), are one of the most interesting and colorful regions of Poland. The Polish part of the Tatras is protected as Tatrzański Park Narodowy, the Tatra National Park, with rare specimens of rocks, vegetation and the animals including brown bears and mountain goats. Rysy, the highest peak on the Polish side, rises 2.500 meters above sea level.

Tatrzański Park Narodowy provides many attractions for tourists and visitors - from mountain climbing and hiking in summer to skiing and various winter sports in winter. In Zakopane, a resort town located at the foot of the mountains, tourist centers and facilities such as hotels, restaurants and regional shops are widely available.

The Tatra region has preserved a uniquely well-developed folklore of the mountaineers, górale, ranging from colorful costumes and dances to architecture, art forms, and ornaments. The local dialect, gwara góralska, is rich in humor and wit, and has inspired many Polish writers to use it in their works. At the turn of the century Zakopane became a favorite vacation spot for many intellectuals and it still maintains that tradition in recent years. Such a peculiar blend of natural beauty, sports activities, folklore and intellectual life has made Zakopane a fascinating place to visit.

Listening Comprehension

Do the Listening Comprehension exercises on Pol 06 Tape 02 B, just after the grammar exercises. You will hear a dialogue. After the dialogue four statements will be read. For those which are true, circle tak, for those which are false circle nie. The dialogue and statements will be read a second time. Check your work. The answers will follow after a short pause. If you made any errors, go back and listen to the dialogue and statements once more.

1. Tak Nie

2. Tak Nie

3. Tak Nie

4. Tak Nie

Reading Skills/Newspapers

Unit 25, Packet 29, Nos. 26, 27 and 28 introduced you to Poland's most favorite sport - piłka nożna. You have learned how to read various announcements, pieces of information, and brief sport notes. In this Unit you have met many more branches of sports, ranging from track and field to skiing. As you have noticed the basic vocabulary is the same for various sports - after all, scores and winning, are what sports are all about. Reading Polish newspapers in this Unit will give you not only some new vocabulary, but will also introduce you more closely to the simple, journalistic style of press reports, with some colorful expressions and idioms you will find very useful as your knowledge of Polish progresses.

1. Read the article printed on the opposite page. You should be able to recognize the majority of sport terms covered previously in this Unit, such as *mistrzostwa, czołówka lekkoatletyczna, złote medale,* etc.

2. Notice the following expressions:

   szczęście dopisuje

   batalia nad Brdą (Brda - a river near Bydgoszcz)

   bydgoskie zmagania

   batalia o tytuły

   Try to translate them into idiomatic English expressions.

   See Answer Key.

3. In the article you see the form *laty* used twice:

   przed 25 laty and *przed 7 laty.*

   As you recall, the singular *rok* changes in the plural to *lata.* According to the rules of grammar, the instrumental case required after the preposition *przed* should have the form *latami,* but there is one exception. In some fixed expressions (idioms) such as this one, an archaic form of the instrumental is still used. It does not apply to any other declension cases.

   N. *jeden rok - dwa lata*

   G. *jednego roku - dwóch lat*

   D. *jednemu rokowi - dwóm latom*

   Acc. *jeden rok - dwa lata*

59. mistrzostwa Polski w lekkoatletyce

Szczęście dopisuje polskiej lekkoatletyce po mistrzostwach Polski rozgrywanych w Bydgoszczy. Tak było przed 25 laty, gdy miesiąc po batalii nad Brdą odbył się w Sztokholmie niezapomniany festiwal polskiej lekkoatletyki. Tak było i przed 7 laty, gdy po bydgoskich zmaganiach polska czołówka lekkoatletyczna zdobyła się w Montrealu na piękny sukces ze złotymi medalami I. Szewińskiej, T. Slusarskiego i J. Wszoły oraz srebrnymi sztafety 4x400 m i B. Malinowskiego.

Wspomnienia te były jedną z głównych przyczyn wyznaczenia Bydgoszczy na batalię o tytuły najlepszych w Polsce w roku pierwszych mistrzostw i uporu z jakim przeciwstawiano się wszelkim próbom przeniesienia mistrzostw Polski do innego miasta.

Loc. *w jednym roku - w dwóch latach*

Voc. *jeden roku! - dwa lata!*

Instr. *jednym rokiem - dwoma* <u>*laty*</u>

4. The adjective *wszelki*

The adjective *wszelki*, used mostly in its plural number, roughly corresponds to the English "all" or "any," but in some cases it could be translated as "total, entire." It is an archaic form still in use. Compare it with similar Polish forms:

wszystkie próby - all attempts

każda próba - each attempt

jakakolwiek próba - any of the attempts

wszelkie próby - any (all) attempts.

In one of the Polish religious songs "Kiedy ranne wstają zorze" (When the Morning Lights Arise), written by Franciszek Karpiński in 1792 and still being sung today, directly addressing the Lord the poet says:

Kiedy ranne wstają zorze
Tobie ziemia, tobie morze
Tobie śpiewa żywioł wszelki,
Bądź pochwalon, Boże wielki.

When the morning lights arise
To you the earth, to you the sea,
To you sing all the elements:
Be praised, great God!

5. *Przenieść/przenosić* and *przeniesienie*

As you remember from Unit 21, Packet 21, No. 6, *nieść/nosić* means "to carry" with some idiomatic meanings such as *nosić* (Imperf. only) "to wear." Like all other verbs of motion it adds prefixes, some of which can slightly change its meaning. One of its perfective forms is *przenieść* with the imperfective determinate form *przenosić* - "to carry over." Here this form is used to make a verbal noun with a typical ending *-enie*. But from the context it is clear that *przeniesienie* is used here in yet another meaning - "the transfer." Compare:

Zofia przeniosła książkę na stół - Zofia carried a book over to the table

Zofia przeniosła się do Warszawy - Zofia moved (transferred) to Warsaw

Przeniesienie Zofii było dobre - Zofia's transfer was good.

6. Keeping in mind all those expressions and idioms explained above, read the article once more and answer the following questions:

   a. Gdzie rozgrywano mistrzostwa Polski?

   _____

   b. Kiedy odbyły się mistrzostwa w Sztokholmie?

   _____

   c. Ile złotych medali zdobyli Polacy w Montrealu?

   _____

   d. Kto zdobył w Montrealu srebrne medale?

   _____

   e. Co było powodem wyznaczenia Bydgoszczy na miejsce mistrzostw Polski?

   _____

   f. Nad jaką rzeką leży Bydgoszcz?

   _____

   g. Czemu przeciwstawiano się w Bydgoszczy?

   _____

   h. Jaki medal zdobyła Irena Szewińska?

   _____

   See Answer Key.

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this sport article, exercises and questions. Have him check your work in No. 6 a-h above.

Reading Skills/Newspapers

1. On the opposite page you have a simple, straightforward report from National British Games held in Brisbane. National and international games are often called *Igrzyska* as games more important than *mistrzostwa* or local *zawody sportowe*. The Olympic Games are thus called

   Igrzyska Olimpijskie

   or simply *Olimpiada* (see Packet 27, No. 11).

2. Since there is no new vocabulary in the report, read it without a dictionary and test yourself on how much you have learned about sport and its terminology in the last three units. Score yourself on your comprehension.

   If you cannot understand only 5 words give yourself an A

   10 words B

   15 words C

   20 words D

   If you cannot understand more than 20 words without a dictionary, go back to Unit 25, Packet 29, Nos. 26-29 and No. 8 in this Packet and work the material over again.

3. Answer the following questions:

   a. Komu przyznano złote medale w Brisbane?

   _____

   b. Kim jest Anglik David Morcroft?

   _____

   c. Z jakiego kraju pochodzi Denise Boyd?

   _____

   d. A z jakiego kraju Coleen Pekin?

   _____

   e. Kto dostał medale w biegu na 200 m?

   _____

Igrzyska Brytyjskie

(P) Dobre wyniki uzyskują lekkoatleci podczas Igrzysk Brytyjskich w Brisbane. W biegu na dystansie 200 m mężczyzn Michel McFarlane (Anglia) oraz mistrz olimpijski na 100 m i wicemistrz na 200 m Allan Wells (Szkocja) uzyskali czas — 20,43. Obu lekkoatletom przyznano złote medale. Trzecie miejsce zajął Szkot Cameron Sharp — 20,55. W finale skoku wzwyż zwyciężył Kanadyjczyk Milt Ottey przed Stephenem Wrayem (Bahama) — obaj po 2.31. Rekordzista świata, Anglik David Moorcroft wygrał bieg na dystansie 5000 m w czasie — 13.33,00.

Z rezultatów w konkurencjach kobiet uwagę zwracają także wyniki biegu na 200 m. Medalistki uzyskały czasy poniżej 22,5 sek. Zwyciężyła Marlene Ottey z Jamajki w bardzo dobrym czasie — 22,19 przed Kathryn Smallwood (Anglia) — 22,21 i Angelą Taylor (Kanada) — 22,48. Australijka Denise Boyd, czwarta lokata, miała czas — 22,72, a jej rodaczka Colleen Pekin — 22,89. W rzucie oszczepem najlepszy wynik osiągnęła Australijka Suzanne Howland — 64.46 przed swą rodaczką Petrą Rivers — 62,28. (PAP)

f. Dlaczego te Igrzyska nazywają się "brytyjskie"?

_____

See Answer Key.

4. Go to an instructor and read the first paragraph on the opposite page for him aloud. Have him check your correct pronunciation as an oral exercise.

Reading Skills/Newspapers

As you remember from your readings on sports, bicycle racing is among the most popular sports in Poland. Like the famous Tour de France race, the Poles organize their own Tour de Pologne (French name) or Wyścig Dookoła Polski every year. It is the second most prestigious bicycling race, ranking just after Wyścig Pokoju.

As a different kind of sport than track and field, bicycling uses a slightly different terminology. The article on the next page will give you some new insight into the sport that excites millions of people all over Europe.

1. Read the article on the next page. Check new vocabulary in your dictionary.

2. As in any international group race, any country can enter more than one team (drużyna). Such teams then are numbered - Polska I, Polska II, ZSRR I, NRD III, etc.

3. Note an interesting case of a noun denoting a cyclist:

   kolarz ⟵ *koło*

   Since *koło* means a wheel, an athlete riding a bicycle is called a *kolarz*.

4. But *koło* also means "near" or "around." Therefore, if you want to express the idea of going around something (circling it), you use the expression:

   dookoła (spelled together).

   In fact Tour de Pologne goes around Poland, and through all her major cities.

5. Here you also have the interesting new word *tegorsczny*. It originated with a demonstrative pronoun *ten* and a noun *rok*:

   ten rok - this year

   tego roku (Gen.) - (in) this year

   tegoroczny (Adj.) - this year's

6. In the text of the article you have found many Polonized words well-known in English too, such as *triumfować*, *jubileuszowy*, *sezon*, *styl*, *predestynuje*, etc. One of them though is a little bit unusual. As you know, each country has its best athletes organized as its representatives for international sport competitions. Such a group is often referred to as a cadre (*kadra*). And since many

TADEUSZ KRAWCZYK ZWYCIĘZCĄ WYŚCIGU DOOKOŁA POLSKI

W 40. jubileuszowym Tour de Pologne, zdecydowane zwycięstwo odnieśli kolarze drużyny Polski I.

Indywidualnie triumfował Tadeusz Krawczyk potwierdzając w ten sposób, że 5 miejsce w tegorocznym Wyścigu Pokoju nie było dziełem przypadku. Udowodnił też, że potrafi utrzymywać równą formę w ciągu sezonu. Styl w jakim wygrał 40 Wyścig Dookoła Polski, predestynuje go do miana najlepszego polskiego kolarza w tym roku.

Oczywiście Krawczykowi pomagali koledzy z drużyny, nie tylko Polski I. Na zaplanowany sukces jego i pierwszej narodowej ekipy, w której jechali oprócz Krawczyka Lech Piasecki, Andrzej Serediuk, Zdzisław Wrona, Roman Jaskuła i Andrzej Mierzejewski, pracowali praktycznie wszyscy kadrowicze. Było to widać na trasie, takie jest też zdanie wielu obserwatorów tego wyścigu. Można tylko żałować, że ekipy zagraniczne były tak słabe.

Polish masculine nouns are formed by adding the suffix *-owicz* to the stem, you have

kadrowicz, kadrowicze - members of the national cadre.

7. Answer the following questions:

   a. Jaka drużyna zwyciężyła w Wyścigu Dookoła Polski?

   _____

   b. Kto był indywidualnym zwycięzcą?

   _____

   c. W jakim innym wyścigu Krawczyk zajął dobre miejsce?

   _____

   d. Kto pomagał Krawczykowi w czasie wyścigu?

   _____

   e. Kim są wszyscy ci kolarze?

   _____

   f. Czy ekipy zagraniczne były lepsze od polskiej?

   _____

   See Answer Key.

8. Go to an instructor; ask him any questions you have on the text and questions above. Have him check your work.

Reading Skills/Newspapers

In preparation for the 1984 Olympics, two countries have been busy making sure everything will be ready for the games: the United States for the summer events, and Yugoslavia for the winter competitions. On the opposite page you have some information on the preparations for the 1984 Winter Olympics.

As you have already learned, the sports writers sometimes use a rather flowery style in their reports, a phenomenon not entirely strange to the listeners of American TV and radio announcers and reporters. Hence you will find here expressions such as *biała olimpiada*. But the official title

Zimowe Igrzyska Olimpijskie

is of course more appropriate.

1. Read the article once more without your dictionary, just as you did in No. 9 in this Packet. Score yourself on your understanding of the text.

   If you cannot understand only 5 words give yourself an A

   10 words B

   15 words C

   20 words D

   If you cannot understand more than 20 words without a dictionary, review Units 25-27 once more and work on the vocabulary.

2. Answer the following questions:

   a. Gdzie odbędzie się Olimpiada Zimowa 1984 r.?

   _____

   b. Czy to będzie duża impreza?

   _____

   c. Z ilu kontynentów przyjadą sportowcy?

   _____

   d. Kto zgłosił najwięcej zawodników?

   _____

Największe w historii zimowe igrzyska

Jak wynika z informacji komitetu organizacyjnego, Zimowe Igrzyska Olimpijskie w 1984 r. w Sarajewie - będą największą imprezą w historii "białych olimpiad". Organizatorzy otrzymali wstępne zgłoszenie 1650 sportowców z 42 krajów pięciu kontynentów.

Najwięcej sportowców zgłosiły: USA - 126 i ZSRR - 125. Na drugim końcu tej listy znajdują się Luksemburg - 1 zawodnik, Kostaryka - 2, Grecja - 3, Boliwia - 4. Na liście zgłoszeń znajdują się m.in. sportowcy z takich krajów jak Australia, Argentyna, Chile, Islandia, San Marino.

e. A kto najmniej?

_____

f. Czy w Australii są sporty zimowe?

_____

See Answer Key.

3. Go to an instructor and read the second paragraph on the opposite page for him aloud. Have him check your correct pronunciation as an oral exercise.

Self-test

1. Compound nouns made of an adjective and a noun change the ending of the adjective into_____, and spell these two _____.
2. Collective nouns comparable to those ending in English with -hood or -ship end in Polish with _____.
3. Many masculine nouns denoting professions end with _____.
4. Expressions of winning, betting, competing, etc., are formed with the preposition _____ followed by _____.
5. Expressions of achievement or failure often use the verb _____ followed by an _____.
6. Numerals denoting units or numbers are formed by taking a _____ and adding the ending _____ to it.
7. Expressions denoting doing something in a certain way are formed by using the preposition _____ followed by _____.
8. The preposition "for" in expressions such as "voting for" is _____ followed by _____.
9. The number of times can be expressed either by the word _____ or a suffix _____.
10. The personal pronouns *on, ono* after prepositions can be abbreviated to a letter _____ spelled _____ with the preposition.
11. The English abbreviations WWI and WWII must be spelled _____ and _____ in Polish.

12. Polish names ending with a consonant or a vowel add the suffix _____ for married women, and _____ for unmarried women.

13. The instrumental plural of *rok* after the preposition *przed* takes the form of _____.

14. A somewhat archaic form for "any" and "all" still used in contemporary Polish is _____.

15. *Przenieść/przenosić* has three different meanings:

    a._____ b._____ c._____

16. Verbal nouns are often formed by adding a suffix _____.

17. Olympic Games are called either _____ or more simply _____.

18. The word for "going around" is _____, made of the preposition _____ and the noun _____ spelled _____.

19. An adjective denoting something occuring this year is _____.

Answer Keys, Packet 27

Packet 27, No. 1

B. 1.a. bokserskie mistrzostwa Polski
b. narciarskie mistrzostwa Polski
c. piłkarskie mistrzostwa Polski
d. tenisowe mistrzostwa Polski
e. baseballowe mistrzostwa Polski
f. footballowe mistrzostwa Polski
g. konne mistrzostwa Polski

4.a. bardziej interesujący film
b. bardziej zarozumiały profesor
c. piękniejsza dziewczyna
d. bardziej chore dziecko
e. większa miłość
f. bardziej słone ogórki

5.a. wracająca z pola Marysia
b. obserwujący ich uważnie sędzia
c. podrywający się z bloku sprinter
d. wysuwający się na taśmę Wagner
e. idący do biura dyrektor Woźniak

Packet 27, No. 1 E

1.a. jedenastka
b. piątka
c. pięćdziesiątka
d. sto piątka
e. jedynka
f. siedemdziesiątka dwójka
g. dziewięćdziesiątka
h. siedemdziesiątka ósemka
i. czterdziestka
j. siedemnastka
k. dziesiątka
l. ósemka
m. osiemdziesiątka trójka
n. osiemnastka
o. trójka
p. dziewiątka

2.a. Sto cztery przyjechało or: Autobus sto cztery przejechał
b. Czy to jest siódemka czy siedemnastka?
c. Daj mu dwie setki koniaku
d. Wygrałem na loterii - wygrały ósemka, dziewiątka i dziesiątka
e. Pięćdziesiątka piątka jest najlepszą linią w mieście
f. To mój rozmiar butów, jedenastka
g. Krysiu, jaki numer nosisz, dwunastkę czy czternastkę?
h. Szesnastka jest na mnie za duża
i. Czy pan jest w siedemnastce?

3.a. Autobus siedemnastka
b. Mieszkam w stodwudziestcepiątce or: W pokoju sto dwadzieścia pięć
c. Noszę jedenastkę
d. Ona kupuje osiemnastkę

Packet 27, No. 2

1.a. cztery razy, czwarty raz
b. dziewięć razy, dziewiąty raz
c. pięćdziesiąt jeden razy, pięćdziesiąty pierwszy raz
d. siedem razy, siódmy raz
e. sto jedenaście razy, sto jedenasty raz
f. trzydzieści sześć razy, trzydziesty szósty raz

6.a. The broad masses of American society engage in sports.
b. Ten zaszczytny tytuł został zdobyty przez polskiego tenisistę.
c. Jego zwycięstwo było pod wieloma względami imponujące.

Packet 27, No. 3

3.a. byłem/am w Poznaniu; byłem/am w okolicach Poznania
b. byłem/am w Łodzi; byłem/am w okolicach Łodzi
c. byłem/am w Białej Podlaskiej; byłem/am w okolicach Białej Podlaskiej
d. byłem/am w Rzeszowie; byłem/am w okolicach Rzeszowa
e. byłem/am w Krakowie; byłem/am w okolicach Krakowa
f. byłem/am w Białymstoku; byłem/am w okolicach Białegostoku
g. byłem/am w Zakopanem; byłem/am w okolicach Zakopanego

4.a. na biurku
b. na tablicy
c. na mistrzostwach
d. w czołówce
e. na suficie
f. na uniwersytecie
g. w szkole

6.a. Polish skiers lead in the Norwegian Combination.
b. Łyżwiarstwo szybkie i figurowe jest uprawiane w całej Polsce.
c. Można uprawiać narciarstwo i łyżwiarstwo w Zakopanem, które jest w górach.
d. A new world record was set in hop, step and jump.

Packet 27, No. 3 E

Generał Wojciech Jaruzel<u>ski</u> przyjął wczoraj Lecha Wałęs<u>ę</u> w Pałacu Belwederskim w Warszawie. Lech Wałęs<u>a</u> powiedział gen. Jaruzelski<u>emu</u> o sytuacji związków zawodowych. Przemówienie Lecha Wałęs<u>y</u> do gen. Jaruzelski<u>ego</u> było krótkie. Odpowiadając Lechowi Wałęs<u>ie</u> gen. Jaruzel<u>ski</u> oświadczył, że sprawy te są dla niego, gen. Jaruzelski<u>ego</u> bardzo interesujące i że spotkanie z Lechem Wałes<u>ą</u> było bardzo potrzebne. Prasa krajowa pisze o spotkaniu gen. Jaruzelski<u>ego</u> z Lechem Wałęs<u>ą</u> bardzo dużo, przy czym więcej pisze o gen. Jaruzelsk<u>im</u> niż o Lechu Wałęs<u>ie</u>.

Packet 27, No. 5

3.a. Zdobył tytuł wicemistrza Europy
b. On uprawiał bieg
c. Siedział w knajpie z fordanserkami
d. Nie wiadomo po co
e. Nie, nie były dla niego ważne
f. Sport zastąpił mu dom, rodzinę i dzieciństwo
g. Ojciec zrobił z niego sportowca
h. Nie, przeciwnie.

Packet 27, No. 8

2. (its) luck holds
a battle on Brda
struggles in Bydgoszcz
a battle for titles

6.a. Mistrzostwa Polski rozgrywano w Bydgoszczy
b. Mistrzostwa w Sztokholmie odbyły się przed 25 laty
c. W Montrealu Polacy zdobyli trzy złote medale
d. Sztafeta 4 x 400 i B. Malinowski zdobyli srebrne medale
e. Wspomnienia sukcesów były powodem
f. Bydgoszcz leży nad Brdą
g. Przeciwstawiano się wszelkim próbom przeniesienia mistrzostw.
h. Irena Szewińska zdobyła złoty medal

Packet 27, No. 9

3.a. Dwum lekkoatletom i jednej lekkoatletce
b. Morcroft jest rekordzistą świata w biegu na 5.000 m
c. Ona jest Australijką
d. Pekin jest jej rodaczką
e. Medale dostały Ottey z Jamajki, Smallwood z Anglii i Taylor z Kanady
f. Lekkoatleci i lekkoatletki są z krajów Wspólnoty Brytyjskiej

Packet 27, No. 10

7.a. Zwyciężyła drużyna Polska I
b. Indywidualnym zwycięzcą był Tadeusz Krawczyk
c. W Wyścigu Pokoju
d. Wszyscy koledzy z drużyny
e. To są kadrowicze
f. Nie, były słabe

2.a. W Sarajewie w Jugosławii
b. Tak, będzie to największa impreza w historii zimowych olimpiad
c. Przyjadą z pięciu kontynentów
d. Najwiecej sportowców zgłosiły Stany Zjednoczone
e. Najmniej zgłosił Luksemburg
f. Nie wiem, może są, może nie ma

Packet 27, No. 12 (Self-test)

1. -o, together
2. -stwo
3. -arz
4. o + Acc.
5. wyjść, wypaść, adverb
6. ordinal numeral, -ka
7. po + Dative of a masculine adjective
8. na + Acc.
9. razy, -krotnie
10. ń, together
11. I or II Wojna Światowa
12. -owa, -ówna
13. laty
14. wszelki
15. carry over, move, transfer
16. -enie
17. Igrzyska Olimpijskie, Olimpiada
18. dookoła, do + koło, together
19. tegoroczny

UNIT TWENTY-EIGHT

Student-Instructor Checklist

- [ ] Answer questions in Packet 28, No. 1
- [ ] Answer questions in Packet 28, No. 2
- [ ] Answer questions in Packet 28, No. 3
- [ ] Answer questions in Packet 28, No. 4
- [ ] Check your diction in Packet 28, No. 7
- [ ] Tell a story in Packet 28, No. 8
- [ ] Answer questions in Packet 28, No. 9
- [ ] Answer questions in Packet 28, No. 10
- [ ] Answer questions in Packet 28, No. 11
- [ ] Answer questions in Packet No. 12
- [ ] Unit 28 Pretest
- [ ] Unit 28 Test

	Grade	
Written		
Oral		Total

Student Signature: _____

Instructor Signature: _____

Date: _____

Main Objectives of Unit Twenty-Eight

Unit Twenty-Eight develops the theme of services such as banking, going to the barber or beauty salon, etc. It consists of three readings about the services, an additional reading, newspaper advertisements and a few short articles. It also contains a student-instructor checklist, an activity schedule and answer keys.

After completing Unit Twenty-Eight you will be able to:

Vocabulary	-read and talk about banking and financial operation. -use vocabulary related to important services. -read and talk about shortages and economic problems.
Grammar Concepts	-use diminutives. -shorten possessive pronouns -form verbal nouns. -recognize nouns denoting professions. -use prepositions in new contexts. -use some idiomatic expressions.
Speaking and Listening	-talk about banks and finances. -make conversation about processes. -converse about services. -tell a story.
Reading	-read about banks and savings. -read about services. -read a short story with dialogues. -learn some colloquial forms.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary 1. Read vocabularies in Packet 29, Nos. 1, 2 and 3. You will have to learn the vocabulary provided after each reading in the Packet in order to understand some new expressions and special terminology such as banking and finances.
	2. As the vocabularies provided are not complete, i.e., they do not list every word, you will also have to depend on your dictionary. The Polish-English and English-Polish dictionary is available at the Learning Center.
	* 3. Listen to the vocabulary on Pol 06 Tape 03A. It will be read immediately following each new reading in the Packet, and will be marked Part I, Part II and Part III respectively. The Vocabulary will be read twice, once without pauses for you to repeat after the speaker. The new vocabulary is marked C. in your Packet.
	4. Optional: make and use flashcards. They are available at the Learning Center but you may want to have your own set.
	B. Reading I 1. Read Reading I in Packet 28, No. 1 A *Usługi: W Powszechnej Kasie Oszczędności.*
	* 2. Listen to the story on Pol 06 Tape 03 Part IA. The story will be read twice, once at a normal speed, once with pauses for you to repeat after the speaker. Try to imitate his pronunciation closely. Listen to the reading at least twice, once with and once without the text to improve your listening abilities.
	3. Read section B. Grammar in Packet 28, No. 1. Note that in this particular case the grammar section is placed before exercises which have been based on your learning of the grammar. Compare the grammer section with the text of the Reading.
	4. Do exercises 1, 2 and 3 in Packet 28, No. 1 Part C (Exercises). See Answer Key.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	* 5. Listen to exercises 4, 5 and 6 in the Packet on Pol 06 Tape 03B. First do the exercises orally and then write the answers down on the lines provided. A cue word and model response will be given on tape.
	C. Conversation: Rozmawiajmy I 1. Read Packet 28, No. 1 B *Rozmawiajmy I* printed underneath the reading.
	2. Check the new vocabulary in section C.b. on the opposite page. Look up new words in your dictionary.
	* 3. Listen to the questions on Pol 06 Tape 03A Part I read just after the vocabulary. Listen to the second reading at least twice, with and without the text.
	4. Answer questions in section 3.
	5. Read questions in set b, of *Rozmawiajmy I*. Mentally formulate brief answers.
	* 6. Rewind the tape following instructions in the Packet and answer questions in set b.
	7. Answer questions in section 6 in writing.
	* 8. Go to an instructor and have him check your work.
	D. Reading II and Conversation Rozmawiajmy II 1. Read Reading II in Packet 28, No. 2 *Usługi: Strzyżenie i golenie.*
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I
	a. check the vocabulary on the opposite page
	* b. listen to the story on Pol 06 Tape 03A Part II
	c. do exercises 1, 2 and 3 in the Packet. See Answer Key
	* d. listen to and do exercises 4, 5 and 6 on Pol Tape 03B
	e. read section C (Grammar) 1-5. Compare it with the reading

Student Checklist	Activities
	f. do section B *Rozmawiajmy* in Packet 28, No. 2 the same way you did *Rozmawiajmy I* above.
	* g. go to an instructor and have him check your work.
	E. Reading III and conversation Rozmawiajmy III 1. Read Reading III in Packet 28, No. 3 *Usługi: W salonie fryzjerskim.*
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I and Reading II above:
	a. check the vocabulary
	* b. listen to the story on Pol 06 Tape 03A Part IIIA
	c. do exercises 1, 2 and 3 in the Packet. See Answer Key.
	* d. listen to and do exercises 4, 5 and 6 on Pol 06 Tape 03B
	e. read grammar section C and apply it to the reading
	f. do section D *Rozmawiajmy III* in the same manner you worked on *Rozmawiajmy I* and *II* above.
	* g. go to an instructor and have him check your work.
	F. Additional Reading 1. Read Additional Reading in Packet 28, No. 4.
	* 2. Listen to it read on Pol 06 Tape 03A just after the vocabulary.
	3. Read grammar notes on Additional Reading in Packet 28, No. 4.
	4. Do exercises on Additional Reading in Packet 28, No. 5. See Answer Key.
	5. Translate the story into idiomatic English.
	6. Turn the page and compare your translation with the translation provided.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	* 7. Go to an instructor. Have him check your work.
	G. Culture 1. Read Cultural Note: Modern Polish Literature, in Packet 28, No. 6. Enjoy!
	H. Dictation * 1. Listen to dictation on Pol 06 Tape 03B just after grammar exercises.
	2. Write it down on the lines provided in Packet 28 No. 7.
	* 3. Go to an instructor and show your written work.
	I. Oral Exercises 1. Look at the pictures in Packet 28, No. 8. Make up a story ca. 16 sentences long, using the vocabulary in the Packet.
	* 2. Go to an instructor and orally tell him your sto
	J. Reading Skills/Newspapers 1. Read the newspapers advertisement in Packet 28, No. 9. First read introductory remarks about banking and savings in Poland.
	2. Follow the instructions in the Packet step by st Read the vocabulary and apply it to the text of the ad. Use your dictionary when necessary.
	3. Do exercises in the Packet. See Answer Key.
	* 4. Go to an instructor and have him check your work
	5. Read the story in Packet 28, No. 10. Follow the instructions in the Packet . Do all exercises. See Answer Key.
	* 6. Go to an instructor and have him check your work
	7. Read the announcement in Packet 28, No. 11. Fol the instructions in the Packet step by step. Do all exercises. See Answer Key.
	* 8. Go to an instructor and have him check your work

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	9. Read the article in Packet 28, No. 12. Do not be alarmed by its length. It is a simple and easy to read. Follow the instructions in the Packet step by step. Do all exercises. See Answer Key.
	10. Go to an instructor and have him check your work.
	K. Self-test Take Self-test in Packet 28, No. 13. See Answer Key.
	* L. Take Unit 28 Pretest. Have it checked by an instructo Go over your mistakes. If you score 80% or better on this pass-fail test, you may go to:
	* M. Take Unit 28 Test. Have it checked by an instructor.

A Polish Proverb:

Nie ma złej drogi
do mej niebogi

There is no bad road
to my dear girl.

A. Reading I

Read the following story. Use the vocabulary printed on the opposite page and your dictionary.

A. USŁUGI: W POWSZECHNEJ KASIE OSZCZĘDNOSCI

Marysia Rylska zamierza kupić radio, więc przyszła podjąć 400 zł. Na książeczce oszczędnościowej, którą założyła nie na nazwisko, ale na hasło[1], zdołała już uzbierać od lat pokaźną sumę. Co miesiąc coś wpłaca na swe konto, a rzadko wyjmuje pieniądze. Najwyżej - tak jak dziś - na jakiś specjalny zakup czy wakacje. Jej brat Ryś od roku posiada specjalną książeczkę na samochód. W związku z tym stale mu się marzy, że w końcu wygra - tak jak kiedy jego kolega - nowe auto na loterii tych książeczek. Takich marzycieli znajduje się w kraju wiele tysięcy, ale i wygrywających szczęściarzy też co roku jest sporo. Druga siostra Rysia - Tina, dla odmiany odkłada w PKO na mieszkanie. Tak jak ta trójka rodzeństwa Rylskich, większość Polaków nie może się obyć bez PKO. W tej kasie się oszczędza i przez nią się spłaca. PKO ma też coraz więcej placówek. Najsłynniejszą jest nowy budynek tak zw. "Okrąglak PKO" na rogu Marszałkowskiej i Jerozolimskich.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Po co Marysia Rylska przyszła dziś do PKO?
Czy w książeczce Marysi widnieje nazwisko "Rylska"?
Jak w Polsce można zakładać książeczki?
W jaki sposób Marysia potrafiła zaoszczędzić pokaźną sumę?
W jakich tylko wypadkach Marysia podejmuje pieniądze z książeczki?
Jaki rodzaj książeczki posiada Ryś? Co mu to daje?
Czy dużo Polaków postępuje podobnie jak Ryś?
A jaką książeczkę posiada Tina? Na co ona oszczędza?
Kim są dla siebie Marysia, Ryś i Tina? Co ich łączy?
Czy z PKO korzysta duży procent ludności i w jaki sposób?
Jaki jest najelegantszy budynek PKO w Polsce?
W którym mieście on się znajduje i konkretnie gdzie?

b. Czy w Stanach istnieje odpowiednik Powszechnej Kasy Oszczędności?
Jakie funkcje spełnia amerykański bank?
Jaki procent można dziś usyskać w banku, czy wszędzie taki sam?
Czy Amerykanie lokują swe oszczędności jedynie w bankach?

C. VOCABULARY

a. Powszechna Kasa Oszczędności - National Savings Bank
powszechny - general, public
zamierza - intends (zamierzać, imp.)
podjąć - to withdraw (perf.)
założyła - set up (założyć, perf.)
na hasło - on a code word
zdołała - managed, succeeded in (zdołać, perf.)
uzbierać - to gather, accumulate, get together (perf.)
konto - account
wygrywający - winning
szczęściarz - (colloq.) "lucky devil"
spłaca się - one pays installments (spłacać, imp.)
placówka - establishment, location
okrąglak - (colloq.) rotunda

b. obsługujący - waiting on
okaziciel - the bearer

c. [1]Książeczkę PKO można zakładać na nazwisko, na hasło lub na "okaziciela". W dwóch ostatnich wypadkach tylko PKO wie, do kogo dana książeczka należy.

2. Listen to the story *Usługi: Strzyżenie i golenie* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 03A Part IIA.

3. The story will be read twice. The first time it will be read straight through. The second time there will be pauses after each phrase or sentence so that you may repeat them. Try to imitate the speaker closely. You should listen to the second reading at least twice: once with the text and once without it.

4. Listen to the vocabulary which immediately follows the second reading. The speaker will read each word or phrase twice, pausing after each one. During the pauses, repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Grammar

1. Special dimunitives of size

Many Polish words reflect the size of the object by using diminutive forms only when the size is smaller than the regular object out of which the noun derives. While *książka* denotes a book, *książeczka* means a book of smaller size, a booklet. Since your bank book is small in size its Polish name is always *książeczka*, never *książka*. The same is true for such small books as a prayer book - *książeczka do nabożeństwa*, a medical record - *książeczka zdrowia*, etc.

A size larger than a regular object, on the other hand, may be expressed in some cases by using special terms such as *księga* - "a big book", e.g. *księga mądrości* - a book of wisdom, *księga przysłów* - a book of proverbs, etc.

Similar nouns expressing relative size exist for many objects

2. Expressions of regular time intervals

Actions repeated at regular time intervals are expressed in two ways:

a. by the pronoun *każdy* in the Genitive case followed by the time unit also in the Genitive

jeżdżę na wakacje każdego roku
I go for a vacation every year

chodzi do szkoły każdego dnia
he goes to school every day

b. by the pronoun *co* followed by the unit in the Accusative

płacę za mieszkanie co miesiąc
I pay for my apartment every month.

biorę lekarstwo co godzinę
I take medicine every hour.

The second type is more frequently used in colloquial language.

3. Short forms of possessive pronouns

Possessive pronouns such as feminine *moja, twoja, swoja,* and neuter singular *moje, twoje, swoje* (identical with plural) are often used in their short forms *ma, twa, swa.* Like the long forms they are declineable:

czy widziałeś mą książkę?	have you seen my book?
daj mi twe buty	give me your shoes
był tam ze swymi kolegami	he was there with his friends
znałem twą siostrę	I knew your sister
z mymi przyjaciółkami	with my friends.

4. Diminutives of first names

As you remember from Unit 25, Packet 29, No. 15 (The Vocative case), section 4, diminutive forms of first names are very common in Polish. Used among family members, friends, students, children, etc., they are never entered on official documents, with just a few exceptions, such as Leszek rather than Lech.

Although the rules of forming diminutives vary with different names, generally one may conclude that the closer the relationship or emotional involvement the more diminutive the name becomes (compare English: James, Jim, Jimmy).

Masculine names most often make the first diminutive by adding the sufix *-ek*, and the next one by adding either *-sio* or *-ś:*

Jan - Janek - Jasio (Jaś)

Stanisław - Stasiek - Stasio (Staś)

Ryszard - Rysiek - Rysio (Ryś)

Feminine names usually add the suffix *-sia* for the diminutives:

Maria - Marysia

Zofia - Zosia

Joanna - Joasia.

There are many more ways to diminutivize the names of changing suffixes, such as:

Jan - Janek - Jasieńko - Jasieniek etc.

but these forms vary in different regions and regional dialects.

As an amusing postscript one can add that a famous American whiskey "Johnny Walker" is often called

Jasio Wędrowniczek

making both, the first and last name into diminutive pet names.

Many diminutives are formed from just some part of the name such as

Henryka - Henrysia - Rysia

Halina - Halusia - Lusia

Stefan - Stefunio - Funio

but such neologisms are mostly used as family pet names for small children.

5. *dużo - wiele - sporo*

The distinction between these three words meaning "much" is slight but important. While *dużo* indicates a large quantity of things you both can and cannot count, e.g., *dużo studentów, dużo wody, wiele* makes a distinction between these and a masculine nouns denoting men (*wiele kobiet, wiele czasu* but *wielu studentów*). *Sporo* refers to a somewhat indefinite quantity, roughly corresponding to the English "quite a few, quite a bit."

Mam bardzo dużo pieniędzy	I have a lot of money
Miałem wiele aut	I had many cars
Zebrał sporo pieniędzy	He saved up quite a bit of money.

6. *Na* as a preposition of purpose

The preposition *na* is often used as the preposition of purpose "for":

odkładam pieniądze na wakacje
I am saving money for vacation.

zbieramy na samochód
we are saving for a car.

6. (cont.)

You should be careful in distinguishing this form from *na* used as a preposition of location:

odkładam na książeczkę
I am saving on my savings book.

wpłaca na swoje konto
she is paying on her account.

In both uses *na* takes the Accusative case.

C. Exercises on Reading I

1. Change the following expressions of regular time intervals into more colloquial forms

Model: każdego dnia - co dzień

a. każdego roku _____

b. każdej godziny _____

c. każdego miesiąca _____

d. każdego dnia _____

e. każdej jesieni _____

f. każdej minuty _____

g. każdego lata _____

2. Change the following possessive pronouns into short forms

Model: moja siostra - ma siostra

a. z twoim bratem _____

b. o mojej siostrze _____

c. swoja książka _____

d. swojemu dziecku _____

e. moje sukienki _____

f. twoimi rękami _____

g. moim synem _____

h. twoja żona _____

C. (cont.)

3. Change first names into the dimunitive form

Model: Jan - Janek, Maria - Marysia

a. Karol _____

b. Zofia _____

c. Anna _____

d. Stanisław _____

e. Krystyna _____

f. Leon _____

g. Lech _____

h. Wojciech _____

See Answer Key.

4. The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 03B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

Cue: samochód Response: odkładam na samochód

książczka oszczędnościowa _____

nowe mieszkanie _____

konto bankowe _____

zagranicznewakacje _____

specjalne zakupy _____

swoje nazwisko _____

5. Cue: codziennie Response: każdego dnia

a. co wieczór _____

b. co rok _____

c. co tydzień _____

d. co minuta _____

e. co noc _____

f. co chwila _____

g. co miesiąc _____

h. co raz _____

6. Cue: Zosia Rylska Response: znam Zosię Rylską

a. Marysia Rostarińska _____

b. Ania Rolska _____

c. Lusia Walica _____

d. Stasia Kulicz _____

e. Henia Kulmówna _____

f. Wiesia Haliczowa _____

g. Wandzia Pawelska _____

h. Jasia Marcówna _____

D. Rozmawiajmy! (I)

1. Read the section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 03A, Part I B just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in Rozmawiajmy B.a.:

   a. Jak w Polsce można zakładać książeczki oszczędnościowe?

   b. Kim są dla siebie Marysia, Ryś i Tina?

   c. Czy z PKO korzysta duży procent ludności i w jaki sposób?

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about banking in the United States.

5. Rewind the tape to the beginning of Part I B and in the pauses provided, try to answer questions in set b. about banking.

6. On the lines below, answer the following questions:

   a. Jak nazywają się dwa największe banki amerykańskie?

   _____

   b. Jaki rodzaj konta posiadasz?

   _____

6. (cont.)

c. Czy obsługa w amerykańskich bankach jest miła i sprawna?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, exercises and questions. Have him check your work in Pt. B Exercises Nos. 4 and 5, and Part D *Rozmawiajmy*, Nos. 3 and 6 above.

A. Reading II

Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary.

A. USŁUGI: STRZYŻENIE I GOLENIE

Każdy w Warszawie ma swojego fryzjera.
Ja już od 10-ciu lat strzygę się u pana Józefa.
Czasami też tam się golę i myję głowę.
Pan Józef wie, jak mnie ostrzyc.
Najważniejsze, nigdy zbyt krótko.
Pan Józef tylko wyrównuje z tyłu,
a baczki skraca minimalnie.
Poza tym zawsze pamięta, że nie znoszę brylantyny.
i wody koleńskiej.
Przy okazji dowiaduję się plotek z dzielnicy.
Lubię naszego mistrza brzytwy i nożyczek.
Daję mu zawsze dobry napiwek.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Czy warszawiacy lubią zmieniać fryzjerów?
Od ilu lat ten pan jest klientem pana Józefa?
O co on go prosi, kiedy tam przychodzi?
Czy fryzjer zna gust swojego klienta?
Jak ten pan lubi być ostrzyżony?
Czy on ma długie baczki?
Czego klient nie znosi?
Czym pan Józef strzyże i goli?
Co otrzymuje fryzjer od klienta przed jego wyjściem?

b. Czy pan też jest wierny jednemu fryzjerowi?
U kogo pan się teraz strzyże?
Jak pan lubi być ostrzyżony?
Czy pan lubi długie baczki?
Czy panu podoba się obecna moda strzyżenia?
Czym pana strzyże fryzjer - brzytwą czy nożyczkami?
Jakich dodatków pan używa?
Jak wysoki powinien być napiwek w stosunku do rachunku?
Czy to prawda, że ceny męskich fryzjerów bardzo poszły w Ameryce w górę?

C. Vocabulary

a. strzygę się - I have (my) hair cut (strzyc się, imp.)
golę się - shave (golić się, imp.)
wyrównuje - straightens out (wyrównywać, imp.)
baczki - sideburns
brylantyna - brilliantine
woda kolońska - cologne
plotki - (pl.) gossip
dzielnica - section, neighborhood
napiwek - tip
gust - taste
mistrz - expert, master
brzytwa - razor
nożyczki - scissors

2. Listen to the story *Usługi: W Powszechnej Kasie Oszczędości* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 03 Part IA.

3. The story will be read twice. The first time it will be read straight through. The second time there will be pauses after each phrase or sentence so that you may repeat them. Try to imitate the speaker closely. You should listen to the second reading at least twice: once with the text and once without it.

4. Listen to the vocabulary which immediately follows the second reading. The speaker will read each word or phrase twice, pausing after each one. During the pauses, repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading II

1. Express in words.

Model: 5 -- od pięciu lat

a. 3 _____

b. 4 _____

c. 28 _____

d. 37 _____

e. 1286 _____

f. 2 _____

2. Change the following adjectives into adverbs.

Model: duży -- zbyt dużo

a. tania _____

b. drogi _____

c. młody _____

d. bogaty _____

e. dobry _____

f. ładny _____

3. Practice the usage of the expression "besides."

Model: to -- poza tym

a. tamto _____

B. (cont.)

b. Maria _____

c. wiadomości _____

d. dyskusja _____

e. woda kolońska _____

f. brylantyna _____

See Answer Key

The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 03B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

4. Cue: przez, 8 Response: przez osiem lat

a. za, 45 _____

b. w ciągu, 6 _____

c. od, 78 _____

d. po, 32 _____

e. poza, 7 _____

f. od, 19 _____

5. Cue: 8 Response: przed ośmioma laty

a. 32 _____

b. 4 _____

c. 1 _____

d. 99 _____

e. 100 _____

f. 1000 _____

6. Cue: dużo, dom Response: mój dom nie jest zbyt duży

a. drogo, zegarek _____

b. wyraźnie, akcent _____

c. melancholijnie, żona _____

6. (cont.)

d. interesująco, interpretacja _____

e. czysto, łazienka _____

f. realistycznie, malarstwo _____

g. kompetentnie, urząd _____

h. prawdopodobnie, historia _____

C. Grammar

1. Verbal Nouns

In Unit 15, Packet 18, No. 6 you have learned how to form verbal nouns ending with *-anie* and *-enie*, depending on the ending of the infinitive forms of verbs. Verbal nouns are neuter:

to jest warszawskie strzyżenie

bardzo dobre golenie

Remember that they are often followed by the noun in the Genitive - the doing of something.

strzyżenie włosów

golenie brody

2. Reflexive pronoun *się* in a sentence

The reflexive pronoun *się*, an integral part of the reflexive verbs and an indicator of an action evolving upon an actor, has no fixed place in a Polish sentence. In contemporary Polish it is usually placed before the verb, following the first accented word in a clause but never as the first word in the clause.

Compare:

od dziesięciu lat strzygę się u pana Józefa

czasami też tam się golę

When a series of verbs taking *się* occurs in a sentence the pronoun can be used jsut once for all of them:

często się myję, golę i strzygę

umyłem się, uczesałem i ubrałem

on nie lubi się ani strzyc ani golić.

Although forms such as *strzygę się, golę się* express actions performed by the actor upon himself, they can be used in the sense of the passive voice: "I have my hair cut, I get shaved" by someone else.

3. Locations and directions

General locations such as front *-przód* and rear *-tył* are often accompanied by the preposition *z* + Gen. to indicate the directionof an action occuring in these locations - in the front, in the rear. They should be

3. (cont.)

distinguished from the directions indicating motion-to or motion-from which take different propositions.

Compare:

Chłopiec idzie naprzód - The boy is going forward.

Żołnierz idzie na przodzie - The soldier is going in front.

Generał idzie z przodu żołnierzy - The general is going in front of his soldiers.

Auto pojechało do tyłu - The car moved to the back.

Tramwaj jechał w tyle - The street car was going in the b

Autobus stał z tyłu - The bus stood in the back.

4. Masculine nouns ending in *-ak*

In addition to masculine nouns ending in *-arz* and indicating professions (Unit 27, Packet 27, No. 1), many Polish nouns ending in *-ak* often denote a place of origin by adding the suffix to the place or regional name. Their feminine counterparts add the suffix *-anka*.

Warszawa - warszawiak, warszawianka

Kraków - krakowiak, krakowianka

Poznań - poznaniak, poznanianka

Such names are somewhat less formal than those with the ending -anin. These can only be derived from names of certain places and regions.
Some of these nouns indicate e.g. regional dances such as *krakowiak, kujawiak*.

They are not capitalized.

5. Expression *za darmo*

The noun *darmo* means "free of charge" and is often used with the preposition *za* to indicate the notion of getting something for free. Thus you may say:

Dali mi to darmo - They gave it to me free of charge.

Dostałem to za darmo - I got it for nothing.

D. Rozmawiajmy! (II)

1. Read the section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space.) Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in Rozmawiajmy on Pol 06 Tape 03A, Part II B just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in Rozmawiajmy B.a.:

   a. Czy mieszkańcy Warszawy lubią zmieniać fryzjerów?

   b. Czy pan Józef dostał od klienta napiwek?

   c. Jak ten klient lubi być ostrzyżony?

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about your haircut.

5. Rewind the tape to the beginning of Part IIB and in the pauses provided, try to answer questions in set b. about your haircut.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Jak zwykle lubisz być ostrzyżony/na?

   b. Jak często chodzisz do fryzjera?

   c. Ile zwykle płacisz za strzyżenie?

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises, and the questions. Have him check your work in Part B (Exercises) Nos. 4 and 5, and Part B *Rozmawiajmy*, Nos. 3 and 6 above.

A. Reading III

Read the following story.

A. USŁUGI: W SALONIE FRYZJERSKIM

Dziś z mężem idziemy na premierę do teatru.
Muszę być ładnie uczesana.
Wczoraj zadzwoniłam do mojej fryzjerki pani Basi.
Umówiłam się z nią na 2-gą.
Pani Basi najlepiej wychodzą fryzury wieczorowe.
Fryzjerka radzi, bym rozjaśniła włosy.
Ja jednak wolę swój naturalny kolor.
Już pani Basia umyła mi głowę.
Teraz zakręca włosy na rolki.
Po wysuszeniu ułoży.
Potem dopnie treskę i uczesze w kok.
Kiedy będę pod suszarką, pani Andzia zrobi mi manikiur.
Do podcięcia, wiecznej ondulacji i do kosmetyczki przyjdę za tydzień.
Jak większość warszawianek regularnie chodzę do fryzjera.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Dlaczego ta pani musi dziś pięknie wyglądać?
Do kogo się ona wybrała?
Na którą się te panie umówiły?
Co jest specjalnością pani Basi?
Jakie są rady pani Basi?
Czy klientka je przyjmuje?
W jakim uczesaniu ta pani pójdzie dziś do teatru?
Kim jest pani Andzia?
W jakim celu klientka wróci do pani Basi za tydzień?
Czy tylko pani Basia będzie się nią wtedy zajmować?
Czy warszawianki żałują pieniędzy na fryzjera?
Podsumujmy, jakie czynności wykonuje fryzjerka?
A czy może pan wymienić, jakie czynności wykonuje męski fryzjer?

b. Jakie pani ma uczesanie? Czy często je pani zmienia?
Czy woli pani krótkie, czy dłuższe włosy?
Czy w Stanach dużo kobiet farbuje włosy lub nosi peruki?
Czy cotygodniowa wizyta u fryzjera jest kosztownym wydatkiem?
Czy i jak niektóre Amerykanki potrafią się bez niej obejść?

C. Vocabulary

a. muszę być uczesana - I have to have my hair done
fryzura - hairdo, coiffure
bym rozjaśniła - I should lighten (rozjaśnić, perf.)
wysuszenie - drying
ułoży - will set it ,(ułożyć, perf.)
dopnie - will attach (dopiąć, perf.)
treska - hairpiece
kok - chignon
podcięcie - trim
wieczna ondulacja - permanent

b. czynność - work, function
wykonuje - carry out, perform (wykonywać, imp.)
farbuje - color, dye (farbować, imp.)
peruka - wig

1. A. Usługi: *W Salonie Fryzjerskim*

2. Listen to the story III A; *Usługi: W salonie fryzjerskim* followed by the new vocabulary marked C. a. on Pol 06 Tape 03A, Part I A.

3. The story will be read three times. The first time the story will be read without pauses for repetition. The second time there will be a pause after each phrase or sentence for you to repeat. Try to imitate speakers closely. The third time the reading will be read without pauses. You should listen to this part at least twice, once with the text and once without it to sharpen your reading and listening abilities.

4. Listen to the vocabulary following the third reading. The speaker will read aloud each word or phrase twice, pausing after each. In the pauses repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading III

1. State that you are going to the following places at the following hours.

Model: teatr/2 -idę do teatru na drugą

a. lekcja matematyki, 3:30

b. sztuka nowoczesna, 8:45

c. film sensacyjny, 1:15

d. fryzjer, 5

e. okropne zebranie, 6:10

f. Zbyszek, 4

2. Cue: wysuszyć, ułożyć włosy Response: po wysuszeniu ułożyłem/am włosy

a. spotkać, pojść na piwo

b. farbować, umyć głowę

c. wyjść za mąż, być bogata

d. wracać, zadzwonić do niej

e. obudzić się, pójść do łazienki

f. jechać pociągiem, być zmęczony

B. (cont.)

3. Change the following verbs into their Indeterminate forms.

Model: iść - regularnie chodzę
regularnie chodziłem/am

a. nieść

b. wieźć

c. lecieć

d. biec

e. płynąć

f. jechać

See Answer Key

The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 03B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

4. Cue: ja, ona 2 Response: umówiłem/am się z nią na drugą

a. profesor, ja, 8:30

b. on, słynna aktorka, 1:45

c. ty, ja, 6:10

d. oni, one, 4

4. (cont.)

   e. one, my, 5

   f. ja, Małgosia, 23:45

5. Form nouns from the verbs given; construct sentences.

   Model: wysuszyć, ułożyć włosy - po wysuszeniu ułożysz włosy.

   a. spotkać, pójść na kawę

   b. farbować, umyć głowę

   c. kontrolować, podpisać wniosek

   d. wracać, wpaść do mnie

   e. obejrzeć obrazy, zaprzyjaźnić się z nim

   f. położyć się do łóżka, zasnąć natychmiast

6. Cue: regularnie dzwonię - zadzwonię jutro

   a. regularnie noszę

   b. regularnie latam

   c. regularnie chodzę

   d. regularnie wożę

6. (cont.)

e. regularnie myję

f. regularnie jeżdżę

g. regularnie robię

C. Grammar

1. Personal endings attached to words other than verbs.

It is a very common feature of colloquial Polish to attach verbal personal endings to words other than verbs, usually the first word stressed in the clause. As these endings are quite regular in the Past tense (see Unit 15, Packet 18, No. 2) such words are easy to distinguish from their regular forms.

Compare:

fryzjerka radzi, bym rozjaśniła włosy

fryzjerka mi radziła i ja rozjaśniłam włosy

The verbs without personal endings maintain their gender and number:

Jasiu, czyś poszedł do fryzjera?

Jasiu, czyś poszła do fryzjera?

chłopcy, czyście poszli do fryzjera?

dziewczynki, czyście poszły do fryzjera?

This feature is particulary common with question words such as *czy, gdzie, kto, co,* etc., but also with *żeby* ("in order to"), often abbreviated to *aby* or even *by*.

Proszą, żebym poszedł do domu

Chcę, abyś była zdrowa

Pijmy, byśmy zdrowi byli

Radzę, żebyście uważały na siebie

Spiewała, bym był wesoły.

An opening line of a popular song reads:

O, gwiazdeczko, coś błyszczała
Gdym ja ujrzał świat...

(Rather than grammatically more correct: *co błyszczałaś, gdy ja ujrzałem świat*).

It is a very effective way to add emphasis and a rather poetic, archaic style to otherwise regular phrases.

C. (cont.)

2. More nouns denoting professions.

a. As you have learned, many professions use masculine nouns only, in spite of the fact that they may employ women. Thus one says:

u fryzjera

meaning in general "at the beauty parlor," or "at the barber's." But if the specific employee has to be singled out, one says:

czesał mnie fryzjer

czesała mnie fryzjerka.

b. Many nouns denoting professions are made from foreign roots, with the suffix *-sta* (for men) and *-stka* (for women).

dentystyka - dentysta, dentystka

okulistyka - okulista, okusistka

masaż - masażysta, masażystka

manikiur - manikiurzysta, manikiurzystka.

3. Preposition *w* denoting hairstyles:

In your reading you have the hairdresser making the client's hair

w kok - making a chignon.

In a similar way in the Additional Reading (Packet 28, No. 4) the barber asks his client to cut his hair

w kancik - in a straight line.

In both cases the preposition *w* takes the Accusative and follows such verbs as *uczesać, ostrzyc* with references to style. Expressions like these are quite common in colloquial Polish - one of the most popular of them in recent time goes beyond the indication of style but grammatically follows the same pattern. It reads:

zrobić kogoś w konia - to make a fool of someone.

C. (cont.)

4. Adjective *wieczorowy* vs. *wieczorny*.

Although both adjectives are formed from the same noun *wieczór*, the difference between them is semantically quite significant: *wieczorny* pertains to the evening in general while *wieczorowy* means "appropriate to the evening." Compare:

wieczorny dzwon - an evening bell

wieczorowa suknia - an evening dress.

In the first example it is just a bell resounding in the evening but in the second the dress is special - it can be worn only during the evening.

In modern Polish the adjectival ending *-owy* has been used with increasing frequency to make new terms referring to special or particular characteristics. Hence you have such forms as:

organizacja młodzieżowa - young people's organization

dom odzieżowy - house of fashions

sport wyczynowy - high performance sport

dom wysokościowy - high-rise building, etc.

5. *Zadzwonić* and *zatelefonować*.

When there are two competing forms, one of which is made up of a foreign word and the other one of a basically Polish word, the latter usually replaces the former one. While *telefonować + do + Gen.* is still widely used, more and more people use colloquially the verb *zadzwonić* (to ring) instead.

But *zadzwonić* also retains its original meaning and can be used when "ringing the bell" in fact takes place:

Stefan zadzwonił do drzwi - Stefan rang the door bell.

A word of caution: <u>never</u> translate the English idiom "to call" as Polish *zawołać* with reference to calling over the phone. It just does not make sense in Polish. *Zawołać* + Acc. can be used only when the voice is carried over directly, not over any lines. Thus you say:

Janek zawołał swoją siostrę - Janek called his sister (she was present)

C. (cont.)

5. (cont.)

Janek zadzwonił do swojej siostry - Janek called his sister (over the phone).

D. Rozmawiajmy! (III)

1. Read the section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in Rozmawiajmy on POL 06 Tape 03A, Part IIIB, just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it, and start the tape again.

3. Answer the following questions in Rozmawiajmy B.a.:

a. Kiedy klientka zadzwoniła do swej fryzjerki?

_____

b. Jaki kolor włosów woli mieć ta klientka?

_____

c. Co jej radzi fryzjerka Basia?

_____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about haircuts.

5. Rewind the tape to the beginning of Part IIIB and in the pauses provided try to answer questions in set b. about haircuts.

D. (cont.)

6. On the lines below answer the following questions:

a. Czy często chodzisz do fryzjera?

_____

b. Jaka, według ciebie, fryzura jest obecnie najmodniejsza?

_____

c. Czy długie włosy są nadal popularne wśród mężczyzn?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises, and the questions. Have him check your work in Part B (Exercises) Nos. 4 and 5, and Part D *Rozmawiajmy*, Nos. 3 and 6 above.

Additional Reading

Fryzjer był stary, miał łysą głowę pokrytą śmiesznym kaczym puchem, odstające, zwiędłe uszy i bystre spojrzenie czarnych ślepek. Zapytał:

-Mycie będzie?
-Nie.
-Nie będzie - powtórzył. Zatopił szpony we włosach dziennikarza i powiedział: -Główkę niżej. To co? Strzyżenie i golenie?
-Strzyżenie i golenie.
-Mycia nie będzie?
-Nie będzie.
-Ach - powiedział i na twarzy jego odmalowało się niesłychane skupienie

Milczał przez chwilę, patrząc na dziennikarza wzrokiem chirurga, potem rzekł:

-Pana ostrzyc w kancik?
-Broń Boże. Normalnie.
-Oczywiście - powiedział. -Oczywiście, że normalnie. Panie, teraz w kancik to już nikt nie chce. Przedtem to się strzygli. Ale przeważnie łobuzeria. Tu mieszkał taki jeden, parę domów dalej. Niejaki Loniek Maciejewszczak. Zawsze przychodził do mnie w sobotę i mówił: No, panie Sobisiak! Ostrzyżesz mnie pan teraz legalnie, w kancik. Tylko żeby mnie się włos trzymał pięknie, bo inaczej to pan mnie znasz? On tak mówił. Panie, to był grandus! Największy w całym mieście. Mówię panu: pan by nie chciał od niego dostać w mordę. Wierzy mi pan?

-Absolutnie - powiedział dziennikarz i poprawił się w fotelu.

Marek Hłasko, Kancik (1956)

Notes on Additional Readings:

This excerpt from a story by Marek Hlasko, one of the most successful young writers of the 1950's, provides an excellent example of colloquial Polish spoken by the average people without much concern for the correct grammar. Notice the following peculiarities:

a. addressing the reporter the barber uses the Vocative *panie*, rather than a grammatically correct *proszę pana*,

b. he distorts the name of a local thug calling him *Maciejewszczak*, instead of *Maciejewski*,

c. addressing the barber Loniek says "*ostrzyżesz mnie pan*" rather than "*ostrzyże mnie pan*," and "*pan mnie znasz*,"

d. he also uses incorrect form of Dative "*mnie*" - a mistake very common in colloquial speech,

e. words such as *łobuzeria* and *grandus* are hard to find in an average dictionary - if you cannot find them ask your instructor,

f. *dostać w mordę* is an idiomatic expression; do you know of any similar idioms in English?

Exercises on Additional Reading

1. Read the story by Hlasko. Use your dictionary.

2. Read the notes on the story.

3. Underline in the text all expressions you find grammatically incorrect.

4. Answer the following questions:

   a. Kto przyszedł do fryzjera?

   b. Jak fryzjer chciał ostrzyc klienta?

   c. O kim fryzjer opowiadał klientowi?

   d. Kto to był Loniek?

   e. Czy fryzjer bał się Lońka? Dlaczego?

   f. Czy klient dobrze się czuł u fryzjera? Dlaczego?

   g. Czy to był wesoły fryzjer? Dlaczego?

   h. Jak on się nazywał?

5. See Answer Key.

6. Translate the story into idiomatic English.

7. Turn the page and compare your translation with the translation provided there.

8. Go to an instructor. Have him check your answers. Show him your work and discuss with him your translation.

Additional Reading: Translation

The barber was old: he had a bald head covered with a funny duck-like down, sticking out; withered ears and a penetrating glance in his little black eyes. He asked:

-A shampoo?
-No.
-No - he repeated. He dug his claws in the reporter's hair and said: -Lower your head. Well then? A haircut and a shave?
A haircut and a shave.
-No shampoo?
-No shampoo.
-Ah...He said and his face reflected unusual concentration.

He was silent for a moment, looking at the reporter with the eyesight of a surgeon, then he said:

-Cut straight?
-God forbid. Regular.
-Of course - he said. -Of course, regular. Nobody wants a straight haircut anymore. They used to. But mostly hoodlums. One of them lived a few houses down the street. A certain Loniek Maciejewski. Every Saturday he came to me and said: "Look here, Mr. Sobisiak! You will cut my hair straight, the legal way. But make my hair stay in place, otherwise you know me well enough!" So he said. Boy, he was a thug. Toughest in town.
I'll tell you sir, you wouldn't like to get it from him. Do you believe me?
-Absolutely - said the reporter and straightened up in the chair.

Cultural Note: Modern Polish Literature

Polish literature has a long and rich history, dating back to the 12th century, with its highest artistic achievements occurring in the 16th and 19th centuries. Its modern period dates from the last decades of the 19th century. Some distinguished works in poetry and prose have appeared in the past hundred years. Three Polish authors have won Nobel prizes.

The most contemporary developments in Polish literature, both in Poland and abroad, are closely related to the country's history on the one hand, and to the most modern trends in world literature on the other. Polish prose - novels and short stories - realistically reflects the social and political changes occurring in Poland, while poetry often experiments with forms adequate to render the philosophical and moral concerns of the nation.

Many outstanding works by Polish authors are available in English translations, but even the best translation cannot substitute for the original. The excerpts from contemporary Polish prose and poetry given in the units should enhance your interest and encourage you to turn to the original editions which will enrich your knowledge and understanding of the language.

Dictation

Do the dictation exercise on Pol 06 Tape 03B which immediately follows the grammar exercises. Write on the lines provided below. Show your work to an instructor.

Oral Exercises

1. Looking at the series of pictures below, make up a story with at least 16 sentences (2 sentences for each picture). Use the vocabulary and phrases you have used in this packet.

A.

B.

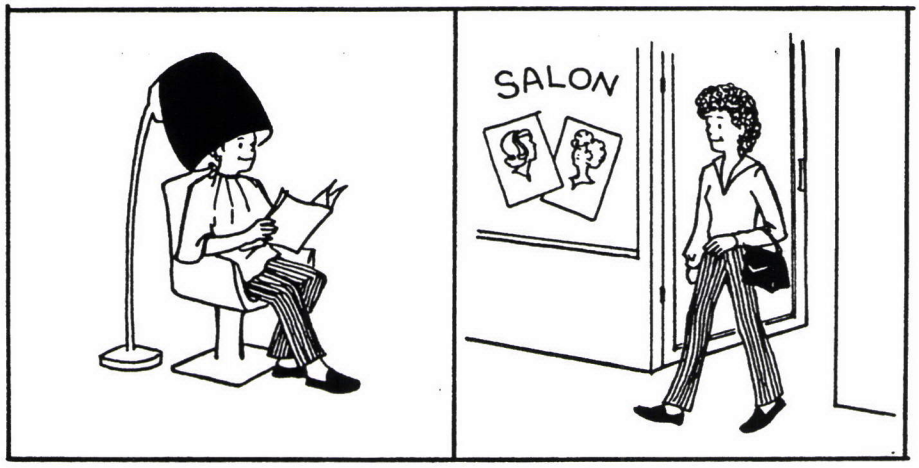

Oral Exercises (cont.)

C.

D.

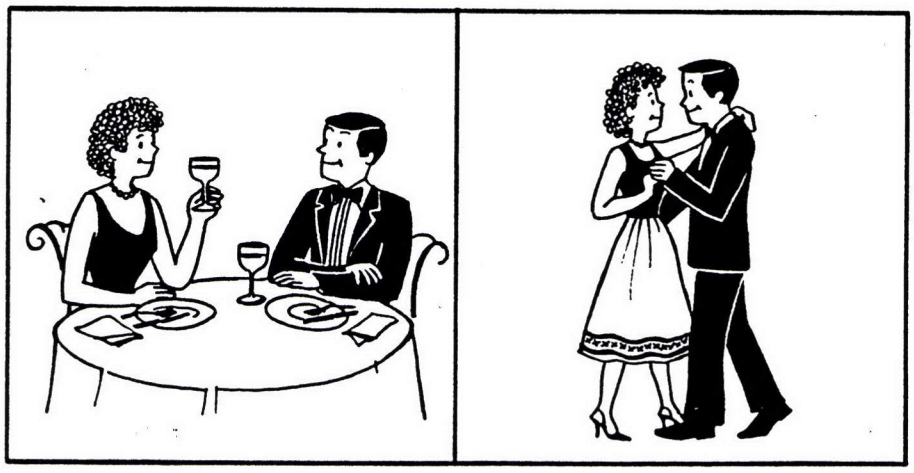

2. Go to an instructor and tell orally what you have composed.

Powszechne Kasy Oszczędności

proponują bardzo dogodną i nowoczesną formę oszczędzania
rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy.

Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy PKO ułatwia gospodarowanie własnym budżetem i umożliwia dokonywanie wszelkich bezgotówkowych rozliczeń pieniężnych.
Właściciel rachunku może zlecić oddziałowi PKO stałe regulowanie różnych należności (komorne, światło i gaz, radio i telewizję, telefon, składki ubezpieczeniowe itp.)
Imienne czeki gotówkowe mogą być realizowane:
— do wysokości wkładu w oddziale PKO prowadzącym rachunek,
— do wysokości 10.000 zł w pozostałych oddziałach PKO i ajencjach PKO w zakładach pracy,
— do wysokości 5.000 zł w bankach spółdzielczych i wszystkich placówkach pocztowych,
— kwoty wyższe na podstawie czeków potwierdzonych przez oddział prowadzący rachunek
Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy jest oprocentowany w wysokości 7 proc w stosunku rocznym.

POWSZECHNE KASY OSZCZĘDNOŚCI

polecają również dla dzieci i młodzieży oraz osobom, które pragną zgromadzić wkład na przyszłe wydatki
książeczkę systematycznego oszczędzania przez okresy 5-letnie.
Wpłaty miesięczne od 100 złotych.
Po każdym 5-leciu doliczana jest wysoka premia pieniężna stanowiąca równowartość odsetek obliczanych w wysokości 13 proc w stosunku rocznym.
Bliższych informacji udzielają powszechne kasy oszczędności w całym kraju.

ZAPRASZAMY
TR-218-0

Reading Skills/Newspapers

The acronym PKO already sounds familiar to you - you have learned about Powszechne Kasy Oszczędności earlier in this Packet. Now you will learn some more detailed information about the financial operation of this Polish bank. In order to understand its important role in the country, you have to remember that since Poland has become a socialist, state as such she has nationalized all private banks and savings institutions. PKO, a citizens bank, combines the operations of a bank and of a savings institution. It has branches in every town and is easily available to anyone. PKO should not be confused with another Polish bank, PeKaO, operating in the United States and specializing in money transfers between these two countries.

1. Read the advertisement on the opposite page. Use you dictionary for the new vocabulary. For your convenience the list below gives you the basic terms in banking and financial operation:

ajencja - agency

bank spółdzielczy - co-op bank

bezgotówkowy - no cash

gaz - natural gas

gospodarowanie - managing

gotówka - cash

komorne - rent

należność - payment due

odsetki - percent

okres - period

oszczędności - savings

premia - premium, bonus

proc. (*procent*) - percent, interest rate

rachunek - account

rozliczenie - operation

składka ubezpieczeniowa - insurance premium

światło - electricity

wkład - balance on account

Reading Skills/Newpapers (cont.)

1. (cont.)

   wydatki - expenses

   zakład pracy - place of work

2. Salaries and wages are paid in Poland on a monthly basis and a person's income is always counted in monthly rather than yearly rates. An average monthly income is ca. 10.000 zł at the current rate.

3. Checking as a form of payment is not as popular as in the Western countries. Most people deal in cash, and only companies and institutions use *system bezgotówkowy*. Hence it is necessary to keep cash in savings accounts easily available, not only in banks, but in post offices and PKO agencies in larger institutions, factories, etc. As a matter of fact the acronym PKO used to stand for *Pocztowa Kasa Oszczędności* before WWII. *Książeczka oszczędnościowa* is as popular in Poland as a _ is in the United States; in 1972 there were 27.5 million savings accounts while the entire population of Poland was 33 million.

4. As you can see in the second paragraph of the ad, utilities (including a TV subscription) can be paid directly from the account to the accounts of respective companies.

5. Now read the ad once more and answer the following questions:

   a. Co umożliwia rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy?

   _____

   b. Co może zlecić właściciel takiego rachunku oddziałowi PKO?

   _____

   c. Ile gotówki można otrzymać w oddziale PKO w miejscu pracy?

   _____

   d. Czy to jest duża kwota?

   _____

   e. Ile procent rocznie przynosi wkład w PKO?

   _____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

5. (cont.)

f. Co poleca PKO dzieciom i młodzieży?

_____

g. Jaki procent przynosi książeczka systematycznego oszczędzania po 5-ciu latach?

_____

h. Czy to jest duża premia?

_____

i. Gdzie można dostać bliższe informacje o PKO?

_____

See Answer Key.

6. Go to an instructor. Ask him any questions you have on Polish banking and savings in general and PKO in particular. Have him check your work in No. 5 a-i above.

Z dnia

Jak wykrążyłem bony?

ODWIEDZIŁEM Warszawską Rotundę PKO, aby uzyskać tzw. depozytowe bony, potwierdzające rewaloryzację moich i dzieci wkładów oszczędnościowych. Stanąłem przy okienku nr 20, nad którym wisiała tabliczka, że to właśnie tu dokonuje się tych czynności. Zostałem jednak odesłany do okienka nr 1 dla potwierdzenia stanu kont. Ale w okienku nr 1 urzędniczka wzruszyła ramionami i odesłała z powrotem. Wróciłem, aby dowiedzieć się, że mogę tu rewaloryzować jedynie książeczki systematycznego oszczędzania, a zwykłe w okienkach od 3 do 8.

Zająłem więc miejsca w dwóch kolejkach i poszedłem do... trzeciego. Tak się bowiem szczęśliwie złożyło, że w dodatkowym losowaniu normalnych bonów oszczędnościowych PKO trafiłem wygraną. Ale te wygrane wypłacane są w bonach depozytowych. Oczywiście, w innym okienku.

Przez półtorej godziny krążyłem po kole Rotundy potwierdzając swoją obecnością miejsce w zajętych kolejkach. Po pewnym czasie dostrzegłem, że wraz ze mną krąży więcej zrewaloryzowanych a zdesperowanych obywateli. Zaczęliśmy się rozpoznawać i pozdrawiać uśmiechami.

BYĆ może, przyjęty system ułatwia pracę urzędniczkom, ale nas, klientów PKO, przyprawia o zawrót głowy od krążenia. Więc może jednak dałoby się to jakoś usprawnić? A jeśli nie, to bezinteresownie proszę (bo już swoje załatwiłem) o zawieszenie tabliczek, informujących wyraźnie, co w którym okienku można załatwić. Przynajmniej tyle.

LESZCZ.

Reading Skills/Newspapers

The Polish press does not always approve of every facet of life in the country. The journalists consider it their duty to be critical when they see incompetence, abuse, and mismanagement. Their criticism, of course, is limited to certain areas of public life and cannot discuss such topics as politics, political systems, authorities in power, the Communist party, etc., and is carefully monitored by the state censorship. Although during certain periods in current Polish history the censorship has been more relaxed than in others, these topics have always remained off limits to the press. Criticism, often taking the form of satire, however, is welcomed when it points out those areas where improvements can be made, and often results in correcting the situation.

As an example, you have here a satirical article printed in the official organ of the Polish United Workers' Party "Trybuna Ludu."

1. Read the article "Jak wykrążyłem bony." Use your dictionary.

2. Notes on grammar and special expressions:

   a. As you remember from your previous lessions the prefix *wy-* in verbs such as *wyjść, wyjechać, wynieść*, etc. indicates the notion of getting something out. Added to *krążyć* it seems to make no sense at all - how can you get something out from circling around? But after you read the article you will notice that this is precisely the butt of the joke: the author circled around the PKO Rotunda so long that he finally got something out of it. As you can see, a seemingly ungrammatical combination of a verb and a prefix can create some new and revealing notions.

   b. *Depozytowe bony* are a form of deposit bond to confirm the revalorization of savings in the accounts (*konta*). Such operations are occasionally conducted by Polish banks in conjunction with the changing value of the złoty.

   c. *Kolejka* has very little to do with *kolej* - it is a queue, a line of waiting people, a phenomenon encountered every day in contemporary Poland. *Stać w kolejce, zająć miejsce w kolejce* have become a part of everyday Polish vocabulary.

   d. *Trafić wygraną* is a colloquial form for *wygrać*. As you remember *książeczki PKO* are subject to lottery drawings and depending on their special goal of savings (e.g., money premiums, apartments, cars, TV sets, etc.), they can win substantial prizes.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

2. (cont.)

   e. Like the prefix *wy-* above, the prefix *z-* indicates a perfective aspect of the verb (*robić - zrobić*) and its participial forms (*robiony - zrobiony*). Thus, such neologisms as *zrewaloryzowany* add to the satirical tone of the article

3. Now reread the article and answer the following questions:

   a. Po co poszedł autor do Rotundy PKO?

   _____

   b. Co zrobiła urzędniczka w okienku nr 1?

   _____

   c. Gdzie można rewaloryzować zwykłe książeczki oszczędnościowe?

   _____

   d. W ilu kolejkach autor zajął miejsce?

   _____

   e. Jak długo krążył po Rotundzie?

   _____

   f. Co zaczęli robić inni obywatele?

   _____

   g. Co powoduje przyjęty system?

   _____

   h. O co autor prosi?

   _____

See Answer Key.

4. Go to an instructor and ask him any questions you have on the article. Have him check your work in No. 3 a-h above.

Handel i usługi w sobotę

Najbliższa sobota jest dniem normalnej pracy sklepów przemysłowych oraz punktów usługowych. Ponadto czynne będą:

- połowa sklepów spożywczych, mięsnych, garmażeryjnych, piekarniczych, rybnych, warzywniczych, nabiałowych w godz. 6—13;
- wszystkie wyżej wymienione w osiedlach: Bemowo, Bródno, Brzeziny, Chomiczówka, Gocław Lotnisko, Gocław przy Trasie, Górczewska, Marymont, Stegny, Targówek, Ursynów — w godz. 6—13;
- społemowskie domy handlowe w godz. 7—17;
- domy towarowe „Centrum" w godz. 11—18;
- kioski „Ruch" w godz. 6—15. (wa)

Reading Skills/Newspapers

Handel i usługi are closely interrelated and as such they are often listed together in the information column. In Poland, Saturdays are considered working days but work hours are shorter to enable people to shop and run their errands. The information below was printed in a Friday issue of the paper in order to help shoppers plan ahead for their weekend activities and chores.

1. Read the information on shopping. Use your dictionary. For specific vocabulary read the explanations below.

2. *Sklepy przemysłowe* sell manufactured goods while other stores listed in the second paragraph sell all sorts of groceries. Grocery stores can be general (*sklep spożywczy*) or specialize in certain types of food. Notice the adjectival character of the names typical for official announcements. Colloquially such stores are referred to as:

   rzeźnik = sklep mięsny

   wędliny = sklep wędliniarsky

   garmażeria = sklep garmażeryjny

   piekarnia = sklep piekarniczy

   ryby = sklep rybny

   warzywa = sklep warzywniczy

   nabiał = sklep nabiałowy, etc.

3. *Punkty usługowe* perform services such as cleaning, repairing, haircutting, etc. Colloquially they too are referred to by using nouns rather than official names:

   pralnia - cleaners

   szewc - shoe repair

   fryzjer - barber or beauty parlor, etc.

   Thus you say:

   Idę do rzeźnika, do szewca, do pralni.

4. Suburban locations near Warsaw (*osiedla*) are listed in paragraph three.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

5. The adjective *społemowskie* refers to stores run by one of the largest consumer's cooperative systems "Społem" in Poland. Besides administering food stores in the cities "Społem" also runs some general stores (*domy handlowe*).

6. In the very center of downtown Warsaw a cluster of large department stores (*domy towarowe*) is called "Centrum".

7. Answer the following questions:

   a. Czy sklepy przemysłowe są otwarte w sobotę?

   _____

   b. W jakich godzinach otwarte są punkty usługowe?

   _____

   c. Ile sklepów spożywczych będzie otwarte w sobotę?

   _____

   d. Do której godziny będzie można kupić chleb?

   _____

   e. Czy sklepy rybne na Targówku otwarte będą po południu?

   _____

   f. Przez ile godzin otwarte będą domy handlowe "Społem"?

   _____

   g. Od które rano otwarte będą domy towarowe w "Centrum"?

   _____

   h. Czy wieczorem można kupić gazetę w kiosku "Ruchu"?

   _____

See Answer Key

8. Go to an instructor and ask him any questions you have on Saturday shopping in Warsaw and in the suburbs. Have him check your work in No. 7 a-h above.

Ważne dla pań

Ile wydamy na fryzjera?

Przed miesiącem donosiliśmy o podwyżce cen w Spółdzielni Pracy Fryzjerów „Fala". Obecnie przyszedł czas na podobną regulację w 149 prywatnych zakładach zrzeszonych w Cechu Rzemiosł Różnych. Nad nowym cennikiem radzono rozważnie i z duszą na ramieniu w obawie o utratę i tak już mocno przerzedzonej klienteli.

Co więc czeka nas już w najbliższych dniach? Spośród usług najczęściej wykonywanych podrożeją o zł 20 strzyżenie, strzyżenie modelowane i modelowanie suszarką, za wodną ondulację, strzyżenie włosów męskich na sucho i golenie płacić będziemy o 10 zł więcej, cena trwałej na zimno i farbowania wzrośnie o zł 30 natomiast ondulacja typu „afro" najwięcej bo o 50 zł.

Liczyć się jednak należy z cenami wyższymi średnio aż o 50 proc. Podwyżka dotyczy bowiem wyłącznie tzw. usługi czystej czyli samej włożonej pracy. Na dodatkach i materiałach pomocniczych takich jak szampony, płyny, emulsje, lakiery, farby, wody kolońskie zakłady wprawdzie zarabiać nie będą ale wzrost ich ceny rynkowej wpłynie na zwyżkę kosztów całej usługi. Na razie to nam nam nie grozi ponieważ zapasy fryzjerskich kosmetyków są na wyczerpaniu i klientki zmuszone są przynosić własne specyfiki.

Najdrożej płacić będziemy za trwałą, której cena wzrośnie do 290 zł a z dodatkami (płyn, szampon) do 395 zł. Pewne pocieszenie stanowi fakt, iż zabieg ten wykonuje się stosunkowo rzadko. Na inne usługi przy rozważnym doborze chyba będzie można sobie pozwolić. Już teraz obserwuje się powrót do od dawna zarzuconej praktyki pojawiania się u fryzjera z głową umytą czy rezygnacji z drogiego modelowania (nowa cena 60 zł) na rzecz znacznie tańszego suszenia pod aparatem (15 zł).

Ogólny wzrost cen nie będzie niestety rekompensowany podwyższeniem standardu — nie należy liczyć na piękniejsze wystroje czy wytworniejsze ręczniki. Zakłady gwarantują natomiast szybkość i szczególną dbałość o klienta liczącego się przecież na wagę złota. Na razie modele proponowanych fryzurek są rzeczywiście modne bo wciąż jeszcze przychodzą aktualne żurnale. (rat)

Reading Skills/ Newspapers

In spite of the fact that the article on this page is supposed to be *ważny dla pań* it contains some useful information for everybody. First of all, it is the longest item so far on your list of newspaper articles and as such it requires some more time and attention that the materials you have covered before. Secondly it gives you a rather simple but typical example of a reading you will encounter more and more frequently as your skills in reading Polish newspapers progress. Thirdly, you will find there some specific information on prices, inflation, shortages and worries a resident of Poland encounters every day in the press. Thus you are gaining here more than just a reading skill - you have a real insight into everyday problems in contemporary life, problems which cannot be separated from our understanding of the language, the country and its people. An experience gained by reading this article is indeed invaluable. It does not require a large and sophisticated vocabulary but it requires understanding and attention. Perhaps such a "pocketbook philosophy" will tell you more about contemporary Poland than many scientific studies on its economic problems.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

1. Read the article "Ile wydamy na fryzjera?". Use your dictionary. For specific experssions consult the explanations below.

a. Many services in Poland are organized in a cooperative system called *spółdzielnie pracy*. Branch services are supervised by guilds - *cechy rzemiosła*, such as barbers, shoemakers, tailors, etc. Although privately owned such services are strictly regulated in various fields, including prices. Hence there is concern about *nowy cennik* expressed in this article.

2. In the first paragraph you have an expression hardly to be expected in a matter-of-fact discussion of prices: *radzono z duszą na ramieniu*. It is an old and traditional proverb, first recorded in 1696, meaning "with fear and trepidation." Such types of traditional forms are often encountered in colloquial Polish.

   In paragraph five you read about *klient liczący się na wagę złota*. Again, a traditional figure of speech, hardly commensurate with such problems as hairdos and nail polishes, but certainly a part of the living language.

3. In paragraph three you have a long list of services performed by barbers and hairdressers. You don't have to learn all of them - read this paragraph for its general idea rather than details.

4. More or less the same is true for paragraph four. You will not be tested on technical names such as *szampony, emulsje, lakiery*, etc. but it may be useful to remember these for your practical use in the future.

5. Once more look up and write down the prices for services.

6. Answer the following questions:

   a. Kiedy była ostatnia podwyżka cen za usługi fryzjerów?

   _____

   b. Jak radzono nad nowym cennikiem?

   _____

   c. O ile podrożeje strzyżenie?

   _____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

6. (cont.)

d. O ile wzrosną ceny średnio?

_____

e. Czy fryzjerzy mają zapasy kosmetyków?

_____

f. Czy 395 zł za trwałą ondulację to tanio czy drogo?

_____

g. Ile kosztuje suszenie pod aparatem?

_____

h. Czy za wyższe ceny klienci dostaną wyższy standart usług?

_____

See Answer Key.

7. Go to an instructor and ask him any questions you have on this article. Have him check your work in No. 6 a-h above.

Self-test

1. Many Polish nouns distinguish between sizes by using

_____.

2. There are three separate nouns for a book, depending on its

size: a._____ b. _____ c. _____.

3. Regular time intervals can be expressed either by:

the pronoun _____+_____ case, or by

the pronoun _____+_____ case.

4. Short forms of possessive pronouns are:

a. moja_____, moje _____

b. twoja _____, twoje _____

c. swoja _____, sowje _____

5. The most common suffix for making masculine names into diminutive is_____.

6. The most common suffix for making feminine names into diminutive is _____.

7. The preposition of purpose "for" is _____+_____ case.

8. Verbal nouns are formed by adding the suffix _____.

9. The reflexive pronoun *się* is normally placed _____ the verb.

Self-test (cont.)

10. The reflexive pronoun *się* can/cannot be used as the first word in a clause.

11. Words of location *przód* and *tył* are often used with the preposition + _____ case.

12. The suffix *-ak* often forms nouns denoting _____.

13. Suffixes indicating persons in the past tense can be detached from verbs and attached to _____.

14. As a common feature in contemporary Polish, many adjectives are formed by adding the suffix _____.

15. The colloquial verb for calling over the phone is:

_____.

16. The acronym PKO stands for: _____.

17. Two cognate nouns, *kolej* and *kolejka* mean: _____ and _____.

18. Common synonyms for the store names are:

a. sklep mięsny _____

b. sklep piekarniczy _____

c. sklep nabiałowy _____.

Self-test (cont.)

19. The Polish idiom *z duszą na ramieniu* means _____

_____.

See Answer Key.

Answer Key

Packet 28, No. 1

C. 1. a. co roku
b. co godzino
c. co miesiąc
d. codziennie
e. co jesień
f. co minuta
g. co lato

2. a. z twym bratem
b. o mej siostrze
c. swa książka
d. swemu dziecku
e. me sukienki
f. twymi rękami
g. mym synem
h. twa żona

3. a. Karolek
b. Zosia
c. Ania
d. Staś
e. Krysia
f. Leoś
g. Leszek
h. Wojtek

Packet 28, No. 2

B. 1. a. od trzech lat
b. od czterech lat
c. od dwudziestu ośmiu lat
d. od trzydziestu siedmiu lat
e. od tysiąca dwustu osiemdziesięciu sześciu lat
f. od dwóch lat

2. a. zbyt tanio
b. zbyt drogo
c. zbyt młodo
d. zbyt bogato
e. zbyt dobrze
f. zbyt ładnie

3. a. poza tamtym
b. poza Marią
c. poza wiadomościami
d. poza dyskusją
e. poza wodą kolońską
f. poza brylantyną

Packet 28, No. 3

B. 1. a. idę na lekcję matematyki na trzecią trzydzieści
b. idę na sztukęnowoczesną na ósmą czterdzieści pięć
c. idę na film sensacyjny na pierwszą piętnaście
d. idę do frzyzjera na piątą
e. idę na okropne zebranie na szóstą dziesięć
f. idę do Zbyszka na czwartą

2. a. po spotkaniu poszedłem/poszłam na piwo
b. po farbowaniu umyłem/am głowę
c. po wyjściu za mąż byłam bogata
d. po powrocie zadzwoniłem/am do niej
e. po obudzeniu się poszedłem/poszłam do łazienki
f. po jeździe pociągiem byłem/am zmęczony/a

3. a. regularnie noszę
regularnie nosiłem/am
b. regularnie wożę
regularnie woziłem/am
c. regularnie latam
regularnie latałem/am
d. regularnie biegam
regularnie biegałem/am
e. regularnie pływam
regularnie pływałem/am
f. regularnie jeżdżę
regularnie jeździłem/am

Packet 28, No. 5

4. a. DO fryzjera przyszedł dziennikarz
b. Fryzjer chciał go ostrzyc w kancik
c. Opowiadał mu o pewnym łobuzie
d. Loniek to był grandus
e. Tak, bo Loniek mu groził
f. Nie, nie czuł się dobrze, bo się bał
g. Nie, to nie był wesoły fryzjer, bo straszył klienta
h. Nazywał się Sobisiak.

Packet 28, No. 9

5. a. Umożliwia dokonywanie rozliczeń bezgotówkowych
b. Może zlecić stałe regulowanie różnych należności
c. Można otrzymać do 10.000 zł gotówki
d. Tak, to jest duża kwota równa zarobkom miesięcznym
e. Wkład w PKO przynosi 7 procent rocznie
f. PKO poleca książeczki systematycznego oszczędzania
g. Taka książeczka przynosi 13 procent w stosunku rocznym
h. Tak, to jest duża premia
i. W oddziałach PKO w całym kraju.

Packet 28, No. 10

3. a. Poszedł do Rotundy, aby uzyskać depozytowe bony
   b. Urzędniczka wzruszyła ramionami i odesłała go z powrotem
   c. W okienkach od 3 to 8
   d. Zajął miejsce w dwóch kolejkach
   e. Krążył przez półtorej godziny
   f. Zaczęli się rozpoznawać i pozdrawiać uśmiechami
   g. Przyprawia klientów PKO o zawrót głowy
   h. Prosi o zawieszenie informujących tabliczek.

Packet 28, No. 11

7. a. Tak, sklepy przemysłowe są otwarte normalnie
   b. Punkty usługowe też są otwarte normalnie
   c. Tylko połowa
   d. Chleb można kupić do pierwszej po południu
   e. Tylko do pierwszej po południu
   f. Przez dziesięć godzin
   g. Od jedenastej rano
   h. Nie, kioski "Ruchu" będą zamknięte po trzeciej po południu.

Packet 28, No. 12

6. a. Przed miesiącem
   b. Rozważnie i z duszą na ramieniu
   c. 0 20 zł
   d. 0 50 procent
   e. Nie, zapasy są na wyczerpaniu
   f. Tak, to bardzo drogo
   g. 15 zł
   h. Nie, wzrost cen nie będzie rekompensowany wyższym standartem.

Packet 28, No. 13

1. diminutives
2. a. księga, b. książka, c. książeczka
3. każdego+Gen.
   co+Nom.
4. a. ma, me
   b. twa, twe
   c. swa, swe
5. -ek
6. -sia
7. na+Acc.
8. -enie, also: -cie, -nie
9. before
10. cannot

Packet 28, No. 13 (cont.)

11. z+Gen.
12. professions
13. question words
14. -owy
15. zadzwonić
16. Powszechna Kasa Oszczędności
17. railroad and queue
18. a. rzeźnik
    b. piekarnia
    c. nabiał
19. with fear and trepidation.

UNIT TWENTY-NINE

Student-Instructor Checklist UNIT 29

Name: _____

	Answer questions in Packet 29, No. 1
	Answer questions in Packet 29, No. 2
	Answer questions in Packet 29, No. 3
	Tell short stories in Packet 29, No. 5
	Answer questions in Packet 29, No. 4
	Answer questions in Packet 29, No. 7
	Answer questions in Packet 29, No. 8
	Answer questions in Packet 29, No. 9
	Answer questions in Packet 29, No. 10

Unit 29 Pretest

Unit 29 Test

Written:		Grade
Oral:		

Student Signature: _____

Instructor Signature: _____

Date: _____

Main Objectives of Unit Twenty-Nine

Unit Twenty-Nine introduces new topics in economy and trade. It consists of three readings, an additional reading, and articles from the press about the economy and marketing. It is accompanied by grammar explanations and exercises, and also contains a student-instructor checklist, an activity schedule, and answer keys.

After completing Unit Twenty-Nine you will be able to:

Vocabulary:	-understand and use some basic terms in economy and marketing -learn some basic terms in political science -use vocabulary for everyday buying
Grammar Concepts:	-further your use of passive participles -learn frequentative forms of verbs -make some adjectival nouns -expand your usage of weights and measures
Speaking and Listening:	-freely converse in a store -buy food -compose several short stories -talk about economy
Reading:	-read about economy and marketing -read about buying and selling -read about the Polish economic system

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary
	1. Read vocabulary in Packet 29, Nos. 1, 2 and 3. You will have to learn the vocabulary provided after each reading in the Packet in order to understand some new expressions.
	2. As the vocabularies provided with the readings are not complete, i.e., they do not list every new word, you will have to use your dictionary. Polish-English and English-Polish dictionaries are available at the Learning Center.
	*3. Listen to the vocabulary on Pol 06 Tape 04A. The vocabulary will be read immediately following each new reading in the Packet, and will be marked Part I, Part II, and Part III respectively. It will be read twice, once without pauses and once with pauses for you to repeat after the speaker. The new vocabulary after each reading is marked C. in your Packet.
	4. Optional: make and use flashcards. They are available at the Learning Center but you may want to have your own set.
	B. Reading I
	1. Read Reading I in Packet 29, No. 1 A *Sprawunki: W Warsie*.
	*2. Listen to the story on Pol 06 Tape 04A Part IA. The story will be read twice: once at a normal speed, and the second time with pauses for you to repeat after the speaker. Try to imitate his pronunciation as closely as you can. Listen to the reading at least twice: once with and once without the text, to sharpen your listening abilities.
	3. Do exercises 1, 2 and 3 in Packet 29, No. 1, Part B (Exercises). See Answer Key.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	*4. Listen to exercises 4, 5 and 6 in the Packet on Pol 06 Tape 04B. First do the exercises orally and then write down the answers on the lines provided. A cue word and a model response will be given.
	C. Grammar
	1. Study section C (Grammar) in Packet 29, No. 1. It contains six grammar problems, each of which is related to the reading. Compare the grammar explanations with their original usage in the text.
	D. Conversation: Rozmawiajmy I
	1. Read Packet 29, No. 1 D *Rozmawiajmy I* printed just underneath the reading.
	2. For new vocabulary check section C.b. on the page opposite the reading. Look up new words in your dictionary.
	*3. Listen to the questions on Pol 06 Tape 04A Part IB read after the vocabulary. Listen to the second reading at least twice, with and without the text.
	4. Answer questions in section 3.
	5. Read questions in set b. of *Rozmawiajmy I*. Mentally formulate brief answers.
	*6. Rewind the tape following the instructions in the Packet and answer questions in set b.
	7. Write down your answers to questions in section 6.
	*8. Go to an instructor and have him check your work.
	E. Reading II and Conversation Rozmawiajmy II
	1. Read Reading II in Packet 29, No. 2 *Sprawunki: Wędliny*.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I:
	a. check the vocabulary
	*b. listen to the story on Pol 06 Tape 04A Part IIA
	c. do exercises 1, 2 and 3 in the Packet. See Answer Key
	*d. listen to and do exercises 4, 5 and 6 on Pol 06 Tape 04B
	e. study section C (Grammar) and apply it to the reading
	*f. do section D *Rozmawiajmy II* in Packet 29, No. 2 the same way you did Rozmawiajmy I above
	*g. go to an instructor and have him check your work.
	F. Reading III and Conversation Rozmawiajmy III
	1. Read Reading III in Packet 29, No. 3 *Sprawunki: W sklepie warzywnym.*
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I and Reading II above:
	a. check the vocabulary
	*b. listen to the story on Pol 06 Tape 04A Part IIIA
	c. do exercises 1, 2 and 3 in the Packet. See Answer Key
	*d. listen to and do exercises 4, 5 and 6 on Pol 06 Tape 04B
	e. read grammar section C and apply it to the reading

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	*f. do section D *Rozmawiajmy III* in the same manner you worked on *Rozmawiajmy I* and *II* above
	*g. go to an instructor and have him check your work.
	G. Additional Reading
	1. Read Additional Reading in Packet 29, No. 4.
	*2. Listen to it read on Pol 06 Tape 04A just after the vocabulary.
	3. Read section 2 (Vocabulary and Explanations) in the Packet. Apply it to the text of the reading.
	4. Using your dictionary do exercises in the Packet. See Answer Key. Remember there is no translation of the story provided in the Packet - you have to rely on your own understanding of the text.
	*5. Go to an instructor and have him check your work.
	H. Oral Exercises
	1. Do oral exercises in Packet 29, No. 5. Make up your four little stories based on the sequence of drawings.
	*2. Go to an instructor and orally tell him your stories.
	I. Culture
	1. Read Cultural Note: Polish Humor in Packet 29, No. 6. For your own satisfaction translate Lec's aphorism at the end of the note.
	2. Look at the drawing by Topolski on the opposite page as a fine example of Polish humor in visual arts.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	J. Reading Skills/Newspapers
	1. Read Packet 29, No. 7. First read the newspaper article, then using your dictionary and the grammar explanations in the Packet, translate it for yourself.
	2. Answer questions in section 6 in the Packet. See Answer Key.
	*3. Go to an instructor and have him check your work.
	4. Read Packet 29, No. 8. First read the introductory note, then the text of the article. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*5. Go to an instructor and have him check your work.
	6. Read Packet 29, No. 9. First read the introductory note, then the article. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*7. Go to an instructor and have him check your work.
	8. Read Packet 29, No. 10. First read the introductory note, then the article. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*9. Go to an instructor and have him check your work.
	K. Self-test
	1. Take the Self-test in Packet 29, No. 11. See Answer Key.
	*L. Take Unit 29 Pretest. Have it checked by an instructor. Go over your mistakes. If you score 80% on this pass-fail test, you may go to:

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	*M. Take Unit 29 Test. Have it checked by an instructor. A Polish Proverb: Nie od razu Kraków zbudowano Rome was not built in one day

A. Reading I

1. Read the following story using the vocabulary given on the opposite page and your dictionary.

A. SPRAWUNKI: W WARSIE

W Polsce jest coraz więcej wielkich domów towarowych, urządzonych podobnie jak gigantyczne amerykańskie magazyny.
W Warszawie bardzo popularne są trzy takie domy: dla pań - Sawa, dla panów - Wars, a dla młodzieży - Junior.
Właśnie jesteśmy w Warsie.
Po południu panuje tu ogromny ruch.
Wiele osób przychodzi tylko pooglądać wystawiane towary.
W równych rzędach leżą na półkach koszule i swetry, poukładane według wzrostu koientów:
od półtora metra do metra dziewięćdziesiąt.
Między stoiskami można się swobodnie poruszać, oglądać i samodzielnie wybierać towary.
Taki typ sprzedaży nosi nazwę "preselekcyjnej."

B. ROZMAWIAJMY!

a. Jak urządzone są polskie domy towarowe?
Czy możesz wymienić nazwę dwóch popularnych domów odzieżowych?
Dlaczego tam panuje ogromny ruch?
Jak podawane są rozmiary koszul i ubrań w Polsce?
Czy dwumetrowy Amerykanin znalazłby tu odpowiednie dla siebie ubranie?
Czy w Warsie wolno oglądać i wybierać towar bez pomocy ekspedienta?
Co to jest sprzedaż preselekcyjna?

b. Czy Wars jest podobny do domów towarowych w naszym mieście?
Czy może widzi pan jakieś szczególine różnice?
Które z amerykańskich domów najbardziej lubisz i dlaczego?
Czy korzysta pan z jednego czy wielu sklepów odzieżowych?
Czy one też prowadzą sprzedaż preselekcyjną?
Które domy towarowe uważane są tu za drogie, a które za tanie?
Co najbardziej przyciągą klienta: duży wybór, jakość czy cena?
Czy Amerykanki lubia wyprzedaże czyli tak zw. towary z przeceny?
Czy często chodzą one do sklepu bez celu, aby tylko popatrzeć?
Czy na ogół wychodzą one potem z pustymi rękami?

C. VOCABULARY

a. dom towarowy - department store
urządzony - arranged, organized
podobnie jak - similar to
magazyn - store
młodzież - youth, young people, teenagers
ruch - traffic, movement
pooglądać - to look at (perf.)
wystawiany - displayed
rząd - row
poukładany - placed, piled, arranged
według - according to
rozmiar - measurement, size
obliczany - measured, calculated
marynarka - jacket
spodnie - trousers, pants
wzrost - height, size
stoisko - stand (with goods)
swobodnie - freely
samodzielnie - by oneself, unaided, independently

b. odzieżowy - adj. clothing
wisi - hangs, is suspended wisieć, imp.
podawany - given, presented
ubranie - suit
odpowiedni - well fitted, right, proper
przyciąga - attracts, draws przyciągać, imp.
jakość - quality
wyprzedaż - reduction of price
pusty - empty

2. Listen to the story *Sprawunki: W Warsie* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 04A Part IA.

3. The story will be read twice. The first time it will be read without pauses, the second time there will be a pause after each phrase or sentence for you to repeat. Try to imitate the speaker closely. You should listen to the second reading at least twice, once with the text and once without it.

4. Listen to the vocabulary which immediately follows the second reading. The speaker will read each word or phrase twice, pausing after each one. During the pauses, repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading I

1. Put the following words into the Genitive case after the preposition "według".

   Model: rozmiar - według rozmiaru
   według rozmiarów

   a. wzrost _____

   b. waga _____

   c. gwiazda _____

   d. księżyc _____

   e. cena _____

   f. jakość _____

2. Change personal pronouns into the Genitive.

   Model: on - według niego

   a. ona _____

   b. oni _____

   c. my _____

   d. wy _____

   e. ja _____

   f. ty _____

3. Translate the following sentences.

   a. Często przychodzę do sklepu, aby pooglądać wystawiane towary.

   _____

   b. I heard that at Lazarus jeans are on sale.

   _____

   c. The quality of those jackets is rather low.

   _____

See Answer Key.

The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 04B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

4. Cue: rozmiar, posortowany

   Response a: posortowany według rozmiaru
   Response b: posortowane według rozmiarów

   a. waga, poustawiany

   _____

   b. wzrost, poukładany

   _____

   c. gwiazda, narysowany

   _____

   d. księżyc, narysowany

   _____

e. jakość, posortowany

_____

f. cena, poukładany

_____

5. Cue: on, zła książka Response: według niego, książka jest zła

a. ja, emocjonujący film

_____

b. ona, imponujący sukces

_____

c. one, brzydki materiał

_____

d. wy, zbyt długie ogłoszenie

_____

e. ty, ten nieznany malarz

_____

f. my, znana skłonność

_____

6. Cue: 1 m 90 cm Response: metr dziewięćdziesiąt

a. 50 cm

_____

b. 150 cm

_____

c. od 1 m do 2, 5 m

d. od 75 cm do 4 m

e. 1, 5 m bez 5 cm

f. 1 m 76 cm

C. Grammar

1. The Passive Participle.

In Swan 20 C (Gramatyka) and in Unit 18, Packet 21, No. 5 you have been introduced to the Passive Voice, a construction whereby an original direct object becomes the subject of a sentence. You have also learned how to form passive participles by dropping the infinitive ending of the verb and adding *-n-* or *-t-* (depending on the conjugation) plus an adjectival ending.

napisać - napisany
nauczyć - nauczony
wypić - wypity
zepsuć - zepsuty, etc.

In your reading you have a number of such Passive Participles:

urządzony
wystawiany
poukładany
obliczany
posortowany
podawany

Notice that although these Participles are made from verbs with perfectivizing prefixes such as *u-*, *wy-*, *po-*, and *o-*, the verbs are not necessarily perfective. Passive Participles can be made from perfective and imperfective verbs:

urządzać (imp.) - urządzany
urządzić (perf.) - urządzony
wystawiać (imp.) - wystawiany
wystawić (perf.) - wystawiony, etc.

When a Passive Participle is made from an imperfective verb it has the meaning of "being made," when it is made from a Perfective verb it has a meaning of "made" (in the past or future):

wystawa urządzana w muzeum - an exhibit being held in a museum
wystawa urządzona w muzeum - an exhibit held in a museum

2. *Po-* as a prefix of limited duration.

Studying verbs of motion in Unit 24, Packet 23, No. 6 you have learned that the prefix *po-* can play a dual role: it can also make a verb perfective (*iść - pójść*) or indicate a limited duration of the activity (*chodzić - pochodzić*). The latter meaning is quite frequent; *po-* can be added to almost any imperfective verbs. In your reading you have

wiele osób przychodzi tylko pooglądać wystawiane towary

(many people come just to have a look at the goods displayed.)

To make the notion of either temporariness or a short duration such verbs are often accompanied by such qualifiers as *tylko, trochę, przez chwilę,* etc.

3. Collective noun *młodzież.*

Młodzież is a collective noun of feminine gender denoting young people, without distinction of sex. It should not be confused with another feminine noun, *młodość*, meaning youth (as opposed to oldage). Compare:

polska młodzież jest zdrowa - Polish youngsters are healthy.

młodość jest piękna - youth is beautiful.

tu nie ma młodzieży - there are no young people here

on nie miał młodości - he had no youth.

Thus the title of Joseph Conrad's famous novel Youth, a story of youthful experience, has been correctly translated into Polish as Młodość.

4. *Nazwa* vs. *nazwisko.*

There is a strong distinction in Polish between these two terms: *nazwisko* means last name only, while *nazwa* means a name of an animal, object, institution, etc. But both form the same verb *nazywać* (*nazywać się*) without making any distinction. Thus you say:

Moje nazwisko jest Karpiński - Nazywam się Karpiński

Centrum to jest nazwa sklepu - Sklep nazywa się Centrum

Imię (the first name only) can never be used for non-human, such as animals, objects, etc. with one exception, when something is named after something else:

Szkoła imienia 3-go maja
Fabryka imienia Konstytucji

5. *Wars, Sawa* and *Junior.*

Three major stores in Warsaw's "Centrum" shopping center bear different names each: the men's store is *Wars,* women's apparel is *Sawa,* and clothing for young people is *Junior.*

According to an ancient legend the first inhabitants of that bend of the river Wisła where the Polish capital is located now were a man, Wars and a woman, Sawa. Their combined names allegedly gave the name to the settlement and eventually the city to be.

Wars + Sawa = Warszawa

Needless to say, such names do not exist in Polish, but the legend is nice nevertheless, or, as the Italians say *se non è vero, e ben trovato* - even if it is not true it sounds nice. Incidentally, there is no other linguistic explanation for the name Warszawa so people believe the legend.

The name given to the third store in "Centrum" is, of course, much more modern and more prosaic too, but one should remember that as a word recently adapted into Polish it has also adapted its pronunciation - it reads like any other Polish word beginning with a *j*.

6. *Z pustymi rękami.*

This phrase is easily recognized as a copy of the English "empty handed."

Wyszedłem z pustymi rękami ze sklepu

Dlaczego on przyszedł z pustymi rękami?

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space.) Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 04 A, Part III b just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Jak się nazywają trzy popularne domy towarowe w Warszwie?

   _____

   b. Czy w domu towarowym wolno oglądać towar bez pomocy ekspedienta?

   _____

   c. Jak się nazywa taki typ sprzedaży?

   _____

4. Read the questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about shopping in the U.S.

5. Now rewind the tape to the beginning of Part IB and in the pauses provided, try to answer the questions in set b. about shopping in the U.S.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Gdzie najczęsciej kupujesz odzież?

   _____

b. Jak się nazywa największy dom towarowy w tym mieście?

_____

c. Czy w Ameryce często są organizowane wyprzedaże?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, exercises and questions. Have him check your work in Part B Exercises and Part D (Rozmawiajmy), Nos. 3 and 6 above.

A. Reading II

1. Read the following story using the vocabulary on the opposite page and your dictionary.

A. SPRAWUNKI: WĘDLINY

W sklepach wędliniarskich często bywa tłok.
Polacy kupują dużo mięsa i kiełbas.
- Czy jest kiełbasa szynkowa?
- Jest wieprzowa, ile zważyć?
- Ćwierć kilo, tylko proszę cienko pokroić.
- Co jeszcze?
- 20 dkg pasztetowej, pół kilo kabanosów i ćwierć boczku.
- Kabanosów nie ma, zabrakło.
- Wobec tego niech Pani mi da 4 serdelki i ćwierć salcesonu.

Nie, nie ten kawałek. Tamten. Dziękuję.
- Czy to wszystko? To proszę zapłacić w kasie.
- Niech mi Pani tylko porządnie zapakuje w podwójny papier, moja droga.

B. ROZMAWIAJMY!

Czy ekspedientki mają w tym sklepie dużo roboty?
Czy ludzie stoją w kolejkach?
Czego klient nie znalazł w wedliniarni?
Ile rodzajów wędlin klientka kupiła i ile każdego?
O co na końcu poprosił ten pan sprzedawczynię?
Czy w Ameryce porządne opakowanie jest sprawą oczywista, która nie wymaga proszenia?
Gdzie w Stanach kupuje się wędliny, czy też w specjalnych sklepach?
Jakie wękliny pan lubi?
Gdzie państwo tu kupują wędliny?
Czy w Ameryce robi się kabanosy?
Czy salceson jest tu znany?
Do czego państwo używają boczku?
Czy jedli państwo holską kiełbaeę?
Czy próbowali państwo importowanej do Stanów polskiej szynki?
Czy pan lubi, aby wędlina była cienko krojona?

C. VOCABULARY

a. sklep wędliniarski - store that sells cold cuts and cured meats
kiełbasa - sausage
bywa - is (often), it happens (bywać, imp.)
szynkowa - (adj.) ham
wieprzowa - (adj.) pork
zważyć - to weigh (perf.)
cienko - thinly
pokroić - to cut (perf.)
pasztetowa - liverwurst
kabanos - thin dry smoked pork sausage
boczek - bacon
zabrakło - (we) ran short, (we're) out of it (zabraknąć, perf.)
serdelek - like a hot dog
salceson - headcheese
kawałek - piece
niech mi pani zapakuje - please wrap it for me (zapakować, perf.)
podwójny - double

b. expedientka - shop-girl, saleswoman
kasa - cashier
rodzaj - kind, sort, type
oczywisty - matter of course
wymaga - demand, require (wymagać, imp.)
proszenie - asking, request

2. Listen to the story *Sprawunki: Wędliny* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 04 A Part II A.

3. The story will be read twice. The first time it will be read without pauses, the second time there will be a pause after each phrase or sentence for you to repeat. Try to imitate the speaker closely. You should listen to the second reading at least twice, once with the text and once without it.

4. Listen to the vocabulary which immediately follows the second reading. The speaker will read each word or phrase twice, pausing after each one. During the pauses, repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading II

1. Put the following expressions in the Imperative.

Model: wstydzić się - nie wstydź się

a. bać się _____

b. śpieszyć się _____

c. cieszyć się _____

d. śmiać się _____

e. martwić się _____

f. dziwić się _____

2. Form imperative sentences from the words given.

a. Pan/iść, /dom/do

_____

b. Pani/przestać, /płakać

_____

c. Józek/śmiać się, /nie

_____

d. Ty/wstać

_____

e. Ty/zostawić, /ja/sam

_____

f. Wy/skończyć, /pracować

_____

3. Translate the following sentences.

   a. Unfortunately we're out of liverwurst.

   _____

   b. Could you wrap this piece of meat for me, please?

   _____

   c. Uprzejmość ekspedientów w sklepach jest sprawą oczywistą.

   _____

The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 04B. Listen to them and answer the, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be provided.

4. Cue: dużo czytać Response a: czytaj dużo!
   Response b: trzeba dużo czytać

   a. pisać uważnie

   _____

   b. szybciej jechać

   _____

   c. więcej jeść

   _____

   d. mniej pić

   _____

   e. uprawiać sport

   _____

f. oglądać telewizję

_____

5. Cue: dużo czytać Response a: Proszę dużo czytać!
Response b: Niech Państwo dużo czytają!

a. chodzić na zajęcia

_____

b. często rozmawiać

_____

c. pisać listy

_____

d. oglądać wystawy malarstwa

_____

e. mówić ciszej

_____

f. mówić głośniej

_____

6. Cue: chodzić Response a: chodźmy
Response b: chodźcie

a. pisać

_____

b. śpiewać głośniej

_____

c. mówić wyraźnie

_____

d. przeprosić

_____

e. podziękować

_____

f. wypić

_____

C. Grammar

1. Frequentative Verbs.

Many Polish verbs, in addition to their regular imperfective aspects, form so-called frequentative forms to indicate a repeated, frequently or occasionally occurring action, a form roughly corresponding to the English "use, used to." In your reading you have already encountered such a form in the very first sentence.

W sklepach wędliniarskich często bywa tłok

rather than normally expected *często jest tłok*. Such forms, wherever they occur, usually insert an infix *-ywa-* or *-iwa-* between the stem of the verb and its suffix. Compare:

Często czytałem książki	- I read books often
Często czytywałem książki	- I used to read books often
Byłem w teatrze	- I was in a theatre
Bywałem w teatrze	- I used to go to the theatre
Słuchaliśmy radia	- We listened to the radio
Słuchiwaliśmy radia	- We used to listen to the radio (once in a while)
Czy mieliście gości?	- Did you have guests?
Czy miewaliście gości?	- Did you use to have guests (occasionally)

Frequentative forms occur with verbs which can render repeated actions but there are exceptions to that rule - there are many verbs with which frequentative forms are never made. When in doubt consult your dictionary.

2. *tłok* vs. *tłum*.

While *tłum* refers to a crowd of people, *tłok* indicates a situation in which people are crowded. Thus you may say

na ulicy był tłum (ludzi) - there was a crowd in the street

w sklepie był tłok - people were crowded in the store

There is also a verb made of tłok -*tłoczyć się*- to push (in the crowd), and an adverb -*tłoczno*- crowded.

Studenci tłoczyli się na plaży - Students were crowding on the beach

Było tam bardzo tłoczno - It was very crowded there

3. Metric measures and weights.

a. As you remember from Swan 16 C (W sklepie spożywczym) food is weighed on metric scales with units in kilograms, decagrams, and grams. In colloquial Polish these units are normally referred to in an abbreviated form:

kilogram - kilo

dekagram - deko

gram - gram

Only the full names are declined. Thus you have

jedno kilo, dwa kilo, pięć kilo

but

jeden kilogram, dwa kilogramy, pięć kilogramów

and

jedno deko, dwa deka, pięć deka

but

jeden dekagram, dwa dekagramy, pięć dekagramów.

While *deko* in common use has acquired the declension of a masculine gender (*pół deka* but *pięć deka* rather than expected "deków"), *kilo* retains its neuter form (*pół kilo*) and only occasionally, in sub-standard speech one can hear the form *pół kila*.

A quarter of whatever unit, *ćwierć* is frequently used.

b. In Reading I (Sprawunki: W Warsie) you learned about sizes measured in meters and centimeters - *metry i centymetry*. Like weights these linear measurements are decimal but decimeters - *decymetry* - are not used very often.

Marynarka dla mężczyzny metr osiemdziesiąt - a sportcoat for a man 1 m 80 cm tall

Płaszcz na kobietę metr sześćdziesiąt pięć - a coat for a woman 1 m 65 cm tall.

More frequently though sizes given in unit numbers (*dziesiątka, dwunastka,* etc.) are used in department stores.

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 04A, Part III B just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answers, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Czy ekspedientki w sklepach wędliniarskich mają dużo pracy?

   _____

   b. Gdzie się płaci za zakupione wędliny?

   _____

   c. W co została zapakowana wędlina?

   _____

4. Read the questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about shopping in the U.S.

5. Now rewind the tape to the beginning of Part II B and in the pauses provided, try to answer the questions in set b. about shopping in the U.S.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Jakie wędliny najbardziej lubisz?

   _____

b. Czy jedliście kiedyś polską kiełbasę robioną w Ameryce?

_____

c. Z czym najczęściej jadasz sandwicze?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises and the questions. Have him check your work in Part B (Exercises) and Part D (Rozmawiajmy), Nos. 3 and 6 above.

A. Reading III

1. Read the following story using the vocabulary on the opposite page and your dictionary.

A. SPRAWUNKI: W SKLEPIE WARZYWNYM

W lecie jest dużo warzyw i owoców.
Dlatego są tanie.
Kilogram pomidorów, jabłek czy gruszek kosztuje parę złotych.
Często prowadzi się sprzedaż na stoiskach przed sklepem.
- Co dla pani?
- Proszę główkę kapusty włoskiej.
Niedużą, do kilograma, ale twardą.
- Może sobie pani wybierze.
- A co dla pana?
- Proszę kilogram pomidorów, pół kilo jabłek, sałatę i dwa pory.
Aha, jeszcze wezmę włoszczyznę i trzy kilo ziemniaków.
- Płaci pan 36zł 40gr.
Niech pan jutro zajrzy, powinny być pierwsze śliwki.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Co tam można kupić oprócz warzyw?
Kiedy w Polsce owoce są najtańsze?
Jakiej kapusty życzy sobie ta pani?
Kto wybiera dla niej odpowiednią główkę?
Jakie jarzyny i owoce kupuje klient?
Za ile?
Dlaczego sprzedawczyni zachęca go by wpadł następnego dnia?
Czy na tym stoisku jest duży wybór?

b. Gdzie w Ameryce kupuje się jarzyny i owoce, czy na podobnych stoiskach?
Czy świeże jarzyny i owoce można dostać o każdej porze roku?
W którym miesiącu są one najtańsze?
Czy w Stanach klient normalnie sam je sobie wybiera?
Czy to prawda, że Amerykanie nawet w sezonie jedzą więcej jarzyn mrożonych i z puszek niż świeżych? A jak jest u państwa?
Czy świeże owoce i jarzyny są droższe od mrożonych czy w puszkach?
Jakie jarzyny jada się najczęściej u państwa w domu?
Jakie owoce najbardziej lubią dzieci?
Czy w naszym mieście można w lecie dostać świeże maliny?

C. VOCABULARY

a. warzywny - (adj.) vegetable
warzywa - (pl.) vegetables
pomidor - tomato
gruszka - pear
sprzedaż - sale
stoisko - stand
kapusta włoska - savoy cabbage
twarda - hard
wybierze - will select, choose (wybrać, perf.)
sałata - lettuce
por - leek
włoszczyzna - soup greens
ziemniak - potato
niech pan jutro zajrzy - drop by tomorrow (zajrzeć, perf.)
śliwka - plum

b. jarzyna - vegetable
sprzedawczyni - shop attendant, saleswoman
wybór - selection
świeży - fresh
mrożony - frozen
malina - raspberry

2. Listen to the story *Sprawunki: W sklepie Warzywnym* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 04 A Part III A.

3. The story will be read twice. The first time it will be read without pauses, the second time there will be a pause after each phrase or sentence for you to repeat. Try to imitate the speaker closely. You should listen to the second reading at least twice, once with the text and once without it.

4. Listen to the vocabulary which immediately follows the second reading. The speaker will read each word or phrase twice, pausing after each one. During the pauses, repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading III

1. Ask the shopkeeper to give you the following things.

   Model: kilogram, pomidory - poproszą kilogram pomidorów

   a. główka kapusty

   _____

   b. sałata

   _____

   c. pół kilo, jabłka

   _____

   d. włoszczyzna

   _____

   e. ta czarna marynarka

   _____

   f. kilogram, kabanosy

   _____

2. Change the imperative sentences into statements.

   Model: Niech się pan nie dziwi! - Nie powinien się pan dziwić

   a. Nie śmiej się!

   _____

   b. Nie wchodź tu!

   _____

c. Nie jedźcie tam!

_____

d. Nie czytaj po ciemku!

_____

e. Przeprośmy go!

_____

f. Pojedźmy tam!

_____

3. Translate the following sentences.

a. Poproszę niedużą główkę kapusty włoskiej.

_____

b. Apples are my favorite fruit.

_____

c. I'll choose the tomatoes myself.

_____

The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 04B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

4. Cue: pomidory Response a: nie ma pomidorów
Response b: kupujcie pomidory

a. kapusta _____

b. śliwki _____

c. chleb _____

d. mleko _____

e. kabanosy _____

f. włoszczyzna _____

5. Cue: śmiać się Response a: śmiejmy się
Response b: powinniśmy się śmiać

a. płakać _____

b. iść _____

c. jechać _____

d. powołać _____

e. kochać _____

f. kłócić się _____

6. Cue: ja Response a: co dla mnie?
Response b: co będzie ze mną?

a. ona _____

b. my _____

c. wy _____

d. oni _____

e. ten mężczyzna _____

f. ci ludzie _____

C. Grammar

1. Expressions of approximate quantity and pairs.

When there is no exact quantity mentioned the Polish speakers use several expressions of an approximate quantity such as

trochę, kilka, parę

which correspond to the English "some, a few," From among these *parę* deserves an explanation in order to distinguish between it and *para*, a word to which it is closely related.

Para is a couple, or two of a kind; *parę* means two or more, a few, and is always used with the Genitive case. Compare:

Znam dobrze tę parę - I know this couple well

Zapłacił parę złotych - He paid a few złotys.

It should be noted that *para* is also used with reference to nouns denoting a pair, such as trousers, shoes, etc.

Kupiła dwie pary butów - She bought two pairs of shoes

To ładna para spodni - This is a nice pair of trousers

Finally neither form must be confused with *para* - steam, as it happened in the English translation of a famous poem "Campo di Fiori" by Czesław Miłosz in which a scene at a merry-go-round, reading

i wzlatywały pary - the couples flew high

has been translated as "vapors freely rose". Avoid such pitfalls!

2. More verbs of "dropping by."

Studying Verbs of Motion in Unit 22 (Packet 22, No. 8) you have encountered, among other forms, verbs prefixed with *za-* indicating a limited duration of stay, *zajść, zajechać, zachodzić, zajeżdżać*, etc. In colloquial Polish such short visits are also expressed with two different words

zajrzeć and *wpaść*.

Zajrzeć, literally meaning "to peep in", and *wpaść*, literally "to fall in" are both used in the sense of "dropping in" for a short moment although they can

both be used in their imperfective (repeated action) and perfective (just one) aspects.

Zosia zawsze do nas zagląda - Zofia always drops in on us.

Zajrzał tylko do sklepu - He stopped at a store for just a moment.

Wpadaj często - Do drop by frequently.

Wpadnę tam jutro - Tomorrow I will drop by there.

3. Canned and frozen foods.

The Polish food industry, like food industries elsewhere, makes all sorts of ready-to-eat foods available in the stores. They are called:

z puszki - canned (lit.: from a can)

mrożonki - frozen foods.

The term used for canned goods, *konserwy*, has in recent times become restricted to indicate mostly canned meats and fish. Homemade vegetable and fruit preserves are called *weki*, a term which actually refers to the brand name of glass jars made especially for vacuum preparation and storage of such preserves.

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 04A, Part IIIB just after the the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Proszę wymienić, co można kupić w sklepie warzywnym.

   _____

   b. Kiedy owoce są najtańsze w Polsce?

   _____

   c. Co kupił klient?

   _____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about shopping in the U.S.

5. Now rewind the tape to the beginning of Part III B and in the pauses provided try to answer questions in set b. about shopping in the U.S.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Jakie owoce najbardziej lubisz?

   _____

b. Jakie jarzyny jadasz najczęściej?

_____

c. W którym miesiącu są najtańsze śliwki?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises and the questions. Have him check your work in Part B (Exercises) and Part D (Rozmawiajmy), Nos. 3 and 6 above.

Additional Reading

Stefan Wiechecki (Wiech)

MUSZLA

Z opakowaniem jest na ogół lepiej. Cóż, kiedy są artykuły, których mimo najlepszych chęci sprzedawców nie da się opakować. Na przykład taka muszla. Oczywiście, nie mam tu na myśli muszli morskiej, służącej do ozdoby mieszkania, ale zwykłą muszlę, tak zwaną toaletową. Niby nic takiego - piękny, biały fajansowy przedmiot o aerodynamicznych, można powiedzieć, kształtach, u dołu zwężony, zakończony z jednej strony kolankiem, a z drugiej pięknie politurowaną deseczką - a razem sprawuneczek dość krępujący. I opakować się nie da. Oczywiście nie kupuje się go co dzień, ale czasem trzeba. Właśnie niedawno znalazłem się w takiej sytuacji. Starą naszą muszlę rozsadziła nam jeszcze podczas powstania hitlerowska „krowa". Muszla służyła dalej wiernie mimo poważnych pęknięć i nagle rozpadła się w drobny mak. Trzeba było kupić nową. Sporo było z tym bieganiny, ale wreszcie znalazłem muszlę marzenie. Szybko dokonałem transakcji, ekspedient wręczył mi nabytek z czarującym uśmiechem i tu się zaczęła tak zwana gehenna.

Wyszedłem z muszlą na ulicę i wszcząłem poszukiwania taksówki. Ale zatrzymani kierowcy odwracali się ode mnie z niesmakiem i pogardą. Wreszcie wybawił mnie z kłopotu jakiś życzliwy obywatel, który za skromne honorarium zaofiarował się odnieść mi muszlę do domu. Muszla taka oprócz budzącego zainteresowanie przechodniów kształtu ma to do siebie, że właściwie nie bardzo wiadomo, jak ją nieść. Mój wybawca umieścił ją sobie najpierw na prawym ramieniu, potem na lewym, ale widocznie było mu bardzo niewygodnie ulokował ją sobie na głowie w kształcie jak gdyby ogromnego starorzymskiego hełmu. Ruszyliśmy w drogę; ja szedłem pierwszy, obywatel w hełmie podążał mym śladem. Weszliśmy w Aleje Jerozolimskie i nagle przed „Kopciuszkiem" zaczepił mnie przyjaciel, straszny gaduła. Chwycił mnie za guzik jesionki i począł opowiadać jakąś zawiłą historię. Człowiek w muszli stanął wiernie za mną. Nie było przechodnia, który nie interesowałby się moim sprawunkiem. Niektórzy podchodzili nawet, pukali fachowo w nabytek zgiętym palcem i pytali mego adiutanta:

--Gdzie pan dostał muszlę, ile pan dał?

--To nie moja muszla, tylko tego pana - odpowiadał z głębi muszli, jak z jaskini, ustokrotniony echem, lekko przepity bas. Jednocześnie wyciągnięta ręka wskazywała moją osobę.

Kiedy zebrał się spory tłum, wyrwałem się wreszcie znajomemu, zostawiając w jego ręce guzik. Ścigani pełnymi zazdrości spojrzeniami, dotarliśmy wreszcie do przystanku i wsiedliśmy w tramwaj. Tu muszla budziła nie mniejszą sensację, a nawet szczerą wesołość. Ponieważ kolanko zahaczało ustawicznie o rzemień od dzwonka i zatrzymywało bądź też uruchamiało tramwaj w nieodpowiednich momentach, mój pomocnik zmuszony był zdjąć sobie muszlę z głowy i trzymać ją przed sobą. Jechaliśmy czas jakiś w milczeniu, kiedy nagle mój towarzysz poczerwieniał, a następnie przybladł i szepnął mi nerwowo:

--Trzymaj pan towar!

--Dlaczego?

--Bo spodnie mnie lecą, sprzączka mnie pękła od tej cholernej muszli - i mimo mego oporu wręczył mi fajansowy ciężar. Ugiąłem się lekko, a on tymczasem nerwowo chwytał pod paltem uciekające części garderoby. Kiedy uporządkował jako tako swe sprawy, rzekł krótko:

--Dalej nie jede, wysiadam - nie tylko sprzączka, ale wszystkie guziki mnie odlecieli - i wysiadł.

Zostałem sam na sam z muszlą.

Co się dalej działo, trudno opisać. Na wszystkich przystankach, jakby się umówili, wsiadali sami znajomi i to tacy, których nie widziałem od szeregu lat. Gdy wreszcie zastała mnie z muszlą w drżących rękach pewna urocza kobieta, w której się po cichu podkochiwałem, postawiłem sprawunek na ziemi i odsunąłem się od niego jak najdalem. Ale współpasażerowie wyśledzili mnie natychmiast i zewsząd rozległy się wołania:

--Panie szanowny, zabierz pan ten tron, wszyscy się o niego przewracają. --Zrezygnowany zbliżyłem się znowu do muszli. Wtedy zabrał głos konduktor:

--Co pan dwa miejsca zajmujesz, usiądź pan na swoim towarze, to będzie luźniej.

Półprzytomny usiadłem. I wtenczas wsiadła do tramwaju wycieczka z prowincji. Przewodnik spojrzał na mnie pełnym zachwytu i dumy wzrokiem i powiedział ze wzruszeniem:

--I zwróćcie uwagę, obywatele, jakie to wygody instaluje się już w tramwajach naszej stolicy. Nie ma co prawda jeszcze naokoło tego odpowiedniej kabinki, ale będzie - nie od razu Kraków zbudowano.

Wyskoczyłem w biegu.

Śmiech śmiechem (1976)

1. Read the story "Muszla" by Stefan Wieckecki, Warsaw's favorite satirical author who also made the local slang his trademark, Use your dictionary and the vocabulary given below for special expressions.

2. Vocabulary and Grammar Explanations.

hitlerowska "krowa"	- a Nazi rocket bomb used during the Warsaw Uprising in 1944, called "krowa" because of the specific sound it made during launching
w drobny mak	- into little pieces
starorzymski	- old Roman
"Kopciuszek"	- a popular café in Warsaw
spodnie mnie lecą	- substandard for regular Dative *mi*
jede	= *jadę*
guziki mnie odlecieli	= *guziki mi odleciały*

3. Notice substandard expressions in the dialogues. Such forms are typical for Warsaw slang and certainly add local color to the story.

4. Answer the following questions:

   a. Czy muszla toaletowa to rzeczywiście "sprawuneczek"?

   _____

   b. Co się stało ze starą muszlą?

   _____

   c. Dlaczego kierowcy taksówek odwracali się z pogardą?

   _____

   d. Jaki głos miał obywatel niosący muszlę?

   _____

   e. Co robiło kolanko muszli w tramwaju?

   _____

f. Dlaczego pomocnik wysiadł z tramwaju?

_____

g. Dlaczego konduktor kazał narratorowi usiąść na muszli?

_____

h. Co pomyślał przewodnik wycieczki?

_____

See Answer Key

5. There is no translation of the story provided here. You should read it by yourself and appreciate its humor, both situational and linguistic.

6. Go to an instructor; read the first paragraph aloud for him. Discuss with him any questions you have on the story, its style and humor. Have him check your answers.

Oral Exercises

1. Look at the pictures below. Each sequence is a story in itself. Using the vocabulary in this packet, compose four short stories about each sequence.

A.

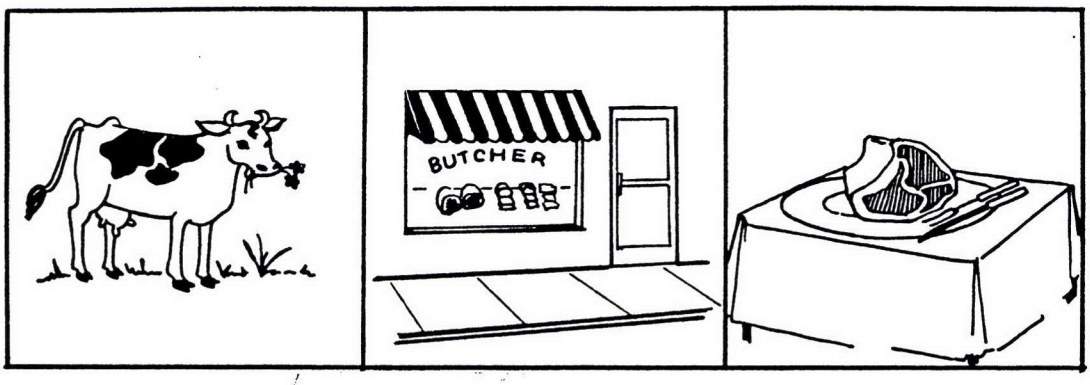

B.

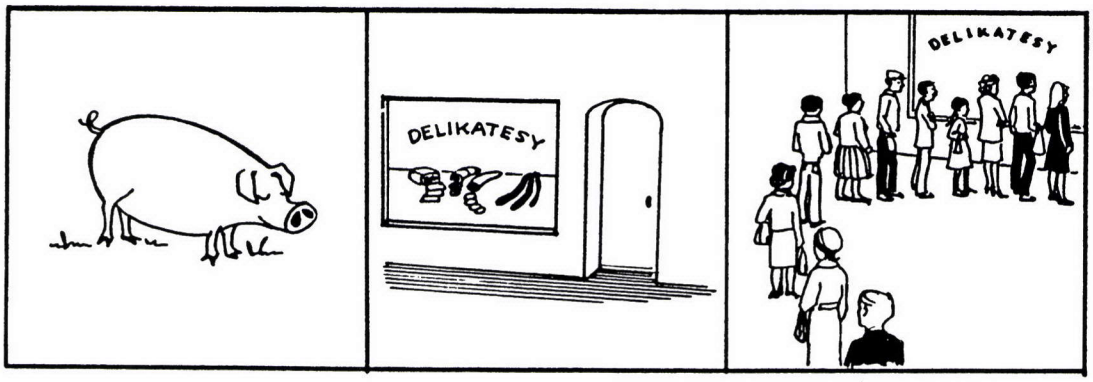

C.

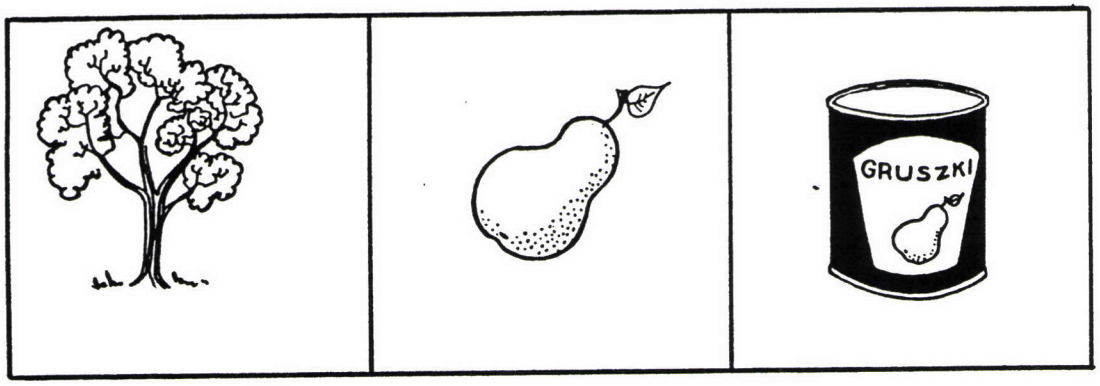

D.

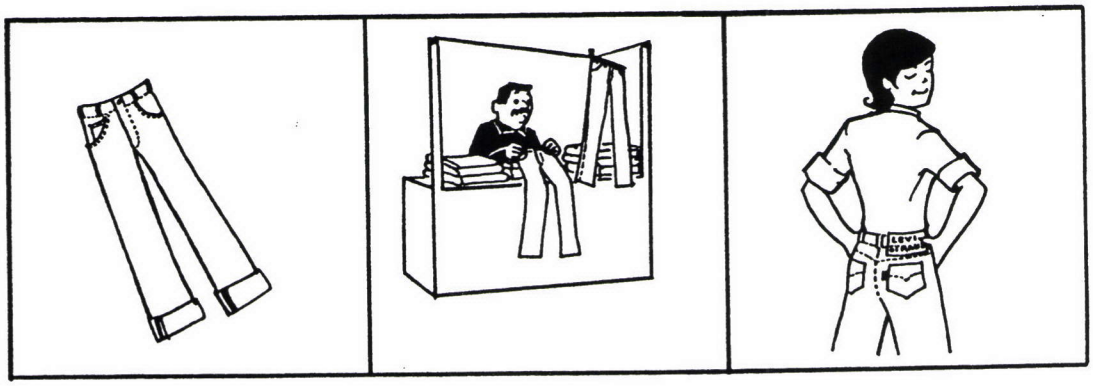

2. Go to an instructor and orally tell him a short story on each sequence.

Typy angielskie

A cartoon by Feliks Topolski

Cultural Note: Polish Humor

It is difficult perhaps to define something as elusive as a particular Polish brand of humor, and yet it is unmistakably Polish in its broad, universal tradition. It has always been there as a vital part of Polish culture - from the first jokes, anecdotes and trifles written in the 16th Century by the father of Polish literature Mikołaj Rej, through the elegant and sophisticated trifles by Jan Kochanowski; in the robust stories written by the 17th and 18th centuries story tellers; in the Romantic poetry of Mickiewicz and in the realistic prose of the 19th century novelists, Prus and Sienkiwicz. In modern times many authors excelled in making it a part of the national ethos - Tadeusz Boy-Żeleński in his funny poems, Julian Tuwim in his nursery rhymes and songs, Stanisław Jerzy Lec in his elegant epigrams, and many, many more writers, playwrights, cartoonists, and satirists carrying on the tradition. It springs from the national character of people who love to laugh at themselves and - more frequently - love to oppose any form of political oppression by ridiculing it and deflating its seriousness.

Polish humor is very fine, sophisticated and subtle, almost elegant in every form it takes - be it a political joke, a moral parable, a funny anecdote. It has nothing in common with the ugly (so called) "Polish jokes" concocted by people whose hostile attitude toward anything Polish finds such an unworthy outlet.

Examples of the Polish humor would be too numerous even for a huge anthology - you should do your own research in that challenging field; you will find it rewarding indeed.

Najstraszniejsze są grzechy,
z których nie ma uciechy.

Stanisław Jerzy Lec

Obiecujące zapowiedzi szczecińskich odzieżówek

(INFORMACJA WŁASNA)

Szczecin znany jest przede wszystkim jako miasto o prężnej gospodarce morskiej. Jednak nie tylko portem i stoczniami stolica Pomorza Zachodniego słynie — jest miastem, w którym są dwie duże, znane nie tylko w kraju, fabryki odzieżowe: „Dana" i „Odra".

„Dana" specjalizuje się w produkcji odzieży młodzieżowej. Cały lipiec zakłady nie pracowały, natomiast sierpień upłynął pod znakiem pełnej produkcji. Dzienna wartość „Dany" wynosi około 6 mln zł. To, co trafia każdego dnia z hal produkcyjnych do magazynów wyrobów gotowych, dzielone jest niemal na połowę. Jedna część trafia do odbiorców krajowych, a pozostała przeznaczana jest na eksport do krajów kapitalistycznych.

W dyrekcji „Dany" poinformowano nas, że wysokie tempo produkcji stanowi wynik nie tylko materiałowego zabezpieczenia, lecz osiągane jest przez wzrost wydajności pracy.

Na wydziałach produkcyjnych bezwzględnie panuje akord, który ma to do siebie, że ludzie zarobią tyle, ile wypracują.

Druga ze szczecińskich wytwórni odzieży to „Odra". Firma specjalizuje się w wyrobach dżinsowych. Dzienna wartość produkcji zamyka się kwotą ok. pół miliona złotych.

Gdy zapytaliśmy się w dyrekcji „Odry" o kłopoty, usłyszeliśmy, że na to modne obecnie pytanie nie mogą odpowiedzieć twierdząco.

Sprawa wbrew pozorom jest prosta. Jeszcze przed trzema miesiącami w „Odrze" nie były obłożone moce produkcyjne czwartego kwartału. Byli odbiorcy, ale brakowało materiałów niezbędnych do produkcji. Uruchomiono więc błyskawicznie wszystkie służby. W magazynach znalazły się materiały gwarantujące, że w czwartym kwartale do naszych sklepów trafi z „Odry" odzież wartości kilkudziesięciu milionów złotych.

M. CZEKAŁA

Reading Skills/Newspapers

Reading about production and trade requires some new vocabulary and terminology. Your dictionary lists the basic vocabulary but some additional explanations may be helpful.

1. Read the newspaper article on the opposite page. Use the vocabulary and explanatory notes below.

2. Nouns made of adjectives.

   As you remember from Unit 28, Packet 28, No. 3 many adjectives are formed by adding the suffix *-owy*. These, in turn, in many cases form new nouns by adding such suffixes as *-owiec*, and *-ówka*. Compare:

   młodzież - young people

   młodzieżowy - pertaining to young people

   młodzieżówka - a noun denoting something pertaining to people

   odzież - clothing

   odzieżowy - pertaining to clothing

   odzieżówka - a clothing factory

   sport - sportowy-sportowiec.

3. Capitals of districts and regions.

   Poland is divided into 49 districts - *województwa* - each of which has its own capital - *stolica*. But regions which have historical rather than administrative character may also have their own capitals or principal cities. Szczecin, the largest city in the Western part of the Baltic coast, Pomorze Zachodnie, is often referred to as its capital.

4. *słynąć czymś* vs. *słynąć z czegoś*

   Normally the construction "to be famous for something" takes the Genitive following the preposition *z* - *słynąć z czegoś*, but an older construction takes the Instrumental without any preposition. Thus you may say:

   Szczecin słynie ze stoczni

   or

   Szczecin słynie stoczniami.

5. Production terminology:

zabezpiecznie materiałowe	-	material supply
wydajność pracy	-	productivity
akord	-	work paid by the job, not by the hour
moce produkcyjne	-	production potentials

6. Answer the following questions:

a. W czym specjalizuje się "Dana"?

_____

b. Jaka część produkcji "Dany" idzie na eksport?

_____

c. Co to znaczy, że ludzie pracują na akord?

_____

d. W czym specjalizuje się "Odra"?

_____

e. Czy "Odra" ma kłopoty produkcyjne?

_____

f. Co zrobiono w "Odrze", żeby zwiększyć produkcję?

_____

g. Który zakład odzieżowy produkuje więcej?

_____

h. Kiedy sklepy otrzymają odzież "Odry"?

_____

See Answer Key.

8. Go to an instructor and ask him any questions you have on this article and questions. Have him check your work in No. 6 a-h above.

Na polskim rynku...

(P) **(Obsługa własna).** Na piątkowe posiedzenie Komisji Sejmowej ds. Handlu Wewnętrznego i Usług zaproszono ministra tego resortu Zygmunta Łakomca by opowiedział o aktualnej sytuacji na rynku. W największym skrócie jest ona według niego następująca:

Żywność: Normy na kartki będą utrzymane do końca roku. Skup mięsa wzrósł po krótkim załamaniu. Ludzie jednak nie wykupują w całości mięsa przeznaczonego na kartki. Oblicza się, że jest tego 8—10 tys. ton. Nadal niekorzystna jest (z punktu widzenia klientów) struktura sprzedawanego mięsa: 40 proc. — to wędliny, 60 proc. — mięso, w tym 70 proc. wołowiny. Resort zamierza wprowadzić oszczędności w zużyciu wieprzowiny w gastronomii i przesunąć tę pulę do handlu.

Normy spożycia masła zostaną prawdopodobnie utrzymane do kwietnia przyszłego roku. Skup mleka na razie „idzie dobrze". Natomiast z olejem ma być lepiej. Podobno są przymiarki, by nieco obniżyć jego cenę. Kaszy i ryżu będzie tyle, ile planowano, a makaronu, płatków zbożowych, pieczywa cukierniczego oraz przetworów owocowo-warzywnych — nawet nieco więcej. Jajek zaś nieco mniej.

Reading Skills/Newspapers

Trade in Poland is regulated by a complicated system of norms and regulations issued by appropriate departments - *ministerstwa* or *resorty*, and subject to approval by the legislative body, the parliament - *sejm* working through its committees - *komisje*. Newspapers report the findings of those committees in articles or brief summaries. On the opposite page you have an excerpt from such a periodic report on the market situation.

1. Read the report "Na polskim rynku..." Use your dictionary and the explanations below.

2. The Polish Parliament - *Sejm*

   Sejm is a legislative body of the Polish People's Republic, and its highest state organ. First established in the 15th Century, it underwent many changes until it became a one-chamber institution in the PRL. The 460 deputies - *posłowie* - are elected every four years. *Sejm* consists of its Presidium, the Convent of Seniors and 22 permanent committees - *komisje sejmowe*. The deputies represent various political parties and are organized in clubs - *kluby poselskie* - and circles - *koła poselskie*.

3. Ration coupons - *kartki*

   Economic crises in Poland in the 1980's forced the government to ration food and some manufactured goods for popular consumption. Ration coupons - *kartki* - are issued to every consumer periodically and limit the amount of food and goods according to the market supplies. Newspapers and TV play an important role in informing the population about the rationing, its technique, amounts of goods currently available, stores where the coupons can be used, etc. The whole process is called *sprzedaż kartkowa* or *sprzedaż na kartki*. Colloquially you say simply

   kupować na kartki

   szynka na kartki

4. Answer the following questions:

   a. Kogo zaproszono na posiedzenie Komisji Sejmowej?

   _____

   b. Jak długo będą utrzymane normy na kartki?

   _____

c. Jakiego mięsa jest najwięcej na rynku?

_____

d. Jakie mięso resort zamierza przesunąć z gastronomii do handlu?

_____

e. Jak idzie skup mleka?

_____

f. Czy dużo jest oleju na rynku?

_____

g. Czy dużo będzie na rynku pieczywa cukierniczego?

_____

h. A czy dużo będzie jajek?

_____

See Answer Key.

5. Go to an instructor and ask him any questions you have on this article and questions. Have him check your work in No. 4 a-h above.

Reading Skills/Newspapers

The Polish economy allows the private sector to compete with the state-owned and cooperative trade. *Handel prywatny*, particularly in food commodities supplied by individual farmers, in many cases offers better buys for slightly higher prices. In order to stimulate a more vigorous trade and better deals for the consumers the newspapers call upon the cooperative sellers to improve their supplies and selling techniques.

1. Read the article "W Społem taniej" on the opposite page. Use your dictionary and the explanations below.

2. You have already learned about "Społem," the largest cooperative enterprise in Poland. As a consumers' coop it is organized in local branches - in this case the acronym *WSS* stands for *Warszawska Spółdzielnia Spożywców*.

3. *stoisko* vs. *stragan*

   A stand - *stoisko* - can be located inside the store or outside, in the street. But there is also a derogatory term for *stoisko* - *stragan*, in the official press usually restricted to private stands of a lower quality and appearance.

4. Foreign used clothing - *ciuchy*

   As a very special post-war phenomenon in Polish trade there appeared on the market *ciuchy* - used clothing of foreign, mostly American origin, as a substitute for low quality domestic goods. Although the word originally means "rags," *ciuchy* has acquired a special social meaning, not always contemptuous but simply an indication of foreign wear. It is used mostly as a collective noun denoting both, foreign wear and a place where these goods are sold:

   Moja żona nosi amerykańskie ciuchy

   Kupiła tę sukienkę na ciuchach.

5. *Zwijać się jak w ukropie*

   Zwijać się jak w ukropie, literally "to twist around as in boiling water" is a time honored idiom for moving around very fast. First recorded in the 17th century, this colorful expression testifies to the imaginative character of the language.

Przy ulicy Wolumen

W „Społem" taniej

Wreszcie jakaś konkurencja. Takie ładne jabłka po 15 zł, a gruszki o połowę tańsze niż u prywatnych sprzedawców, którzy już całkiem stracili umiar w dyktowaniu cen. Uwagi te słyszałem wczoraj przy stoisku uruchomionym przez żoliborski oddział „Społem" WSS na targowisku przy ul. Wolumen.

Kupujących było wielu, chociaż stoisko wciśnięte jest między stragany z ciuchami obok placu z owocami i warzywami. Dwóch sprzedawców zwijało się jak w ukropie, ale owoców, zwłaszcza gruszek, ciągle brakło, z tym, że sprawnie dowożono je z pobliskiego magazynu. Ceny były rzeczywiście konkurencyjne — kilogram gruszek — 25 zł (na targowisku 50 i 60 zł), ziemniaki 3—5 zł tańsze niż u prywatnych dostawców, jabłka malinowe — 15 zł (na targowisku 20—25 zł).

Pomysł więc znakomity. Trzeba tylko, korzystając z wczorajszych doświadczeń, ustawić stoisko w punkcie bardziej widocznym i zapewnić ciągłość dostaw — powodzenie zapewnione. Sądzę też, iż taka zdrowa konkurencja skoryguje ceny dyktowane przez prywatnych sprzedawców. (tg)

6. Answer the following questions:

   a. Czy klienci są zadowoleni z prywatnych sprzedawców owoców?

   _____

   b. Kto uruchomił nowe stoisko z owocami na Żoliborzu?

   _____

   c. Co sprzedają na straganach?

   _____

   d. Jak pracowali sprzedawcy na stoisku?

   _____

   e. O ile tańsze były ziemniaki od sprzedawanych prywatnie?

   _____

   f. Co trzeba zrobić korzystając z doświadczeń?

   _____

   g. Co spowoduje taka zdrowa konkurencja?

   _____

   h. Czy autor artykułu popiera handel prywatny?

   _____

   See Answer Key.

7. Go to an instructor and ask him any questions you have on this article and questions. Have him check your work.

Pomieszanie pojęć i odwrócenie odniesień

W ubiegłą sobotę bez większych trudności — i to późnym popołudniem — kupiłem chleb. Sceneria była niesamowita, jak z polskiego filmu „science-fiction": sklep piekarniczy, samotna sprzedawczyni — i kilka bochenków chleba. Panienka ta zapewne sama wyczuła niezwykłość nastroju, bo powiedziała tonem ni to żalu, ni przygany:

— Patrz pan, jakie to głupie pomysły: muszę c z e k a ć na klientów?

Oto wynik trwającego od lat handlowego ogłupiania narodu. Najmłodsze pokolenie kupców (?) wyrosło w szczerym przekonaniu, że naturalnym zjawiskiem jest, gdy c z e k a k l i e n t, a nie — odwrotnie. Nic tu do rzeczy nie mają kryzysowe braki towarowe. Postawa taka („tyłem do klienta") okrzepła znacznie wcześniej, gdy nasz rynek był względnie uporządkowany. Jesteśmy wszyscy ofiarami pomieszania pojęć. Ci, którzy w sposób prymitywny, koniunkturalny rozumieli sens zmian społecznych — u góry, po środku (zwłaszcza po środku!) i u dołu — działali w praktyce tak, jakby socjalizm polegał na prostym odwróceniu wzajemnych odniesień: wszystko co stare jest złe, wszystko co nowe będzie dobre, czyli — trzymając się handlu — jeśli dawniej sprzedawca czekał na klienta, to dziś klient powinien czekać na sprzedawcę.

Reading Skills/Newspapers

The Polish press often uses the well-established journalistic genre of a *feuilleton* - the French term for a free-wheeling remark which begins with a single, perhaps insignificant event and eventually leads to generalizations and socially important conclusions. This genre, which began in the late 19th century with such prominent journalists and authors as Bolesław Prus and Henryk Sienkiewicz, in more recent times has become almost a standard feature in every major newspaper. On the opposite page you have an excerpt from a feuilleton - *felieton* - printed in "Życie Warszawy" in 1983.

1. Read "Pomieszanie pojęć i odwrócenie odniesień" using your dictionary and explanations below.

2. *Panna* vs. *panienka*

   The Polish term for an unmarried woman is *panna*, often used with first names in direct address, or with last names to indicate "Miss so-and-so":

   Panno Wandziu, proszę jeszcze kawy!

   To jest panna Zawadzka a to pani Zawadzka.

   Panienka, on the other hand, a diminutive of *panna*, can be used either with reference to a young girl or, as in the context of the article, in some condescending tone, "that girl."

3. *ni to ... ni to*

   This abbreviated form of *ani to ... ani to* - neither this nor that - expresses a somewhat uncertain quality of the nouns used: a "type of" a "sort of". Compare:

   nie mam ani żalu, ani przygany - I have neither sorrow nor blame

   czuję ni to żal, ni to przyganę - I feel some sort of sorrow or blame

4. *Kupiec* and *sprzedawca*

   Sprzedawca is merely a salesmen but *kupiec*, a term obsolete in a socialist country, used to be a proud profession, a proprietor of a store, a dealer, a tradesman. No wonder that the author of the article uses it with an ironic question mark, as if underscoring his doubts to the quality and seriousness of today's business. It can be also used as a buyer, instead of the Participle *kupujący*.

5. Answer the following questions:

   a. Dlaczego autor nazywa scenerię "jak z polskiego filmu science-fiction"?

   _____

   b. Czy autor artykułu mówi o sprzedawczyni z szacunkiem?

   _____

   c. Co myśli najmłodsze pokolenie polskich kupców?

   _____

   d. Jaka jest postawa przeciwna postawie "tyłem do klienta"?

   _____

   e. Czy socjalizm polega na odwróceniu wzajemnych odniesień?

   _____

   f. Czy autor krytykuje socjalizm czy ludzi, którzy go nie rozumieją?

   _____

   g. Czy kolejki w sklepach są wynikiem takiego stosunku?

   _____

   h. Czy autor ma rację?

   _____

   See Answer Key.

6. Go to an instructor and ask him any questions you have on the article and the questions. Have him check your work in No. 4 a-h above.

Self-test

1. Passive Participles are formed by dropping the ending of the _____, inserting a letter _____ or _____ and adding a _____ ending.
2. Verbs indicating a limited duration are often prefixed with _____.
3. The noun "youth" can be translated as either _____ or _____.
4. Personal names are always called _____, the names of objects are called _____.
5. Frequentative forms of verbs are formed by inserting a particle _____ between the stem and the suffix.
6. The noun "crowd" can be translated as either _____ or _____.
7. Polish weights and measurements are given according to the _____ system.
8. The short forms for weights are:

   kilogram _____

   decagram _____
9. The Polish word *para* has several meanings: a. _____, b. _____, c. _____, d. _____.
10. Instead of verbs of motion denoting a short stay one can use two different verbs: a. _____, b. _____.
11. Nouns made of adjectives often use the ending _____.
12. The Polish Parliament is called _____.
13. Ration coupons are called _____.

14. Two Polish words for "a stand" are: a. _____,

    b. _____.

15. Foreign clothing is popularly called _____.

16. Two words are used for the English "Miss":

    a. _____, b. _____.

Answer Key, Packet 29

Packet 29, No. 1

1. a. według wzrostu, według wzrostów
   b. według wagi, według wag
   c. według gwiazdy, według gwiazd
   d. według księżyca, według księżyców
   e. według ceny, według cen
   f. według jakości, według jakości

2. a. według niej
   b. według nich
   c. według nas
   d. według was
   e. według mnie
   f. według ciebie

3. a. I come often to the store to look at the wares on display.
   b. Słyszałem/am, że w Lazarusie jest wyprzedaż dżinsów.
   c. Jakość tych marynarek jest raczej niska.

Packet 29, No. 2

1. a. nie bój się
   b. nie śpiesz się
   c. nie ciesz się
   d. nie śmiej się
   e. nie martw się
   f. nie dziw się

2. a. Niech pan idzie do domu!
   b. Niech pani przestanie płakać!
   c. Józek, nie śmiej się!
   d. Wstań!
   e. Zostaw mnie samego/samą!
   f. Skończcie pracować!

3. a. Niestety, zabrakło pasztetowej.
   b. Czy pan mógłby zapakować mi ten kawałek mięsa?
   c. Politeness of salesmen in stores is an obvious matter.

Packet 29, No. 3

1. a. poproszę główkę kapusty
   b. poproszę sałatę
   c. poproszę pół kilo jabłek
   d. poproszę włoszczyznę
   e. poproszę tę czarną marynarkę
   f. poproszę kilogram kabanosów

(Packet 29, No. 3, cont.)

2. a. Nie powinieneś się śmiać.
   b. Nie powinieneś tu wchodzić.
   c. Nie powinniście tam jechać.
   d. Nie powinieneś czytać po ciemku.
   e. Powinniśmy go przeprosić.
   f. Powinniśmy tam pojechać.

3. a. I would like a large head of savoy cabbage.
   b. Moimi ulubionymi owocami są jabłka.
   c. Sam/sama wybiorę pomidory.

Packet 29, No. 4

4. a. Nie, to jest duży sprawunek
   b. Rozleciała się w drobne kawałki
   c. Nie chcieli wozić klienta z muszlą
   d. Lekko przepity bas
   e. Zahaczało o rzemień i zatrzymywało tramwaj
   f. Pękła mu sprzączka i odleciały guziki od spodni
   g. Dlatego, że zajmował dwa miejsca
   h. Pomyślał, że narrator siedzi w toalecie

Packet 29, No. 7

6. a. Specjalizuje się w produkcji odzieży młodzieżowej
   b. Niemal połowa produkcji idzie na eksport
   c. To znaczy, że ludzie zarobią tyle, ile wypracują
   d. Specjalizuje się w wyrobach dżinsowych
   e. Nie, "Odra" nie ma kłopotów
   f. Uruchomiono błyskawicznie wszystkie służby
   g. "Dana" produkuje więcej, około 6 milionów złotych dziennie
   h. W czwartym kwartale

Packet 29, No. 8

4. a. Zaproszono ministra handlu wewnętrznego i usług
   b. Normy będą utrzymane do końca roku
   c. Najwięcej jest wołowiny
   d. Resort zamierza przesunąć do handlu wieprzowinę
   e. Idzie dobrze
   f. Nie, ale ma być lepiej
   g. Tak, będzie więcej
   h. Jajek będzie nieco mniej

Packet 29, No. 9

6. a. Nie, nie są zadowoleni, bo sprzedawcy stracili umiar
   b. Warszawska Spółdzielnia Spożywców "Społem", oddział na Żoliborzu
   c. Na straganach sprzedają ciuchy
   d. Zwijali się jak w ukropie
   e. O 3 do 5 złotych tańsze
   f. Trzeba ustawić stoisko w lepszym punkcię i zapewnić ciągłość dostaw
   g. Skoryguje ceny dyktowane przez prywatnych sprzedawców
   h. Nie, proponuje zdrową konkurencję handlu spółdzielczego

Packet 29, No. 10

5. a. Bo sceneria była niesamowita: pusty sklep, samotna sprzedawczyni i kilka bochenków chleba
   b. Nie, on nazywa ją panienką
   c. Oni myślą, że klient powinien czekać na sprzedawcę a nie odwrotnie
   d. Przodem do klienta
   e. Nie, nie polega na takim odwróceniu
   f. Autor krytykuje ludzi
   g. Tak, kolejki są wynikiem złego stosunku sprzedawców
   h. Tak, ma rację

Packet 29, No. 11

1. *n* or *t*, adjectival
2. *po-*
3. młodość, młodzież
4. nazwiska, nazwy
5. *-ywa-*, *-iwa-*
6. tłum, tłok
7. metric
8. kilo, deko
9. a. couple, b. several, c. pair, d. steam
10. zajrzeć, wpaść
11. *-ówka*
12. Sejm
13. kartki
14. stoisko, stragan
15. cuichy
16. a. panna, b. panienka

UNIT THIRTY

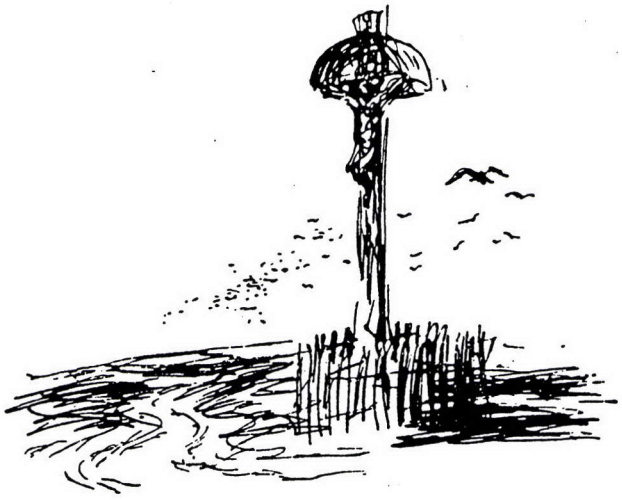

Student-Instructor Checklist UNIT 30

Name: _____

[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 1
[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 2
[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 3
[ ]	Translate and answer questions in Packet 30, No. 4
[ ]	Write dictation in Packet 30, No. 5
[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 7
[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 8
[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 9
[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 10
[ ]	Answer questions in Packet 30, No. 11
[ ]	Tell stories in Packet 30, No. 12
[ ]	Unit 30 Pretest
Written: [ ] Oral: [ ] Grade	Unit 30 Test

Student Signature: _____

Instructor Signature: _____

Date: _____

Main Objectives of Unit Thirty

In Unit Thirty, three topics previously introduced are given more detailed consideration: films, music and the arts. The Unit consists of three readings, an additional reading, press articles related to the main topics, grammar explanations and exercises. Also included are: a grammar review for Units 26-29, a student-instructor checklist, an activity schedule, and answer keys.

After completing Unit Thirty you will be able to:

Vocabulary	-use technical vocabulary on films and cinematography -learn about classical music and performing - discuss fine arts
Grammar Concepts	-further your use of Passive Participles -make diminutives of names, nouns and adjectives -use frequentative verbs -abbreviate pronouns -properly use foreign names
Speaking and Listening	-talk about films and acting -make a conversation about music and arts -compose a story -write a dictation
Reading	-read film scripts -read personal reminiscences -read about concerts and exhibitions.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	A. Vocabulary
	1. Read vocabulary in Packet 30, Nos. 1, 2 and 3. You will have to learn the vocabulary provided after each reading in the Packet in order to understand some new expressions.
	2. As the vocabularies provided with the readings are not complete, i.e., they do not list every new word, you will have to use your dictionary. The Polish-English and English-Polish dictionary is avaialble at the Learning Center.
	*3. Listen to the vocabulary on Pol 06 Tape 05A. The vocabulary will be read immediately following each new reading in the Packet, and will be marked Part I, II, and III respectively. It will be read twice, once without pauses and once with pauses for you to repeat after the speaker. The new vocabulary after each reading is marked C. in the Packet.
	4. Optional: make and use flashcards. They are available at the Learning Center but you may want to have your own set.
	B. Reading I
	1. Read Reading I in Packet 30, No. 1 *Nie samym chlebem: Film Polski.*
	*2. Listen to the story on Pol 06 Tape 05A Part IA. The story will be read twice, once at a normal speed, and the second time with pauses for you to repeat after the speaker. Try to imitate his pronounciation closely. Listen to the reading at least twice, once with and once without the test to sharpen your listening abilities.
	3. Do exercises 1, 2 and 3 in Packet 30, No. 1, Part B (Exercises). See Answer Key.
	*4. Listen to exercises 4, 5 and 6 in the Packet on Pol 06 Tape 05B. First do exercises orally, then write down answers on the lines provided. A cue word and a model response will be given.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	C. Grammar
	Study section C (Grammar) in Packet 30, No. 1. It contains six grammar problems, each of which is related to the reading. Compare the grammar explanations with their use in the text.
	D. Conversation: Rozmawiajmy I
	1. Read Packet 30, No. 1 D *Rozmawiajmy I* printed just underneath the reading.
	2. For new vocabulary, check section C.b. on the page opposite the reading. Look up new words in your dictionary.
	*3. Listen to the questions on Pol 06 Tape 05A Part IB read after the vocabulary. Listen to the second reading at least twice, with and without the text.
	4. Answer questions in section 3.
	5. Read questions in set b. of Rozmawiajmy I. Mentally formulate brief answers
	*6. Rewind the tape following instructions in the Packet and answer questions in set b.
	7. Write down your answers to questions in section 6
	*8. Go to an instructor and have him check your work.
	E. Reading II and Conversation Rozmawiajmy II
	1. Read Reading II in Packet 30, No. 2 *Nie samym chlebem: Rubinstein w Polsce.*
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I:
	a. check the vocabulary
	*b. listen to the story on Pol 06 Tape 05A Part II
	c. do exercises 1, 2 and 3 in the Packet. See Answer Key.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	*d. listen to and do exercises 4, 5 and 6 on Pol 06 Tape 05B
	e. study section c (Grammar) and apply it to the reading
	f. do section D Rozmawiajmy II in Packet 30, No. 2 the same way you did Rozmawiajmy I above
	*g. go to an instructor and have him check your work.
	F. Reading III and Conversation Rozmawiajmy III
	1. Read Reading III in Packet 30, No. 3 *Nie samym chlebem: Młodzi plastycy.*
	2. Follow the same steps you have taken in Reading I and II above:
	a. check the vocabulary
	*b. listen to the story on Pol 06 Tape 05A Part IIIA
	c. do exercises 1, 2 and 3 in the Packet. See Answer Key
	*d. listen to and do exercises 4, 5 and 6 on Pol 06 Tape 05B
	e. read section c (Grammar) and apply it to the reading
	f. do section D Rozmawiajmy III in the same manner you did Rozmaiwiajmy II I and II above
	*g. go to an instructor and have him check your work.
	G. Additional Reading
	1. Read Additional Reading in Packet 30, No. 4
	*2. Listen to and read "I" on Pol 06 Tape 05A which follows the vocabulary.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	3. Read section 3 (Vocabulary and explanations) in the Packet.
	4. Use your dictionary in doing exercises in the Packet. See Answer Key.
	5. There is no translation of the story provided. Make your own translation.
	*6. Go to an instructor and have him check your work in the Packet and your translation.
	H. Dictation
	*1. Listen to the dictation on Pol 06 Tape 05B. It will be read twice, once at normal speed and once with pauses for you to write it down in Packet 30, No. 5.
	*2. Rewind the tape and listen to it once more. Check your written work.
	*3. Go to an instructor and show him your work.
	I. Culture
	Read: Cultural Note: Polish Holidays, in Packet 30, No. 1. You may want to write down the new vocabulary on Polish holidays. You will not be tested on this material.
	J. Reading Skills/Newspapers
	1. Read Packet 30, No. 7. First read the article, then using your dictionary and grammar in the Packet, translate it for yourself.
	2. Answer questions in section 4 in the Packet. See Answer Key.
	*3. Go to an instructor and have him check your work.
	4. Read Packet 30, No. 8. First read the introductory note, then the text of the story. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	*5. Go to an instructor and have him check your work.
	6. Read Packet 30, No. 9. First read the introductory note then the article. Follow instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*7. Go to an instructor and have him check your work.
	8. Read Packet 30, No. 10. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*9. Go to an instructor and have him check your work.
	10. Read Packet 30, No. 11. Follow the instructions in the Packet. Do all exercises. See Answer Key.
	*11. Go to an instructor and have him check your work.
	K. Oral Exercises
	1. Look at the pictures in Packet 30, No. 12. Mentally compose three short stories about each sequence of drawings.
	*2. Go to an instructor and orally tell him your stories.
	L. Review, Units 26-30
	In the last Unit of every course level after the last new Packet, there will be a series of review exercises covering the major grammar points of all Units in the course level. These courses are in a Review Packet and are followed by their answer keys. Doing these exercises should help you to recall what you have learned so far, as well as to prepare for the test. The references to Packets in parentheses are Packet and number identifiers in which the point was discussed. Review them as needed.

Student Activity Schedule

Student Checklist	Activities
	1. Once more return to the Passive Participles. (29,1).
	2. Use creatively frequentative forms of verbs (29,2).
	3. Use adjectives as predicates in sentences (30,2).
	4. Make compound nouns and adjectives (27,1).
	5. Tell the unit numbers (27,1).
	6. Abbreviate your pronouns (27,2 and 28,1).
	7. Tell small sizes by diminutives (28,1).
	8. Decline new Polish last names (27,3).
	9. Make diminutives of first names (28,1).
	10. Decline foreign names in Polish (26,7 and 27,3).
	*M. Take Unit 30 Pretest. Have it checked by an instructor. Go over your mistakes. If you score 80% or better on this pass-fail pretest, you may go on to:
	*N. Take Unit 30 Test. Have it checked by an instructor.

A Polish Proverb:

Z muzykanta i z młynarza
nie będzie nigdy gospodarza

Neither a musician nor a miller
will ever make a good farmer.

A. Reading I

1. Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary.

A. NIE SAMYM CHLEBEM: FILM POLSKI

Film Polski ma na swym koncie poważne osiągnięcia.
Do klasyków kinematografii światowej należą Conajmniej 2 powojenne filmy:
"Popiół i diament" Wajdy i "Nóż w wodzie" Polańskiego.
Na międzynarodowych festiwalach ci dwaj reżyserzy plus Skolimowski, Zanussi, Kawalerowicz, czy aktorzy Olbrychski i Beata Tyszkiewicz należą do dobrze znanych osobistości.
Niestety straciliśmy 3 wielkie talenty w tragicznych wypadkach.
Nie żyją już: reżyser Munk, niezampomniani aktorzy Cybulski i Kobiela.
Polskim "Hollywoodem" jest Łódź ze szkołą i wytwórnią filmową.
Dwie inne wytwórnie mieszczą się w stolicy i we Wrocławiu.
Ostatnio wiele scenariuszy opiera się na popularnych powieściach.
"Pan Wołodyjowski" według Sienkiewicza zrobił furorę.
Na ogół filmy historyczne cieszą się dużą popularnością.
Warto też dodać, że Polacy wybijają się w filmach krótometrażowych.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Które i czyje filmy należą do słynnych polskich klasyków?
Kiedy zostały nakręcone i przez kogo?
Którzy reżyserzy i aktorzy uzyskali już rozgłos na świecie?
Kogo zabrakło w polskiej kinematografii?
Dlaczego Łódź nazywają polskim "Hollywoodem"?
W których innych polskich mistach nakręca i produkuje się filmy?
Jaki rodzaj filmów lubi polska publiczność?
Na czyjej powieści oparto scenariusz "Pana Wołodyjowskiego"?
Jak ten film został przyjęty?

b. Gdzie poza Hollywoodem znajdują się w Ameryce wytwórnie filmowe?
Która jest najsłynniejsza szkoła filmowa?
Którzy aktorzy i reżyserzy są obecnie najpopularniejsi?
Jaki rodzaj filmów i kogo z aktorów najbardziej lubisz?
Co w tej chwili przede wszystkim przyciąga publiczność: nazwisko aktora, reżysera, rodzaj czy treść sztuki, a moż recenzja?
Które filmy należą do klasyków kinomatografii światowej?
Czy filmy krótkometrażowe należą do specjalności amerykańskich?
Co to jest "Oscar"? Co oznacza ta nazwa?

C. VOCABULARY

a. konto - account, score
osiągnięcie - achievement
osobistość - personality
wytwórnia filmowa - film studio
furora - sensation, tremendous success
film krótkometrażowy - short-feature film

b. został nakręcone - were shot, were filmed
rozgłos - fame, prominence
w głębi - in the distance
treść - subject, theme

2. Listen to the story *Nie samym chlebem: Film Polski* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 05A Part IA.

3. The story will be read three times. The first time the story will be read without pauses for repetition. The second time there will be a pause after each phrase or sentence for you to repeat. Try to imitate the speakers closely. The third time the reading will be read without pauses. You should listen to this part at least twice, once with the text and once without it, to sharpen your reading and listening abilities.

4. Listen to the vocabulary following the third reading. The speaker will read aloud each word or phrase twice, pausing after each. In the pauses repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading I

1. Put names of directors into appropriate case.

Model: "Nóż w wodzie", Roman Polański -
"Nóż w wodzie" Romana Polańskiego

a. "Brzezina", Andrzej Wajda

_____

b. "Barwy ochronne", Krysztof Zanussi

_____

c. "Krzyk", Jerzy Skolimowski

_____

d. "Szczęki", Steven Spielberg

_____

e. "Ojciec chrzestny", Francis Ford Coppola

_____

f. "Fitzgaraldo", Werner Herzog

_____

2. Say that the following nationalities lead in the following disciplines.

Model: Amerykanie, baseball -
Amerykanie wybijają się w baseballu

a. Polacy, malarstwo plakatowe

_____

b. Niemcy, teatr dokumentalny

_____

c. Anglicy, filmy fabularne

_____

d. Węgrzy, ostre potrawy

_____

e. Kanadyjczycy, poezja nowoczesna

_____

f. Argentyńczycy, literatura piękna

_____

3. Translate the following sentences.

a. Łódź is the Polish Hollywood.

_____

b. Niestety, nie żyje już niezapomniany aktor Cybulski

_____

c. A very funny movie "Mr. Anatol's Hat" was a tremendous success.

_____

4. The next three exercises will be recorded on Pol 06 Tape 05B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

Cue: "Nóż w wodzie", Roman Polański
Response: Nie widziałem/am jeszcze "Noża w wodzie" Roman Polańskiego.

a. "Brzezina", Andrzej Wajda

_____

b. "Barwy ochronne", Krzysztof Zanussi

_____

c. "Krzyk", Jerzy Skolimowski

_____

d. "Szczęki", Steven Spielberg

_____

e. "Ojciec chrzestny", Francis Ford Coppola

_____

f. "Fitzgaraldo", Werner Herzog

_____

g. "Lola", Fassbinder

_____

h. "Pasażerka", Andrzej Munk

_____

5. Cue: 2, reżyser

Response: ci dwaj reżyserzy

a. 8, stolarz

_____

b. 3, aktor

_____

c. 5, prezydent

_____

d. 12, dyrektor

_____

e. 150, robotnik

_____

f. 2, student

_____

6. Cue: popularna powieść
Response a: opieram się na popularnej powieści
Response b: opieram się na popularnych powieściach.

a. film fabularny

_____

b. podręcznik

_____

c. fachowa rada

_____

d. pozytywny wniosek

_____

e. marzenie

_____

f. poważne osiągnięcie

_____

g. rzesza studentów

_____

C. Grammar

1. *Nie samym chlebem...*

As you have already learned, proverbs and quotations make up a vital part of spoken Polish - they have become its integral element and are used quite often without awareness of the source. The Bible is quoted, perhaps not as often in English, but some quotations have entered the spoken language permanently.

You should have no problem in recognizing the quotation used as the title of all three readings in this Packet - if you remember it try to complete it in Polish.

See Answer Key.

2. *Mieć na koncie*

Reading about PKO and Polish financial institutions, you have encountered the word *konto* as a bank account. Thus you may say:

mam na knocie w banku 1.000 dolarów.

But *konto* can also be used metaphorically as a credit or record of some achievements, e.g., in sports:

Szurkowski ma na swoim koncie wiele rekordów Polski

Studentka miała na koncie dobre stopnie.

3. *Klasyk* and *klasycy*

In Polish as in English, the word classic refers to the ancient masters of art as well as to those artists whose works have become landmarks in their respective fields, even including sports (e.g., *kombinacja klasyczna albo norweska w narciarstwie*).

Normally a master is a classic of something, and this notion is reflected in the Genitive case of the qualifier:

Szekspir jest klasykiem literatury angielskiej

Rembrandt był klasykiem malarstwa holenderskiego.

The plural of *klasyk* is *klasycy*. There is no feminine form of the noun in either number.

Siostry Brontë były klasykami powieści.

4. The author + Genitive

Referring to an author or creator of a work, Polish uses the same construction as English - the Genitive case:

Prus jest autorem powieści. Prus is an author <u>of</u> a novel

Godebski był twórcą pomnika. Godebski was a maker <u>of</u> a monument.

But unlike English, Polish uses the same grammatical case for the reverse relationship - the novel is "the author's," not by him.

Powieść Prusa. Prus' novel - not: A novel by Prus

Pomnik Godebskiego. Godebski's monument - not: A monumen by Godebski

"Człowiek z marmuru" Wajdy

Nastassya Kinsky grała w filmie "Tess" Romana Polańskiego, nakręconym według powieści "Tessa d'Urberville" Thomasa Hardy' ego.

5. *Zrobić furor*

As you remember, the verb *robić/zrobić* governs the Accusative: with words of accomplishment it means as much as "to achieve" or, colloquially, "to make it":

Marlena Dietrich zrobiła sensację

Mój syn robi karierę.

By assimilation such form can be also used in a colloquial:

Rockefeller zrobił duże pieniądze.

6. *Kręcić film*

From the good old days of early Hollywood, when movie cameras were still operated by a hand crank, comes a technical term in Polish cinematographic terminology

kręcić film

rather than "shooting it". It is interesting to observe how different languages reflect certain technical processes in their own idioms. Before attempting to translate such terms, always consult your dictionary.

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on POL 06 Tape 05B, Part IB just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Proszę wymienić chociaż dwa znane polskie filmy?

   _____

   b. Dlaczego Łódź nazywana jest polskim Hollywoodem?

   _____

   c. Którzy polscy reżyserzy uzyskali rozgłos na świecie?

   _____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about movies in the U.S.

5. Rewind the tape to the beginning of Part IB and in the pauses provided, try to answer questions in set b. about movies.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Których reżyserów najbardziej sobie cenisz?

   _____

   b. Jaki rodzaj filmów najbardziej ci się podoba?

   _____

   c. Dlaczego?

   _____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises, and the questions. Have him check your work in Part B (Exercises), Nos. 4 and 5, and Part D *Rozmawiajmy*, Nos. 3 and 6 above.

A. Reading II

1. Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary.

A. NIE SAMYM CHLEBEM: RUBINSTEIN W POLSCE

Koncert w wykonaniu Artura Rubinsteina pod batutą Rowickiego,[1] to było wielkie wydarzenie artystyczne w Warszawie.
Na jednej scenie spotkał się światowej sławy pianista z doskonałym dyrygentem, więc melomani mieli prawo oczekiwać niezwykłych przeżyć.
Słuchali muzyki romantycznej w mistrzowskim wykonaniu.
Na sali panował podniosły nastrój, Rubinstein był wruszony.
Wiedział, że polska publiczność jest z niego bardzo dumna, że długo na niego oczekiwała.
Wytrawni znawcy muzyki śledzili w napięciu przebieg koncertu.
Każdy przeżywał go na swój sposób.
Gdy przebrzmiały ostatnie tony,
zerwała się niemilknąca burza oklasków. Wszyscy wstali.
- Brawo!!! Brawo!!! Bis!!! - sala szalała.
Wielki rodak z Amerydi nie oszczędzał się
i jak zwykle zagrał na bis kilka razy.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Co wiesz o Arturze Rubinsteinie?
A o Witoldzie Rowickim?
Dlaczego ich spotkanie było wielkim wydarzeniem dla melomanów?
Jak publiczność przeżywała ten koncert?
A Rubinstein?
Jaki nastrój panował na sali w czasie koncertu?
Jaka była reakcja publiczności po jego zakończeniu?
Czego publiczność oczekiwała od Rubinsteina?
Czy Rubinstein jest uważany w Polsce za zagranicznego gościa?

b. Kto jest w tej chwili najlepszym pianistą w Stanach?
A dyrygentem?
Która orkiestra symfoniczna cieszy się opinią najlepszej?
A jak oceniasz orkiestrę i dyrygenta w naszym mieście?
Czy często chodzisz na koncerty?
Jeżeli tak, kto jest twoim ulubionym kompozytorem?
Czy wolisz recitale fortepianowe czy skrzypcowe?
Czego chętniej słuchasz w domu, muzyki lekkiej czy poważnej?
Gdzie, twoim zdaniem, jest większa kultura muzyczna, w Europie czy w Stanach Zjednoczonych?

C. VOCABULARY

a. w wykonaniu - performed by
batuta - baton
wydarzenie - event
sława - fame, renown
meloman - music lover
niezwykły - extraordinary, rare, unusual
mistrzowski - masterful
podniosły - elevated, lofty, sublime
nastrój - atmosphere
był wzruszony - was moved, touched
wytrawny - developed, mature
znawca - expert, knowledgeable person
śledzili - followed (śledzić, imp.)
w napięciu - with intensity
przebieg - course
przebrzmiały - died down, finished sounding (przebrzmieć, perf.)
zerwała się - there arose (zerwać się perf.)
niemilknący - adj. that does not quiet down
szalała - went wild (szaleć, imp.)
rodak - countryman
nie oszczędza się - did not spare himself (oszczędzać się, imp.)

b. nastrój - atmosphere
skrzypce - violin

[1]Witold Rowicki - wieloletni dyrygent Filharmonii w Warszawie.

2. Listen to the story *Nie samym chlebem: Rubinstein w Polsce* followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 05 A.

3. The story will be read three times. The first time the story will be read without pauses for repitition. The second time there will be a pause after each phrase or sentence for you to repeat. Try to imitate the speakers closely. The third time the reading will be read without pauses. You should listen to this part at least twice, once with the text and once without it, to sharpen your reading and listening abilities.

4. Listen to the vocabulary following the third reading. The speaker will read aloud each word or phrase twice, pausing after each. In the pauses repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading II

1. Change into plural:

Model: wielki rodak - wielcy rodacy

a. dobry aktor _____

b. wielki meloman _____

c. niezwykły znawca _____

d. błyskawiczna pomoc _____

e. interesujący film _____

f. wspaniałe wykonanie _____

2. Translate the following sentences.

a. Wytrawni znawcy muzyki śledzili przebieg koncertu.

_____

b. Było to mistrzowski wykonanie.

_____

c. After the concert the audience went wild.

_____

3. Choose the appropriate word that fits the context. Put the word in the appropriate case.

a. Koncert był wielkim _____ artystycznym.

(wydarzenie, wykonanie, nastrój)

B. (cont.)

3. (cont.)

b. Była to muzyka klasyczna we _____ wykonaniu.

(wzruszony, podniosły, wspaniały)

c. Na sali panował _____ nastrój.

(cichy, podniosły, sławny)

d. Gra Orkiestra Polskiego Radia pod _____ Rowickiego.

(kierunek, nastrój, batuta)

e. Zerwała się _____ burza oklasków.

(przebrzmiały, niemilknący, wytrawny)

4. The next exercises will be recorded on POL 06 Tape 05B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should listen to these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

Cue: wielki rodak Response a: wielcy rodacy
Response b: z wielkimi rodakami

a. wspaniałe wykonanie _____

b. interesujący film _____

c. niezwykły meloman _____

d. dobry dyrygent _____

e. inteligentny student _____

f. dobra jakość _____

5. Cue: *zagraniczny gość* Response: *jest uważany za zagranicznego gościa*

wytrawny meloman _____

B. (cont.)

5. (cont.)

wspaniały kompozytor _____

dobry student _____

wielkie wydarzenie _____

niezwkły artysta _____

sławny pianista _____

genialny twórca _____

interesująca interpretacja _____

zdolny chirurg _____

wytrawna czytelniczka _____

sympatyczna tancerka _____

C. Grammer

1. Clause conjunction *więc*

Simple conjunctions *i, a, ale* (Swan 4 C 4) serve to join clauses in a sentence. There are, however, in Polish some other conjunctions which perform a similar function but underscore the relationship between clauses even more strongly. *Więc* is a conjunction of cause - the second clause being the effect of the first one.

Jestem zdrowy więc jestem szczęśliwy.

Consequently *więc* cannot be used at the beginning of a simple sentence, unless there is an implication of cause put as a question:

- *Doktor powiedział, że jestem zdrowy.*

- *Więc?*

- *Więc jestem szczęśliwy.*

Another conjunction with a similar role is *wobec tego:*

Jesteś zdrowy,wobec tego powinieneś być szczęśliwy.

C. (cont.)

2. *Pod* + words of leading

Words for leading such as *dyrekcja, kierownictwo, kierunek* etc., can be substituted by nouns symbolizing these actions:

sztandar = dowodzenie wojskiem

ręka = kierowanie czymś

batuta = dyrygowanie orkiestrą

Consequently such words can use the preposition *pod* in the sense of leading, conducting, etc.

Armia pod sztandarem generała Lee

Uczniowie pod ręką profesora

Orkiestra pod batutą Stokowskiego.

3. Adjective as a predicate

As you remember from Swan 4 C 1, when the predicate of the sentence is expressed with words other than verbs, e.g., nouns, adjectives, pronouns, etc., it normally takes the Instrumental:

Witold Rowicki jest polskim dyrygentem.

When only an adjective verb + noun phrase is used as a predicate, it usually takes the Nominitive:

Jestem dumnym człowiekiem - Jestem dumny

Być dumny usually takes the complement *z kogoś z czegoś:*

Był z niego dumny

Jesteśmy dumni z naszej pracy.

4. *Przeżywać* vs. *doświadczać*

Przeżywać/przeżyć translates as "to experience" but in Polish it has a very deep emotional coloration. *Doświadczać*, on the other hand, refers to a more or less regular experience. The same contrast is even stronger in the corresponding nouns, *przeżycie* and *doświadczenie*. Compare:

W zimie doświadczał często chłodu

Ten wypadek przeżyliśmy ciężko

C. (cont.)

4. (cont.)

To było codzienne doświadczenie

Miłość to wielkie przeżycie.

5. Foreign nouns as Polish verbs

Many foreign nouns completely absorbed by Polish get Polish endings as you have seen studying sports. Many of them are converted into verbs with regular endings:

grać na bis = bisować.

One must be particularly alert using such adaptations since there is nothing worse than a contamination of the language with hastily adapted but not totally accepted foreign words. H.L. Menken in his history of the American language quotes many such terms used by some Polish-Americans. One of them has become a classic example of such badly distorted speech:

Stoi na kornerze i waczuje na basy

(He is standing at the corner and watches for buses.)

Distortions like this must be avoided at any cost!

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under ths story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on POL 06 Tape 05B, Part IIB, just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it and start the tape again.

3. Answer the following questions in *Rosmawiajmy* B.a.:

a. Kim był Artur Rubinstein?

C. (cont.)

b. Dlaczego wspomniany koncert był takim wielkim wydarzeniem?

_____

c. Jaka była reakcja publiczności po zakończeniu koncertu?

_____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about classical music in the U.S.

5. Rewind the tape to the beginning of Part II B and in the pauses provided try to answer questions in set b. about music.

6. On the lines below answer the following questions:

a. Kto jest twoim ulubionym kompozytorem klasycznym?

_____

b. Jaki rodzaj muzyki najbardziej lubisz? Wytłumacz dlaczego.

_____

c. Czy często chodzisz na koncerty? Na jaki koncercie ostatnio byłeś/aś?

_____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises and the questions. Have him check your work in Part B (Exercises), Nos. 4 and 5, and Part D *Rozmawiajmy*, Nos. 3 and 6 above.

A. Reading III

1. Read the following story. Use the vocabulary on the opposite page and your dictionary .

A. NIE SAMYM CHLEBEM: MŁODZI PLASTYCY

Młodzi plastycy zorganizowali prywatną wystawę.
Dla siebie - nie dla publiczności.
Jest to wystawa plenerowa.
Każdy z nich pokazuje swój najnowszy obraz.
Klęcząca dziewczyna uprawia malarstwo realistyczne.
Brodacz z lewej jest abstrakcjonistą.
Jego obraz ma ostre, konstrastowe kolory. Przeważa żółć i czerwień.
Za nim stoi obraz o niezwykle delikatnej linii rysunku.
Jest utrzymany w tonacji szaro-błękitnej.
Wywołuje wrażenie smutku i zadumy.
Jak widać polscy malarze idą z duchem czasu.
Są oryginalni, różnorodni, w większosci dalecy od socrealizmu.
Obrazy czołówki można znaleźć wmuzeach, na wystawach, czy w prywatnych kolekcjach całego świata.

B. ROZMAWIAJMY!

a. Co wystawiają młodzi plastycy i dla kogo?
Jaki to jest rodzaj wystawy?
Jaki styl malarstwa reprezentuje klęcząca dziewczyna a jaki brodacz?
Jakie kolory specjalnie lubi wspomniany wyżej brodacz?
Czy młodzi plastycy - w myśl wskazań komunistycznych - idą po linii socrealizmu?

b. Czy pan lubi nowoczesne malarstwo?
Jaki jest pana ulubiony malarz i okres malarstwa?
Czy pan może sam maluje?
Czy państwo mają w domu dużo obrazów, jeżeli tak, to jakich?
Cay są to orginały czy reprodukcje, akwarele czy obrazy olejne?

C. VOCABULARY

a. plastyk - artist
plenerowy - outdoor, plain air
klęcząca - (adj.) kneeling
uprawia - is engaged in, pursues (uprawiać, imp.)
brodacz - bearded man
przeważa - predominates (przeważać, imp.)
żółć - yellow color
czerwień - red color, crimson
rysunek - drawing
tonacja - tone
błękitny - blue, azure
wywołuje - calls forth (wywoływać, imp.)
smutek - sadness
zaduma - pensiveness, reverie
różnorodny - varied
czołówka - first rank, the leader

b. olejny - (adj.) oil
wskazanie - dictate, instruction
dzieło - work, creation
odzwierciedlają - reflect (odzwierciedlać, imp.)
duch - spirit
akwarela - water color

2. Listen to the story *Nie samym chlebem: Młodzi plastycy*, followed by the new vocabulary marked C.a. on Pol 06 Tape 05A, Part IVA.

3. The story will be read three times. The first time the story will be read without pauses for repitition. The second time there will be a pause after each phrase or sentence for you to repeat. Try to imitate the speakers closely. The third time the reading will be read without pauses. You should listen to this part at least twice, once with the text and once without it to sharpen your reading and listening abilities.

4. Listen to the vocabulary following the third reading. The speaker will read aloud each word or phrase twice, pausing after each. In the pauses repeat the word or phrase, imitating the speaker as closely as possible.

B. Exercises on Reading III

1. Put the following expressions into the Locative case.

Model: *obraz, delikatna linia*
obraz o delikatnej linii

a. film, ciekawe momenty _____

B. (cont.)

1. (cont.)

b. powieść, interesująca wymowa

_____

c. meżczyna, smutna twarz

_____

d. dom, kontrastowe kolory

_____

e. student, oryginalne pomysły

_____

f. obraz, błękitne akcenty

_____

2. Change the sentences following the model:

Model: *Polscy malarze są oryginalni -*
Polskich malarzy cechuje oryginalność

a. Amerykańscy poeci są różnorodni.

_____

b. Niemieccy artyści są zaangażowani w sprawy polityczne

_____

c. Młodzi ludzie są ciekawi świata.

_____

B. (cont.)

2. (cont.)

d. Polska muzyka romantyczna jest smutna.

_____

e. Jazz Namysłowskiego jest improwizowany.

_____

f. Polityka niektórych państw jest totalitarna i agresywna.

_____

3. Translate the following sentences.

a. Niemieckie malarstwo ekspresjonistyczne odzwierciedla ducha czasu.

_____

b. Malczewski's water colors call forth pensiveness and sadness.

_____

c. I like this subtle drawing.

_____

4. The next exercises will be recorded on POL 06 Tape 05B. Listen to them and answer them, first orally. Then write your answers on the lines provided below. You should do these exercises with and without the text. A cue word and a model response will be given.

Cue: *troszczyć się* Response: *troska*

a. zaangażować się _____

4. (cont.)

b. improwizować _____

c. wyobrazić _____

d. marzyć _____

e. powodzić się _____

f. przesadzać _____

g. przenieść _____

h. pożyczyć _____

5. Cue: *film, ciekawe momenty* Response: *film o ciekawych momentach*

a. dziewczyna, niebieskie oczy

_____

b. kobieta, blond włosy

_____

c. obraz, kontrastowa kolory

_____

d. bokser, czerwona twarz

_____

e. artysta, niezapomniany głos

_____

f. obraz, przewaga czerwieni

_____

6. Cue: *obrazy abstrackcyjne* Response a: *lubię obrazy abstrakcyjne*
Response b: *nie lubię obrazów abstrakcyjnych.*

a. malarsto ekspresjonistyczne

_____

6. (cont.)

b. muzyka klasyczna

_____

c. kontrastowe kolory

_____

d. różnorodni artyści

_____

e. muzea

_____

f. wystawy

_____

C. Grammar

1. Masculine nouns ending with *-acz*

Many masculine nouns denoting people in terms of a characteristic quality are formed by adding the ending *-acz* to the noun or verb specifying that quality:

broda - brodacz

palić - palacz

powielać - powielacz.

Their feminine counterparts, if they exist, add the ending *-aczka:*

krzyk - krzykacz - krzykaczka

sprzątać - sprzątacz - sprzątaczka.

C. (cont.)

2. *Socrealizm* as an abbreviated term:

Socialist realism, a Soviet term for a certain ideology of the arts introduced in the 1930's, came to Poland after WW II as an official policy of the Communist regime. Polish artists and authors, traditionally independent in their creative activities, were forced to accept it for a brief period between 1939 and 1956 but never adhered to it as a strict rule. While the official term *realizm socjalistycany* is used by the Party and the press, a Russian abbreviation of that term, *socrealizm*, is commonly used as a rather derogatory form of expressing the opposition of the artists and writers to a forcibly imposed method, restrictive of creative freedom.

Radziecka literature realizmu socjalistycznego

On jest zwykłym socrealistą.

These subtle shades of meaning can tell you quite a lot about some vital problems in contemporary Poland.

D. Rozmawiajmy!

1. Read section B. *Rozmawiajmy*, marked B.a. and printed just under the story. For new words, check the vocabulary printed on the opposite page of that section (separated from the vocabulary on the story by a double space). Check your dictionary for those new words not found in the vocabulary.

2. Listen to the questions (sets a. and b.) in *Rozmawiajmy* on Pol 06 Tape 05B Part IIIB just after the vocabulary. Each question will be read twice. The first time you listen, repeat the question after the speaker. Try to imitate the speaker as closely as possible. The second time you listen to this section, listen to the question and try to give a brief answer to it during the pause. If you need more time for your answer, stop the tape after each question, answer it, and start the tape again.

D. (cont.)

3. Answer the following questions in *Rozmawiajmy* B.a.:

   a. Co oznacza wyrażenie "wystawa plenerowa" co "malarstwo plenerowe"?

   _____

   b. Proszę wytłumaczyć co oznacza termin "socrealizm"?

   _____

   c. Czy malarstwo powinno, według ciebie, odzwierciedlać ducha czasu?

   _____

4. Read questions in set b. Mentally formulate brief answers to these questions about art in the U.S.

5. Rewind the tape to the beginning of Part IIIB and in the pauses provided try to answer questions in set b. about art.

6. On the lines below answer the following questions:

   a. Jaki jest twój ulubiony okres malarstwa?

   _____

   b. Proszę wymienić nazwiska chociaż dwóch polskich malarzy. Jeżeli nie znasz żadnych poslkich malarzy, wymień nazwiska dwóch amerykańskich.

   _____

   c. Czy lubisz nowoczesne malarstwo? Dlaczego?

   _____

7. Go to an instructor. Ask him any questions you have on this reading, the exercises and the questions. Have him check your work in Part B (Exercises), Nos. 4 and 5, and Part D *Rozmawiajmy*, Nos. 3 and 6 above.

Additional Reading

Widok z okna. Mężczyna po czterdziestce, łysawy, z brzuszkiem, widoczny za szybą, po drugiej stronie ulicy, w innym biurze. Chichoty dziewczyn, Ania i jej koleżanka wyrywały sobie słuchawkę telefoniczną.

- Ale ja pana nie poznam. Czy pan będzie miał kwiat w butonierce?

Słychać było głos mężczyzny w słuchawce.

- Kwiat to może nie, ale będę miał w ręku gazetę. Powiedzmy "Dookoła świata".

Dziewczęta naradzały się szeptem.

- Nie, bo ktoś inny też może mieć "Dookoła świata". Niech pan dokładnie opowie, jak pan wygląda, to ja pana poznam. Czy pan jest blondynem czy brunetem?

Mężczyna nieświadomy, że jest obserwowany, bezwiednie pogładził łysinę.

- Byłem blondynem, raczej, że tak powiem...

- Wysoki czy niski?

-Średni wzrost.

-Szczupły czy lekko zaokrąglony?

Dziewczęta zatykając słuchawkę pokładały się ze śmiechu.

Róża z pewnym dystansem, rozbawiona spoglądała przez okno.

-Spytajcie czy kawaler, czy żonaty?

- Czy pan jest kawaler, czy żonaty?

- Kawaler

Wybuch śmiechu.

- Ale młody kawaler?

- No, młody, co to znaczy młody?...

Otworzyły się drzwi. Weszła sekretarka dyrektora.

- Co to jest, u was stale zajęte, od pół godziny nie mogę się dodzwonić. Pani Marta do dyrektora!

Marta wstała pośpiesznie od biurka. Przechodząc minęła pusty kojec. Maria nie przyszła do pracy.

Krzysztof Zanussi, Bilans kwartalny (1973)

Additional Reading

1. Read an excerpt from a scenario for the movie "Bilans kwartalny" by Krzysztof Zanussi, a world-renowned Polish director whose films have won many international prizes and awards.

2. Vocabulary and grammar explanations:

   Keeping in mind that the reading is a film script, you will notice some inconsistencies in using tenses - the first sentence does not have a predicate at all, and in the next one the present and past tenses intermingle.

   łysawy = trochę łysy

   pokładać się ze śmiechu = bardzo się śmiać

   kojec = oddzielone miejsce w biurze

3. Answer the following questions:

   a. Do kogo dzwoniły Ania i jej koleżanka?

   _____

   b. Ile lat miał ten mężczyzna?

   _____

   c. Czy on był szczupły?

   _____

   d. Ile kobiet było w tym biurze?

   _____

   e. Czy Marta też rozmawiała przez telefon?

   _____

   f. Czy jej koleżanki ciężko pracowały?

   _____

3. (cont.)

g. W jakim humorze była sekretarka? Dlaczego?

_____

h. Czy Zanussi jest znanym reżyserem?

_____

See Answer Key.

4. There is no translation of the story provided here. Make your own translation.

5. Go to an instructor: show him your answers to questions in No. 3.a. above and your translation.

Dictation

Listen to the dictation on POl 06 Tape 05B. If you have good visual memory you will recognize it as the opening scene from Andrezej Wajda's famous movie "The Man of Marble," based on a story by Aleksander Ścibor-Rylski. The passage will be read wice, first at normal speed so that you can comprehend it easily. The second time it will be read with pauses, so that you can write it down on the lines below. Check what you have written by rewinding the tape and listening to it again.

Go to an instructor and show him your work.

Cultural Note: Polish Holidays

Holidays in Poland can be divided into two categories: religious and state holidays.

In the first group Christmas, *Boże Narodzenie*, is the most important and traditionally celebrated. It begins with a Christmas Eve, *Wigilia*; a special supper when families gather around the Christmas tree, *choinka*; sing carols - *kolędy* - and exchange gifts. Boże Narodzenie is celebrated for two days, called *pierwszy i drugi dzień Świąt*.

Easter, *Wielkanoc*, is also celebrated for two days - it is the second most important among many religious holidays observed throughout Poland. All Saints Day (*Dzień Wszystkich Świętych*) and All Souls Day *(Zaduszki)* are also two-day holidays.

State holidays are May Day (*Pierwszy maja*) and July 22 (*22 lipca*), the anniversary of that day in 1944 when the Polish People's Republic was established as a Socialist state. Traditionally, however, people remember two pre-war holidays: the Constitution Day, *Trzeci maja*, commemorating the 1791 Polish democratic constitution, and Independence Day of November 11, 1918 - *Święto Niepodległości 11 listopada* - when Poland regained her independence after more than a hundred years of partitions.

In recent years many local and special holidays have been established, e.g., *Dzień Górnika, Dzień Nauczyciela*, etc., while the Catholic church celebrates the days of local patron saints in various regions and parishes.

F I L M

Czy jest możliwe, aby dzisiaj, gdy film istnieje już 87 lat, jeszcze coś nowego w tej dziedzinie odkryć? Okazuje się, że jednak tak. Właśnie na ekrany kin brytyjskich i amerykańskich wszedł film **„NIEZNANY CHAPLIN"**, a jest to montaż nigdy dotychczas nie demonstrowanych i nie ukończonych filmów wielkiego aktora, a także kadry i sekwencje z filmów znanych, które jednak nigdy z woli Chaplina do ostatecznej wersji nie weszły. Montaż wykonany został staraniem telewizyjnego towarzystwa Thames z Wielkiej Brytanii.

Oto, przykładowo, obszerny fragment nigdy publicznie nie wyświetlanego filmu niemego „Profesor". Filmik, a raczej brulion filmowy jest tak wczesny, że jeszcze nie ma w nim znanej nam sylwetki z wąsikiem, w przyciasnej marynareczce i w meloniku. Są natomiast sumiaste wąsy, cylinder, długi frak. Ale, jak zawsze potem, jest to bezdomny włóczęga, którego jedynym bogactwem jest teatr tresowanych pcheł. Jest ich treserem i dyrektorem miniaturowego teatru. Sam każe tytułować się profesorem. Ileż więc przygód można na ekranie opowiedzieć, gdy niesforne artystki teatralne umieści się przypadkowo w domu noclegowym, gdzie śpi wielu bezdomnych ludzi, albo gdy „panny pchły" obsiądą przypadkowo spotkanego przez profesora psa-przybłędę.

Jak się przypuszcza, „Profesor" był jednym ze szkiców fabularnych do nakręconego znacznie później przez Chaplina pełnometrażowego filmu „Cyrk" (1928).

✡

Reading Skills/Newspapers

1. Read the review of Charlie Chaplin's films discovered recently and shown in American and English movie theatres. Use your dictionary and the explanations below.

2. Notice such dimunitives as *filmik, marynareczka, wąsik, melonik* used to indicate the small size of these objects.

3. Also notice impersonal forms such as *jest możliwe, okazuje się, można opowiedzieć umieści, się, przypuszcza się.*

4. Answer the following questions:

   a. Na jakie ekrany wszedł nowy film?

   _____

   b. Czy jest to film fabularny?

   _____

   c. Dlaczego fragmenty nie weszły do ukończonych filmów?

   _____

   d. Jak ubrany jest Chaplin w filmie "Profesor?"

   _____

   e. Kim on jest w tym filmie?

   _____

   f. Jak on każe się tytułować?

   _____

   g. Kogo on przypadkiem spotyka?

   _____

   h. Jakim filmem jest "Cyrk?"

   _____

See Answer Key.

Reading Skills/Newspapers (cont.)

5. Go to an instructor and ask him any questions you have on this review and the questions above. Have him check your work.

Nagle powiada — „A ja pański film widziałem..." Tu uszami zastrzygłem, pytam — „Jaki znowu film?" Okazuje się, że gdy ja tu siedzę, w telewizji idą rozmaite stare filmy kinowe, m. in. bardzo źle zrobiony, w niezgodzie z moim scenariuszem i zamysłem bryk „Ludzi bezdomnych" z Englertem w roli Judyma. Z tego co mówi K. wynika, że on nie jest zorientowany w filmowej „kuchni", sądzi mianowicie, że jestem reżyserem, niezbyt dobrze przyjmuje moje wyjaśnienia, zresztą nader skąpe, tyczące związków między scenariuszem a reżyserią, materiałem literackim a robotą na planie. Dla niego jestem kimś w rodzaju Wajdy, a nawet po części Olbrychskiego, w każdym razie z tej samej stajni, a to jest nobilitacja, to są Himalaje towarzyskie współczesności.

Zjawia się ktoś, którego nazwiska nie znam, ale twarz — a jakże! On również zaczyna prawić o filmie i TV, pyta mnie czy znam Wajdę, Olbrychskiego, Łomnickiego, Holoubka.

I woła mnie dentysta. Bardzo młody, sympatyczny. Natychmiast sprawił mi ulgę, zapisał lekarstwo, potem zmiął receptę i wręczył mi fiolkę, którą wydobył ze swojej apteczki. Trwało to wszystko nie dłużej jak pięć minut.

*

[— — — —] [Dekret z dn. 12 XII 1981, O stanie wojennym, rozdz. II, art. 17, pkt. 4 (Dz. U. nr 29, poz. 154)]

*

Reading Skills/Newspapers

Film directors and movie makers in Poland are not only as popular as personalities and stars elsewhere, but they command a special respect for their ideas, and the courage to project them on film. On the opposite page you will find an interesting document of such a tribute, written by a writer Andrzej Szczypiorski as "Z zimowych notatek," and published in October 1982 in the Catholic weekly "Tygodnik Powszechny."

Szczypiorski, who had been active in the "Solidarity" movement, was imprisoned in December 1981 after the declaration of martial law. In his notes he describes a trip from the internment camp to a dentist in a nearby town and his conversation with second lieutenant K. who is in charge of the prisoners. Notice how parts of the article have been removed by the state censorship - its last paragraph just lists the martial law decree instead of the text.

1. Read the text of Szczypiorski's story. Use your dictionary, the vocabulary, and the explanations below.

2. *strzyc uszami = uważnie słuchać*

   siedzieć = być uwięzionym

   bryk = skrócona wersja

   robota na planie = filmowanie

   z tej samej stajni = z tej samej grupy

3. "Ludzie bezdomni," a novel by Stefan Żeromski. Judym is the protagonist in the novel.

4. Englert, Olbrychski, Łomnicki, Holoubek - best known actors in contemporary Poland.

5. Notice the metaphoric form "Himalaje towarzyskie" meaning the very top of social life.

6. Answer the following questions:

   a. Czy autor jest zadowolony z filmu "Ludzie bezdomni?" Dlaczego?

   _____

   b. Czy K. wie, kim jest autor?

   _____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

6. (cont.)

c. Kim jest dla niego autor?

_____

d. Jak się nazywa nowy gość u dentysty?

_____

e. Czy autor go zna?

_____

f. O jakich aktorów on pyta?

_____

g. Czy dentysta zapisał autorowi lekarstwo?

_____

h. A co zrobił dentysta potem? Dlaczego?

_____

See Answer Key.

7. Go to an instructor and ask him any questions you have on this article. Have him check your work.

6 października minęła setna rocznica urodzin KAROLA SZYMANOWSKIEGO, którą obchodzi w roku bieżącym cały świat muzyczny. Nie tylko filharmonie w większych miastach organizują koncerty z muzyką Szymanowskiego (lub festiwale poświęcone jego twórczości, jak Filharmonia Krakowska), ale również w mniejszych miastach rozbrzmiewa muzyka naszego wielkiego twórcy. Krajowe Biuro Koncertowe w pierwszym półroczu na ogólną liczbę 380 koncertów zorganizowało 220 z muzyką Szymanowskiego. W programach znalazły się wszystkie kameralne dzieła kompozytora. Ponadto: koncerty monograficzne i słowno-muzyczne. Wzięło w nich udział około 60 solistów (m. in. Lidia Grychtołówna, Jerzy Godziszewski, Krzysztof Jakowicz, Urszula Trawińska-Moroz, Anna Malewicz-Madey, Jadwiga Rappe) oraz cztery kwartety smyczkowe i Poznański Chór Chłopięcy pod dyr. Kurczęwskiego.

Z prawdziwą satysfakcją dowiadujemy się, że w Japonii pamiętają o Roku Szymanowskiego. Towarzystwo Muzyczne w Tokio zorganizowało cykl imprez muzycznych, na kilku koncertach przedstawiono fortepianowe utwory kompozytora, skrzypcowe zaś zostaną wykonane w najbliższym czasie przez japońskie skrzypaczki, laureatki konkursów im. Henryka Wieniawskiego. Niektóre z koncertów poprzedzane są prelekcjami.

*

Reading Skills/Newspapers

Among great Polish composers, Karol Szymanowski (1882-1937) occupies a prominent place. Although his music at the turn of the century was considered neoromantic, Szymanowski evolved toward more modern trends, and gradually incorporated many motifs of Polish folk music into his work. His birth centenial was celebrated, not only in his native country, but in many countries abroad as well.

On the opposite page you have a short report of these festivals with a list of contemporary Polish artists who played Szymanowski's music during the celebrations.

1. Read the text on the opposite page. Use your dictionary and the grammar explanations below.

2. *filharmonia* = *orkiestra filharmoniczna*

   koncert słowno-muzyczny = koncert muzyki i recytacji

   skrzypaczka - violinist (fem.)

3. Henryk Wieniawski (1835-1880), was a Polish violinist and composer and one of the most outstanding performers in the 19th C. who played in many European countries and in the United States. Since 1935 Poland has organized international violin competitions, Międzynarodowe Konkursy Skrzypcowe im. Henryka Wieniawskiego.

4. Answer the following questions:

   a. W którym roku urodził się Karol Szymanowski?

   _____

   b. Która filharmonia polska zorganizowała festiwal muzyki Szymanowskiego?

   _____

   c. Ile koncertów muzyki Szymanowskiego zorganizowano w pierwszym półroczu?

   _____

   d. Ilu solistów wzięło udział w koncertach?

   _____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

4. (cont.)

e. Kto dyrygował Poznańskim Chórem Chłopięcym?

_____

f. Gdzie jeszcze pamiętają o Roku Szymanowskiego?

_____

g. Kto wykona jego utwory w Tokio?

_____

h. Jakie międzynarodowe konkursy skrzypcowe organizowane są w Polsce?

_____

See Answer Key.

5. Go to an instructor and ask him any questions you have on the reading and the questions above. Have him check your work.

PANORAMA FESTIWALI

Przed wielu laty, korespondencji z festiwalu chopinowskiego proponowałem Orbisowi organizowanie wycieczek zagranicznych melomanów szlakiem dolnośląskich festiwali muzycznych. Można by bowiem tak ułożyć kalendarz tych jakże ciekawych imprez muzycznych, aby w ciągu miesiąca miłośnicy muzycznej turystyki mogli usłyszeć Wieniawskiego w Szczawnie-Zdroju, Moniuszkę w Kudowie, Chopina w Dusznikach i wreszcie muzykę oratoryjno-kantatową na Wratislavia Cantans, poznając równocześnie najpiękniejsze miejscowości uzdrowiskowe w Karkonoszach i górach kłodzkich, zwiedzając miejsca pełne pamiątek i zabytków historycznych. Orbis zaczął się nawet wówczas interesować festiwalami dolnośląskimi, ale ostatecznie nic z tego nie wyszło i międzynarodowe festiwale w Dusznikach, Kudowie, a nawet Międzynarodowy Festiwal Oratoryjno-Kantatowy we Wrocławiu zasługują na swoją międzynarodową rangę jedynie dzięki uczestnictwu zagranicznych muzyków, wśród słuchaczy bowiem bardzo rzadko zdarzają się zagraniczni goście, zapraszani sporadycznie przez Towarzystwo im. Fryderyka Chopina, Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków, przez organizatorów festiwali, a najczęściej przez prywatnych miłośników tych naprawdę pięknych imprez.

Reading Skills/Newspapers

Musical life in Poland is very rich and diversified. Every year there are many festivals, competitions and concerts organized in many Polish cities; some of them figure permanently on the list of international festivals and attract many artists, conductors and orchestras.

While festivals organized centrally in major cities are well-known, many regional activities and concerts escape the attention of music lovers. The article on the opposite page discusses such lost opportunities and calls for remedies.

1. Read "Panorama festiwali" on the opposite page. Use your dictionary and the explanations below.

2. *festiwal chopinowski* - International Chopin Festival

   meloman - music lover

   dolnośląski = *Dolny Śląsk*

3. On your map of Poland, look up the cities mentioned in the article. They are located in the southwestern corner of the country, a region known as Dolny Śląsk (as opposed to Górny Śląsk, a coal mining region of Poland).

   Stolicą Dolnego Śląska jest Wrocław.

   Stolicą Górnego Śląska są Katowice.

4. Karkonosze and Góry Kłodzkie are the mountain ranges in Dolny Śląsk. They rank second after Tatry as tourist attractions for summer and winter sports.

5. Answer the following questions:

   a. Kto miał zorganizować wycieczki na dolnośląskie festiwale muzyczne?

   _____

   b. Czy coś z tego wyszło?

   _____

   c. Jakich kompozytorów mogli usłyszeć turyści-melomani?

   _____

Reading Skills/Newspapers (cont.)

5. (cont.)

d. Co mogli zwiedzić na Dolnym Śląsku?

_____

e. Jaką rangę mają te festiwale?

_____

f. Czy zagraniczni turyści przyjeżdżają na te festiwale?

_____

g. Kto ich zaprasza najczęściej?

_____

h. Jak autor artykułu nazywa te festiwale?

_____

See Answer Key.

6. Go to an instructor and ask him any questions you have on this article and questions. Have him check your work.

Reading Skills/Newspapers

Polish artists in Poland and abroad often combine contemporary techniques with traditional motifs of folk arts, achieving surprisingly fresh and innovative effects. As one of the major centers of cultural activities of the Poles living in the United States, The Polish Institute of Arts and Sciences in New York City often organizes exhibitions of modern art and promotes knowledge about Polish culture.

On the next page you have a brief report from one of many such exhibitions.

1. Read "Wystawa gobelinów w PIN" on the opposite page. Use your dictionary and the vocabulary below.

2. *gobelin* - gobelin, a form of large artistic tapestry, usually with pictorial motifs

   tkanina - weaved fabric

   osnowa - texture warp

3. Answer the following questions:

   a. Co to jest PIN?

   _____

   b. Kto wykonał gobeliny?

   _____

   c. Z jakiego materiału robi się gobeliny?

   _____

   d. Jak się ten materiał farbuje?

   _____

   e. Jak się wykonuje projekt na gobelin?

   _____

   f. W jakim formacie wykonuje się projekt?

   _____

   See Answer Key.

4. Go to an instructor and ask him any questions you have on this article and questions. Have him check your work.

WYSTAWA GOBELINÓW W PIN

Manhattan. W piątek 24 września w Polskim Instytucie Naukowym przy 59 East 66th Street, odbędzie się otwarcie wystawy gobelinów, wykonanych przez artystów polskich: Joannę Skalską, Włodzimierza Książka, Liore Varon, Zofię Kołacz, Krystynę Wojtynę Drouet, Piotra Grabowskiego, Marię Jankowską, Teresę Utrych i Annę Brokowską. Koordynatorem wystawy jest Bogumiła Michalewicz-Urbańska.

Poniżej przytaczamy krótki opis powstania pojedyńczego gobelinu. Materiał przygotowała koordynatorka wystawy.

Do wykonania tkanin w technice tzw. tradycyjnego gobelinu używa się zamiast typowego warsztatu tkackiego drewnianej ramy, na którą naciągnięta jest osnowa. Materiałem jest 100% wełna, którą farbuje się ręcznie w celu uzyskania wszystkich potrzebnych odcieni barw. Projekt na gobelin wykonuje się w kolorze w stosunku 1:1 do formatu przyszłego gobelinu.

Oral Exercises

1. Look at the series of drawings below. Each of them represents a series of events which make a story. Orally compose three separate stories about each sentence, each ca. 6 sentences long.

A.

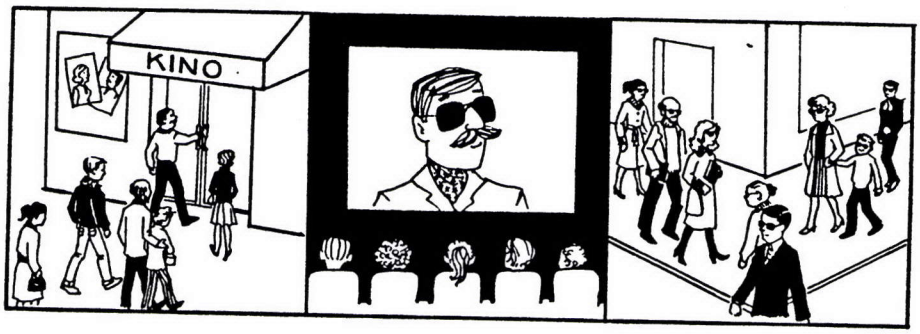

B.

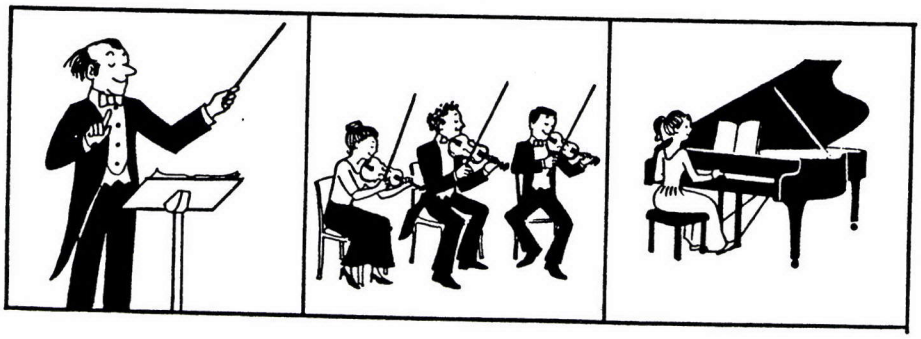

C.

2. Go to an instructor and tell him your stories orally.

Answer Key

Packet 30, No. 1

B. 1. a. "Brzezina" Andrzeja Wajda
b. "Barwy ochronne" Krzysztofa Zanussiego
c. "Krzyk" Jerzego Skolimowskiego
d. "Szczęki" Stevena Spielberga
e. "Ojciec chrzestny" Forda Francisa Coppoli
f. "Fitzgaraldo" Wernera Herzoga

2. a. Polacy wybijają się w malarstwie plakatowym
b. Niemcy wybijają sie w teatrze dokumentalnym
c. Anglicy wybijają się w filmach fabularnych
d. Węgrzy wybijają się w ostrych potrawach
e. Kanadyjczycy wybijają się w poezji nowoczesnej
f. Argentyńczycy wybijają się w literaturze pięknej

3. a. Lódź jest polskim Hollywoodem
b. Unfortunately, the unforgetable actor Cybulski is no longer alive.
c. Bardzo śmieszny film "Kapelusz Pana Anatola" zrobił furorę.

C. 1. Nie samym chlebem człowiek żyje - Man lives not by bread alone.

Packet 30, No. 2

B. 1. a. dobrzy aktorzy
b. wielcy melomani
c. niezwykli znawcy
d. błyskawiczne pomoce
e. interesujące filmy
f. wspaniałe wykonania

2. a. The top music experts followed the concert.
b. It was a masterful performance.
c. Po koncercie publiczność szalała.

3. a. wydarzeniem
b. wspaniałym
c. podniosły
d. batutą
e. niemilknąca

Packet 30, No. 3

B. 1. a. film o ciekawych momentach
b. powieść o interesującej wymowie
c. mężczyzna o smutnej twarzy
d. dom o kontrastowych kolorach
e. student o orginalnych pomysłach
f. obraz o błękitnych akcentach

2. a. Amerykańskich poetów cechuje różnorodność
b. Niemieckich artystów cechuje zaangażowanie w sprawy polityczne.
c. Młodych ludzi cechuje ciekawość świata
d. Polską muzykę romantyczną cechuje smutek
e. Jazz Namysłowskiego cechuje improwizacja
f. Politykę niektórych państw cechuje totalitaryzm i agresja.

3. a. German expressionistic painting reflects the spirit of the times.
b. Akwarele Malczewskiego wywołu ą zadumę i smutek.
c. Lubię ten subtelny rysunek

Packet 30, No. 4

3. a. Dzwoniły do mężczyzny w innym biurze
b. Był po czterdziestce
c. Nie, był zaokrąglony
d. Ania, koleżanka, Róża i Marta
e. Nie, Marta słuchała rozmowy
f. Nie, one się bawiły
g. Sekretarka była zła, bo nie mogła się dodzwonić
h. Tak, Zanussi jest bardzo znanym reżyserem.

Packet 30, No. 7

4. a. Na ekrany kin amerykańskich i brytyjskich
b. Nie, to jest montaż
c. Nie weszły z woli Chaplina
d. Ma cylinder i długi frak
e. On jest bezdomnym włóczęgą
f. Każe się tytułować profesorem
f. Spotyka psa-przybłędę
h. "Cyrk" jest filmem pełnometrażowym.

Packet 30, No. 8

6. a. Nie, bo film jest źle zrobiony
   b. Nie, nie wie, myśli, że on jest reżyserem
   c. Jest kimś w rodzaju Wajdy a nawet Olbrychskiego
   d. Autor nie zna jego nazwiska, zna tylko jego twarz
   e. Nie, nie zna go
   f. Pyta o Olbrychskiego, Łomnickiego i Holoubka
   g. Tak, zapisał mu mu lekarstwo
   h. Zmiął receptę i dał mu lekarstwo, bo chciał mu pomóc.

Packet 30, No. 9

4. a. Szymanowski urodził się w tysiąc osiemset osiemdziesiątym drugim roku
   b. Festiwal jego muzyki zorganizowała filharmonia Krakowska
   c. Zorganizowano dwieście dwadzieścia koncertów
   d. Wzięło w nich udział około sześćdziesięciu solistów
   e. Chórem dyrygował Kurczewski
   f. Pamiętają o nim także w Japonii
   g. Japońskie skrzypaczki
   h. Konkursy imienia Henryka Wieniawskiego.

Packet 30, No. 10

5. a. Orbis miał zorganizować wycieczki
   b. Nic z tego nie wyszło
   c. Mogli usłyszeć Wieniawskiego, Moniuszkę i Chopina
   d. Miejsca pełne pamiątek i zabytkow historycznych
   e. Mają rangę międzynarodową
   f. Bardzo rzadko
   g. Prywatni miłośnicy muzyki
   h. Nazywa je naprawdę pięknymi imprezami.

Packet 30, No. 11

3. a. Polski Instytut Naukowy
   b. Polscy artyści
   c. Z wełny
   d. Farbuje się ręcznie
   e. Wykonuje się w kolorze
   f. W formacie jeden do jednego.

REVIEW

Units 26-30

Exercises on Passive Participles

Form the Passive Participles from the following verbs:

1. zrobić _____

2. przeczytać _____

3. powiedzieć _____

4. śpiewać _____

5. mówić _____

6. usłyszeć _____

7. oglądać _____

8. napisać _____

9. tańczyć _____

10. wziąć _____

Exercises on Frequentative Verbs

Change the following verbs into frequentative forms:

1. być _____

2. czytać _____

3. pisać _____

4. widzieć _____

5. mieć _____

6. chodzić _____

7. siedzieć _____

Exercises on Using Adjectives as Predicates

Use adjectives as predicates of the sentences:

1. On jest dobrym chłopcem - On jest _____.

2. Zosia była starszą siostrą._____

3. Matka była starą kobietą._____

4. Jesteś miłym kolegą. _____

5. On był słynnym biegaczem._____

6. Ty jesteś moją najmilszą._____

Exercises on Compound Nouns and Adjectives

Make compound nouns and adjectives out of the following pairs of nouns and adjectives:

1. biały, czerwony _____

2. lekki, atleta _____

3. polski, niemiecki _____

4. woda, wstręt _____

5. słaby, silny _____

6. człowiek, kształt _____

7. mały, kaliber _____

8. gaz, miara _____

9. wysoki, obrotowy _____

10. szczęki, ścisk _____

Exercises on Unit Numbers

Change the following numerals into unit numbers:

1. jeden _____

2. sto _____

3. pięć _____

4. osiemnaście _____

5. dwadzieścia _____

6. dziewięć _____

7. trzydzieści _____

8. siedem _____

Exercises on Abbreviated Pronouns

Give the abbreviated pronouns forms for the following:

1. do niego _____

2. moim _____

3. z niego _____

4. twoimi _____

5. swoje _____

6. swoja _____

7. od niego _____

8. moją _____

9. moimi _____

10. swoimi _____

Exercises on Diminutives of Sizes

Change the following nouns and adjectives into diminutives of size:

1. książka _____

2. łyżka _____

3. mały _____

4. stół _____

5. kielich _____

6. drobny _____

Exercises on Polish Names Ending in Consonants and Vowels

Write in Polish names in a case required by the context:

1. Bardzo lubię _____ (Marusarz)

2. Zawody imienia _____ (Marusarzówna)

3. Jeździłem razem z _____ (Czech)

4. Partia pod kierunkiem _____ (Gierek)

5. Spotanie kardynała _____ (Wojtyła)

   z _____ (Wałęsa)

6. Nie znam pani _____ (Grochuta)

7. Piosenki znanego komposytora _____ (Pietrzak)

8. Mam płytę z utworami _____ (Moniuszko)

9. W Waszyngtonie stoi pomnik _____ (Kościuszko)

10. Pilot leciał z konstruktorem _____ (Wigura)

Exercises on Diminutives of Polish First Names

Give the diminutives of the following Polish first names:

1. Jan _____

2. Maria _____

3. Stanisław _____

4. Zofia _____

5. Stefan _____

6. Stanisława _____

7. Bronisław _____

8. Anna _____

9. Andrzej _____

10. Krystyna _____

Exercises on Foreign Names

Supply endings for foreign names in the story:

Prasa amerykańska pisze o spotkaniu prezydenta Kennedy _____,

który wczoraj spotkał sie z wiceprezydentem Johnson _____

w New York _____. Prezydentowi Kennedy _____ towarzyszył

brat senatora Smith _____oraz żona znanego dziennikarza

Cronkite _____. Rozmowy Johnson _____ z innym politykiem,

ministrem Williams _____odbyły się przedwczoraj.

Po odjeździe Williams _____ i jego doradcy Cooper_____

Johnson spotkał się z generałem Churchill _____,

krewnym brytyjskiego premiera Winston _____Churchill_____.

Review Packet Answer Key

No. 1
1. zrobiony
2. przeczytany
3. powiedziany
4. śpiewany
5. mówiony
6. usłyszany
7. oglądany
8. napisany
9. tańczony
10. wzięty

No. 2
1. bywać
2. czytywać
3. pisywać
4. widywać
5. miewać
6. chadzać
7. siadywać

No. 3
1. dobry
2. starsza
3. stara
4. miły
5. słynny
6. moja najmilsza

No. 4
1. białoczerwony
2. lekkoatleta
3. polskoniemiecki
4. wodowstręt
5. słabosilny
6. człowiekokształtny
7. małokalibrowy
8. gazomierz
9. wysokoobrotowy
10. szczękościsk

No. 5
1. jedynka
2. setka
3. piątka
4. osiemnastka
5. dwudziestka
6. dziewiąkta
7. trzydziestka
8. siódemka

No. 6
1. doń
2. mym
3. zeń
4. twymi
5. swe
6. swa
7. odeń
8. mą
9. mymi
10. swymi

No. 7
1. książeczka
2. łyżeczka
3. malutki
4. stolik
5. kieliszek
6. drobniutki

No. 8
1. Marusarza
2. Marusarzówny
3. Czechem
4. Gierka
5. Wojtyły...Wałęsą
6. Grochuty
7. Pietrzaka
8. Moniuszki
9. Kościuszki
10. Wigurą

No. 9
1. Janek
2. Marysia
3. Staś
4. Zosia
5. Stefanek
6. Stasia
7. Bronek
8. Anka
9. Andrzejek
10. Krysia

No. 10 Prasa amerykańska pisze o spotkaniu prezydenta Kennedy'ego, który wczoraj spotkał się z wiceprezydentem Johnsonem w New Yorku. Prezydentowi Kennedy'emu towarzyszył brat senatora Smitha oraz żona znanego dziennikarza Cronkite'a. Rozmowy Johnsona z innym politykiem, ministrem Williamsem odbyły się przedwczoraj. Po odjeździe Williamsa i jego doradcy Coopera Johnson spotkał się z generałem Churchillem, krewnym brytyjskiego premiera Winstona Churchilla.

ISBN 0-87415-007-8